

MAGYARY-TERV

2.0

TATA FEJLŐDÉSE A XXI. SZÁZAD ELSŐ FELÉBEN

A 2008. évi MAGYARY ZOLTÁN TÁRSADALOM ÉS
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI, IGAZGATÁSSZERVEZÉSI
ÉS HELYI GAZDASÁGFEJLESZTÉSI TERV
FELÜLVIZSGÁLATA

ELŐSZÓ

MAGYARY-TERV 2.0

Kiadja: Tatai Városkapu Közhasznú Zrt.
2890 Tata, Váralja u. 4.

Készült „A munka és a magánélet összehangolását segítő helyi kezdeményezések megvalósítása Tata városában” tárgyú, TÁMOP–2.4.5-12/3-2012-0028 azonosítószámú projekt keretében.

Szerkesztette: Pállné Bodonovich Ágnes
Lektorálta: Dr. Túri Róbert

Fotók: Izsáki Zsuzsanna, Kotaska Andrea, Péntek Sándor, Sipos Zoltán
Címlap: Görözdi Géza

ISBN: 978-963-12-3931-7

Nyomdai előkészítés: Takács Tünde
Nyomtatás: Sollers Nyomdaipari Kft.

Tata • 2015

„A szél kihívásaira a fa gyökerével válaszol!”

(Illyés Gyula)

A Magyary-terv elkészítésével, a könyv megjelentetésével Tata fejlődésének meghatározó időszaka 2008-ban elkezdődött. Az azóta eltelt időszak tanulságait végiggondolva, az indokolt felülvizsgálatot elvégezve, az új lehetőségeket számba véve 2015-ben elkészült a Magyary-terv 2.0, megújított, felújított városfejlesztési tervünk.

Három nagy dokumentum készült el ebben az esztendőben: a város új, az önkormányzati ciklusra szóló gazdasági programja; az új integrált településfejlesztési stratégiánk (ITS), melyet Magyarország Belügyminisztériuma támogatott; harmadikként pedig (TÁMOP pályázat keretében) elkészült a megújult Magyary-tervünk.

Tata több milliárdos beruházásairól, fejlesztéseiről 2010-ben és 2014-ben is beszámolót készítettünk, és kiadványunkat megküldtük minden tatai családnak.

Most az újra fogalmazott, megújított Magyary-tervet tartja kezében a kedves Olvasó! Reményem, hogy legalább akkora érdeklődést és lelkesedést vált ki a tataiakból az előttünk álló időszak lehetősége, mint a 2008-as esztendőben. Csak közösen, minden tatai közreműködését bírva van esélye megvalósulni tervünknek. A szükséges pénzügyi források előteremtése alapja a megvalósításnak. Három lehetőség áll előttünk ezután is: itt élőként, vagy itteni vállalkozásként befizetett adóforintjainkat használhatjuk fel fejlesztéseinkhez a

város működtetése mellett. A Magyar Kormány támogatásainak felhasználása a másik lehetőségünk, és harmadikként pedig az európai uniós támogatás adódhat, mely ebben a ciklusban nagyot változik: a pénzek nagy részét helyesen gazdaságfejlesztésre fordítjuk. Ugyanakkor az új elosztási rendszerben a megyéknek is megnő a szerepük, lesz külön megyei fejlesztési alap.

A tervezés időszakában vagyunk. Harminc-egynéhány kevésbé vagy jobban előkészített projekttel vágunk neki a következő időszaknak. Az önkormányzati hivatali struktúrát az elmúlt esztendőben már átalakítottuk, önálló Városfejlesztési Iroda, városi főmérnök segíti munkánkat. Célul tűztük ki, hogy csak a lehető legjobban előkészített és megtervezett, az egyes fejlesztések költségvetési igényeit a legpontosabban megfogalmazott projekteket adjuk be pályázatra. Így biztosan és folyamatosan végrehajtható, tervszerű munkát végezhetünk a jövőben.

Tata, mindannyiunk otthona! Nem mindegy mi lesz vele, nem mindegy, hogyan fejlődik tovább. Az új Magyary-terv sok szép elhatározást, javaslatot, lehetőséget tartalmaz a tataiak számára.

Indulhat a munka...

Tata, 2015. április 30.

*Michl József
polgármester*

KÖSZÖNET

A Magyary-terv készítését a 2006-os önkormányzati választások után határozta el a város vezetése. Az ötletet Magyary Zoltán 1938-ban megjelent „Mi lesz Tatatóvárosból?” című írása adta, amely új feladatokat, célokat fogalmazott meg a két város egyesítése kapcsán. Ezen ötlet mentén született meg Tata város polgármestere, Michl József irányításával a Magyary-terv vitaanyaga, amelyet széles körű szakmai és társadalmi egyeztetés követett.

A Magyary-terv 2008-ban jelent meg könyvformátumban, amely azóta a város stratégiájának, pályázatainak alapidokumentumává vált. Az önkormányzat is a Magyary-tervben megfogalmazott célokkal hangolja össze stratégiáját, cselekvési tervét.

A Magyary-terv megjelenése óta eltelt években már többször felvetődött a felülvizsgálatának szükségessége részben a helyi igények, részben a külső körülmények (gazdasági helyzet és a jogi környezet) megváltozása miatt.

A Magyary-terv 2.0 a korábbi bevált módszer szerint készült. dr. Beró Henrietta alpolgármester, dr. Kórosi Emőke jegyző és dr. Frivaldszky Gáspár aljegyző részvételével Michl József polgármester lefektette a felülvizsgálat alapelveit, majd vezetésével és irányításával megtörtént a 2008-as tervek revíziója. Az elkészült tervezetet fórumokon és a város honlapján véleményezte a lakosság. Az új tervek a Tatai Városkapu Közhasznú Zrt. kiadásában jelent meg „A munka és a magánélet összehangolását segítő helyi kezdeményezések megvalósítása Tata városában” tárgyú, Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) –2.4.5-12/3-2012-0028 kódszámú projektje keretében.

Köszönet mindazoknak, akik közreműködtek a 2008-as Magyary-terv felülvizsgálatában, értékelték az elért eredményeket, a megvalósult és a meg nem valósult terveket, valamint megfogalmazták a városfejlesztés új célkitűzéseit. Köszönjük, hogy szakmai tudásukkal és lelkiismeretes munkájukkal segítették a Magyary-terv 2.0 kiadását!

Bakos Zsolt, Bálint Anita, Benis Pál, Berczelly Attila, dr. Beró Henrietta, Fesselné Harsányi Marietta, dr. Fogarasi Richárd, Horváth Zoltán Zsolt, Keresztesné Csizmók Ágnes, Kiss Zsolt, dr. Kórosi Emőke, Lakos Zsuzsanna, dr. Lantai Éva, Lantainé Nagy Mária, Michl József, Mürkl Levente, Osgyáni Zsuzsanna, Pákozdiné Halász Eleonóra, Pállné Bodonovich Ágnes, Sárközy Klára, Schäfferné Czirik Vera, Tatai-Sátor Laura, Tene Gáborné, Tóth Judit, Szabó István, Valusek Helga, Vass András

MAGYARY ZOLTÁN, A NÉVADÓ

„A magyar közigazgatás eszménye: az ember és a nemzet szolgálata a legjobb megoldásért való eleven felelősségérzettel.”

(Magyary Zoltán, Kiss István: A közigazgatás és az emberek Magyar Közigazgatástudományi Intézet, Budapest, 1939.)

Magyary Zoltán 1888. június 10-én katonatiszti családban született Tatán. A Budapesti Piarista Gimnáziumban érettségizett jeles eredménnyel. Államtudományi, államszámveteli tanulmányokat folytatott a Pázmány Péter Tudományegyetemen, ahol 1912-ben jogtudományi doktorátust szerzett. A Vallás- és Közoktatási Minisztériumban gróf Klebelsberg Kunó miniszter mellett dolgozott, a tudománypolitikai ügyosztály vezetőjeként felügyelte és irányította az egyetemeket, főiskolákat, az Országos Magyar Gyűjteményegyetemet és a tudományos élet egészét. Tanulmányutakat tett számos európai országba – Svájcba, Olaszországba, Németországba, a Szovjetunióba –, valamint az Amerikai Egyesült Államokba. Mindenütt az államélet megújításának lehetőségeit, módszereit kutatta, a „cselekvő állam” vált eszményképévé.

A Pázmány Péter Tudományegyetem Közigazgatás- és Pénzügyi Jogi Tanszékének egyetemi tanára volt. Bethlen István miniszterelnök a magyar közigazgatás egyszerűsítését előkészítő munkálatok megszervezésével bízta meg, s 1931-ben létrehozta a Magyar Közigazgatás-tudományi Intézetet. Sorra jelentek meg a közigazgatást elemző és fejlesztését célzó írásai. Műhelyteremtő munkásságát egyetemi tanszékén és az általa vezetett intézetben teljesítette ki. 1938-ban Györffy István és Teleki Pál mellé kinevezték a Táj- és Népkutató Központ hármas vezetőségébe.

Tatával a kapcsolata akkor újult meg, amikor korszerűsítési elképzeléseinek gyakorlati terepet keresett, és erre az akkori Tatai járást találta a legalkalmasabbnak. Szakmai és tudományos szempontból egyaránt kiváló tanulmány született: A közigazgatás és az emberek (Bp., 1939), amelyet Kiss Istvánnal együtt írtak és adtak

közre. Ezt követően számos gyakorlati kezdeményezés fűződött a nevéhez, amely a „város és vidéke” fejlesztését, fejlődését szolgálta. Ennek egyik jelentős eleme a népfőiskolai képzés elindítása volt (1940), amelyre a megye számos településéről érkeztek fiatalok, hogy korszerű ismeretekkel gazdagodjanak, hogy „jó polgárként” átgondolják a tennivalókat saját településük fejlesztése érdekében is.

Tata életében fontos szerepet játszott Tata és Tóváros egyesítését célzó törekvése, amely sikerrel járt. Tatából és környékéből „mintajárás” akart formálni.

Magyary Zoltán a magyar közigazgatás-tudomány első és sajnos mindmáig egyetlen nemzetközi mércével mérve is kimagasló, iskolateremtő egyénisége. Mind ő, mind az általa irányított szellemi bázis számos tekintetben olyat alkotott, amely nem csupán a maga korában számított progresszívnek, hanem évtizedekkel később, az alapvetően megváltozott társadalmi körülmények között is hasznosítható értékek bizonnyalt.

Életművét elsodorta a II. világháború, a műhelyeihez tartozók viszont a mai napig őrzik emlékét. Tata közelében, Héregen halt meg 1945. március 24-én. 2003-ban posztumusz Magyar Örökség díjban részesült.

Magyary Zoltán emlékezete

Tatán Magyary Zoltán mellszobra az Öreg-tó partján, az emléktáblája pedig a szülőháza falán (Tata, Bercsényi utca 3.) és a volt tóvárosi községháza falán (Tata, Ady Endre utca 24.) található. Héregen (Komárom-Esztergom megye), haláluk helyszínén kopjafa és emléktábla emlékezik rá és feleségére. Nevét viseli a Magyary Zoltán Művelődési Központ Tatán. Ugyancsak nevét őrzi a Magyary Zoltán E-közigazgatástudományi Egyesület, a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság, a Magyary Zoltán Közigazgatási Szakkollégium és a Magyary Zoltán-díj. Hírnevét öregbíti a rangos Magyary Zoltán Posztdoktori Ösztöndíj. A Magyary-iskola fennmaradt könyvtárát és iratanyagait az utód ELTE ÁJK Közigazgatási Jogi Tanszéke őrzi. Jelentős különgyűjtemény található a tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár helytörténeti gyűjteményében is. Emlékét megidézi Bereményi Géza híres első filmje is az 1980-as évekből, a *Tanítványok*, amelyben a professzort Gelley Kornél alakította.

A Tatai járás Magyary Zoltán és Kiss István munkájában, valamint napjainkban

Tata város a Közép-dunántúli régióban, azon belül Magyarország legkisebb megyéjében, Komárom-Esztergom megyében, annak Tatai járásában található, a járás központja.

1939-ben jelent meg Magyary Zoltán „A Közigazgatás és az emberek” című tanulmánya, amelyben a Tatai járásról a következő megállapítást tette a professzor: „A Tatai Járás olyan mintajárás, amelyben a közigazgatás már nem adósa az embereknek.”

A Tatai járás Komárom-Esztergom vármegyében

A közigazgatási határok összesítő térképe – Landkarte auf der die Verwaltungsgrenzen vereint sind – Chart giving general Survey of Administrative Boundaries



FORRÁS: A KÖZIGAZGATÁS ÉS AZ EMBEREK (BUDAPEST, 1939.)

Magyary Zoltán professzor a Tatai járást választotta a mintajárás helyszínéül. Ebben – a gyökerein túl és a járás tárgyi adottságain kívül – Budapest közelsége és személyes kapcsolatai is szerepet játszottak. Ebben a kérdésben Reviczky István járási főszolgabíróval való közvetlen viszonya is meghatározó volt, aki jelentős segítséget nyújtott Magyary kutatásához és kezdeményezéseihez, amelyeket később is teljes odaadással támogatott. A Tatai járás kialakítása során végzett munka a térségben megalapozta a Magyary-iskola tekintélyét.

Magyary Zoltán az 1930-as években „fedezte fel” szülővárosát, s ekkor kezdeményezte a helyi fejlesztések megvalósítását. Első figyelemre méltó tette a Tatai Piarista Öregdiákok Budapesti Szövetségének a létrehozása volt. Ennek keretei között az egyik budapesti kollégiumban „tatai szobát” alapított, ahol 9 tatai vagy járásbeli fiatal kapott szállást, ellátást a tanulmányai idejére, sőt vizsgadíj támogatásban is részesültek. A szövetség eredményei közé tartozik az 1935-ben elkészített Tata-Tóváros 1:5000 arányú térkép is.

Részt vett a Tatai Népfőiskola és a tatai téli gazdasági iskola létrehozásában, amelyekben a járás gazdasági szakembereit képezték. A mezőgazdaság egyéb területein is jelentős a munkássága, többek között meteorológiai szolgálatot (Tatán és Bánhidán éghajlati, minden községben csapadékmérő állomást) hozott létre. Ösztönzésére termelési és kísérleti mezőgazdasági körzetek jöttek létre a népfőiskolát végzetek segítségével, és elkészült a Tatai járás agrokémiai térképe is. Kezdeményezésére a Hangya szövetkezet is bekapcsolódott a munkába, helyet biztosítottak a népfőiskolának, és a kocsisárgarépára alapozva Tatán kartin üzemeltetést hoztak létre.

Magyary Zoltán fontos szerepet töltött be a járási infrastruktúra fejlesztésében is. Neki köszönhetően bekötőutakat létesítettek (pl.: Tarján és Felsőgalla összekapcsolása). Egy kivétellel a járás valamennyi községében bevezették a villanyáramot. Minden település jó vízminőségű kutat kapott, vándor könyvtárat létesítettek, zöldkeresztes nővéri hálózatot hoztak létre, a volt tóvárosi községháza épületében pedig járási egészségház és szülőotthon jött létre.

Magyary Zoltán a járáson belül kiemelten foglalkozott Tatával és Tóvárossal. Tervet készített a városkép rendezésére, amely részben meg is valósult. Az idegenforgalom fellendítésére 50 férőhelyes turista- és diákszállót létesítettek; elvégezték a Kossuth tér rendezését; a tatai Szent Kereszt templom előtti tér kialakítását; biztosították a rálátást az Öreg-tóra, amelynek partján vendéglátóhelyeket hoztak létre.

Jelentős a műemlékvédelmi munkássága is: több műemléket restauráltatott, például a Haranglábat, amelyet saját költségén órával látott el. Kezdeményezésére állítottak szobrot Fellner Jakabnak, a város meghatározó építészének. Az Országos Műemlék Bizottságnál elérte a Tatai vár körüli ásatások kitűzését, a helyreállított várban szabadterei játékokat képzelt el. A tatai múzeumot a Piarista rendház két szobájában elhelyezett fajansz és kerámia gyűjteménnyel gyarapította.

Tervei között szerepelt a Tatai várhoz leginkább kötődő két magyar király Luxemburgi Zsigmond (1387-1437) és Hunyadi Mátyás (1458-1490) szobrának felállítása is. Egyik legértékesebb gondolata – a vár előtti tér rendezése – a beépítés miatt ma már nem valósulhat meg.



MAGYARY ZOLTÁN ÉS KISS ISTVÁN EMLÉKTÁBLÁJA A TATAI JÁRÁSI HIVATAL ÉPÜLETÉN

Magyary a fenti munkákat egytől egyig a Tatai járás mintajárásá fejlesztése közben végezte el. A járást Magyarország 149 járása közül választotta ki egy közigazgatási kísérlet céljára. A Tatai járásról ténymegállapító tanulmány készült „A közigazgatás és az emberek” címmel, amelyben a közigazgatás állapotát és a népesség helyzetét írták le. A tanulmány készítése során Magyary Zoltán és Kiss István különös figyelmet fordítottak a környezetvédelemre. Kérésükre főiskolai táborokat szerveztek, amelyek keretében többek között rendezték egy forrás területét Vértesszőlősön. Környezetvédelmi javaslatait Magyary Zoltán a miniszterhez is eljuttatta, ennek köszönhetően a Tatai járás pár év múlva környezetvédelmi modellterület lett.

Magyary Zoltán Tatát érintő legnagyobb eredménye, hogy 1938-ban az ő kezdeményezésére egyesítették Tatát és Tóvárost. Ezután a község fejlődése új impulzust kapott, és 1954-ben városi rangra emelték.

Magyary több cikkben, kiadványban vázolta Tata jövőjét. Az olvasók a 2008-ban kiadott Magyary-tervből már jól ismerik a 1938-as „Mi lesz Tata-Tóvárosból?” című kiadványát. Hasonló gondolatokat, feladatokat, terveket tartalmaz a Komárom-Esztergom Vármegyei Hírlap (mai helyesírással: Komárom-Esztergom Vármegyei Hírlap) 1935. november 9-i vezércikke is.



Mit kell tennünk Tata-Tóvárosért?

TATA: MAGYARY ZOLTÁN

Ötvenél olvastam a Komárom-Esztergomvármegyei Hírlap I. Szekciójának hozzászólásait is. Itt az érdeklődés az idegenforgalmi programok fejlesztéséről, hanem Tata-Tóváros jövőjéről is mondjam el a gondolataimat. Nagyon fontos és éreztető az idegenforgalomnak nagy fejlődése, de gondolnunk kell arra, hogy az nem öncél, hanem csak eszköz Tata-Tóváros felemelkedésére. Ez pedig természetesen igényt ébreszt a több mint 12.000 magyar embernek, akiknek is van az otthona és fontos érdekük Csokonagrárországának, mert az országok kultúrája szerint szoktak megélni, hogy milyenek a városok.

Javaslatom az, hogy az idegenforgalom fejlesztésénél az idegenforgalom fejlesztésével foglalkozzunk, azaz azokat az eszközöket, amelyek a városfejlesztéshez szükségesek és végül arról beszéljünk, ami a legfontosabb: mit kell tennünk, hogy ezeket a célokat minél biztosabban elérhessük?

I. Térdülj az idegenforgalom fejlesztésére érdekében

1. **Tájékoztató térkép elhelyezése** a vasúti állomáson, az Esterházy vezérúton és a Tóvárosi Tiszai vezérúton, amely térképen az összes látnivaló meg legyen jelölve.

2. **A parkolás feltételei.** Az Esterházy-utcában meg kell mutatni a munkát folytatni kell. Tóvárosban parsonsi kertek elhelyezése a vasúti állomás előtt, hogy az érkező kirándulók első benyomása kedvező legyen, a tépárti sétányt és a Tópest-utcat, folytatásban az idej parcelláknak a később a bíró Károly királyi, azután az Almásy és Agostyán-utcák két oldalát. Túl a parkon kell az egész Esterházy-teret és a Kossuth Lajos-teret a közterület elhelyezését; és a királyi parcellák a Póster Elek-ter parkosítását. Túl a parkon kell az egész Esterházy-teret és a Kossuth Lajos-teret a közterület elhelyezését; és a királyi parcellák a Póster Elek-ter parkosítását.

3. **Nyitva kell tartani a templomokat,** mert az idegennek nem tudjuk, hogy ott van a templom.

4. **Kiosztások a városban** a nyári hónapokban több embert kell alkalmazni, mert az idegenek a nyaralásukat nem elégtül ki.

5. **Az Esterházy család történetét és életét** a városi iskolákban kell tanítani.

6. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

7. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

8. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

9. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

10. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

11. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

12. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

13. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

14. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

15. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

16. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

17. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

18. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

19. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

20. **A templomok felújítása** a városi iskolákban kell tanítani.

1913. évi évi. Tata elterjedésével. Pesti Terv is nem ismerte volna a nagyváros, hirtelen szem előttünk pedig csak az új város. Ha a község akkor egyáltalán 12.000 lakos volt, azóta megduplázták a népességét, és mindaz, ami az országban addig volt, azóta itt van. Így azonban csak két város községnek számítanak, az ország többi 3400 községé. Ezért a 10.000-nál több lakosú községek megduplájában tartja a városok az új városokkal együtt az ország népességének felét. A nagyvárosok között vannak a városok, és a városok között vannak a városok. A városok között vannak a városok, és a városok között vannak a városok. A városok között vannak a városok, és a városok között vannak a városok.

Egy szomorú évforduló...

Egy könnyes és véres dátum: az őszi rózsás forradalom — Feljárak a kisértek — A szovjet és az agrárdemagógia — A telepítés, mint a magyar jövő és feltámadás alapja — „Ez a törvény valóban a Nép és Isten szava volt!”

Ez az évforduló, amely a magyar történelem egyik legtragikusabb pillanatát jelképezi. Az 1918-1919-es forradalmak és a köztársaság kirobbanása után következett a szovjet megszállás és a népi ellenforradalom. A cikk részletesen tárgyalja a politikai helyzetet, a társadalmi feszültségeket és a nemzet sorsát. A szerző hangsúlyozza a nemzeti egység szükségességét és a jövő felé vezető utat.

„TURUL” könyv-, papír-, író- és rajzszekereskedés Tata. Erzsébet-tér 12. szám.
 Az összes lakóhelyben használatos fizetési kaphatók, író- és rajzszekereskedés (ügyinté: könyvek, rajzanyag, papírtábla).

A Tatai járást, amely 2013-ban a Tatai kistérség területén jött létre, 10 település alkotja 38 742 lakossal (1939-ben a Tatai járás 26 településből állt).

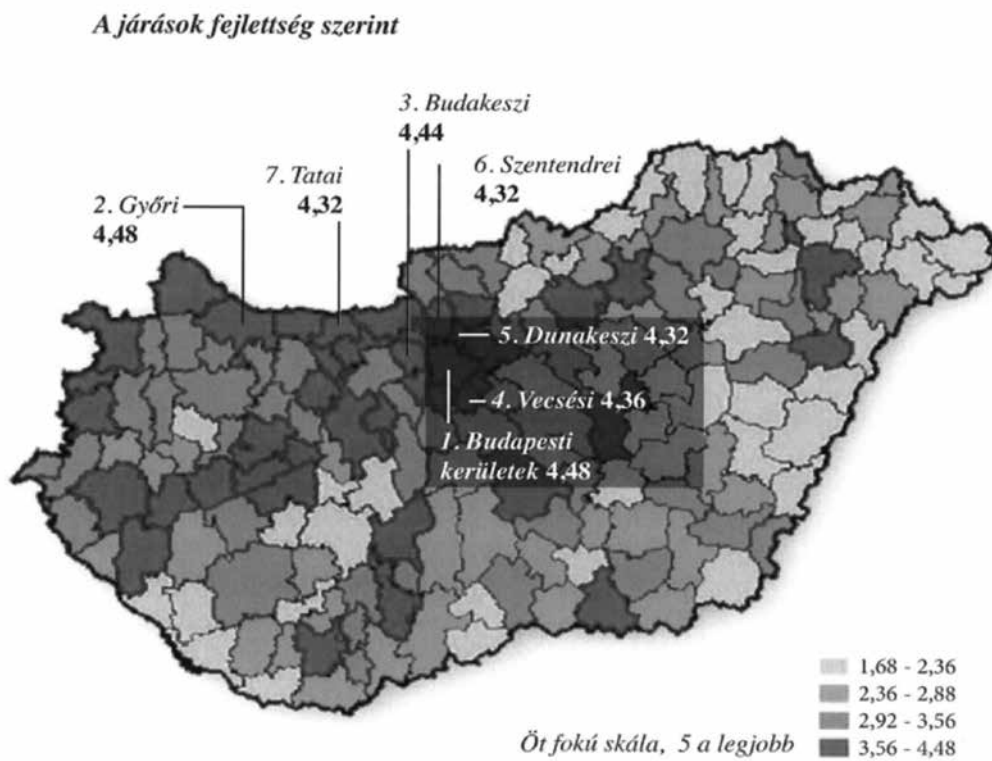
Az újjászervezett Tatai Járási Hivatal az egykori tóvárosi községháza épületében működik, ahol Magyar Zoltán maga is dolgozott.



TATAI JÁRÁSI HIVATAL

Komárom-Esztergom megye járásai 2013. január 1-től

A Tatai járás a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézete által végzett kutatások szerint az ország 7. legfejlettebb járása.



FORRÁS: TEIR

FORRÁS: WWW.GVI.HU

A járás települései közül a székhely, Tata a legnagyobb. Két 500 fő alatti települést leszámítva elmondható, hogy térségünket 1500-3000 lakosú falvak alkotják. Valamennyi településre jellemző, hogy korszerű infrastruktúrával és fejlett intézményhálózattal rendelkezik. A munkanélküliségi ráta tekintetében is a megye egyik legjobb mutatójával bír a járás, köszönhető ez a tatai vállalkozásoknak és a tatai ipari parknak, valamint a tatabányai, komáromi, oroszlányi és a győri ipari parkoknak is.

A járást alkotó települések közötti együttműködés több évtizedre nyúlik vissza. A települések részvételével működő Tatai Kistérségi Többcélú Társulás a megye legjobban működő társulásának mondható. Ez a társulás fenntartott és ma is fenntart olyan intézményeket, amelyek valamennyi településen szolgáltatást nyújtanak, ilyen az Időskorúak Otthona és a Szociális Alapellátó Intézmény. Továbbá biztosítja az összehangolt hétköznapi, illetve hétvégi orvosi ügyeleti szolgálatot a társult önkormányzatok lakossága részére a Tatai Egészségügyi Alapellátó Intézmény keretében. A települések számos beruházási projektet valósítottak már meg közösen, ilyen volt például az oktatási intézmények energia-megtakarítását célzó korszerűsítés. Ebből is látható, hogy a települések közötti együttműködés jól funkcionál. A járások területének meghatározásakor természetes volt a kistérség településeinek az egy járáshoz való tartozása.

A Magyary-terv 2.0 végrehajtásával Tata Város Önkormányzata települési és járási szinten viszi tovább Magyary Zoltánnak a közigazgatás fejlesztésére vonatkozó eredményeit megfelelő a mintajárási hagyományainak.



A VÁROSHÁZA ÉS A FISCHER-HÁZ

TATA FEJLŐDÉSÉNEK KOMPLEX PROGRAMJA – ALAPELVEK

*T*ata fejlődését a már meglévő történelmi, lelki, szellemi, gazdasági energiáinak, valamint az épített és természeti környezet erőforrásainak, értékeinek kellő összehangolásával, illetve ezek egymást erősítő hatására való támaszkodással biztosíthatjuk.

A 2008. évi Magyary-terv bevezetőjében megfogalmazott alap gondolatok ma is érvényesek és hozzátartoznak a terv egészéhez, ezért röviden megismételjük ezen elveket.

A fejlesztési terv alapvető eleme a helyi társadalom fejlesztése. A város önkormányzata ma is és a jövőben még inkább jelentős szellemi, erkölcsi és anyagi erőt áldoz a helyi identitás – általában a „tataiság”, de ezen belül is az egyes városrészek önazonosságának – erősítésére, miközben különös figyelemmel kíséri a meglévő közösségek, egyesületek, alapítványok, alkotó szellemi műhelyek, hitéleti testületek, oktatási, művelődési, érdekvédelmi szervezetek, gazdasági-termelő közösségek stb. működését, valamint támogatja az ilyen szerveződések alapítását.

A helyi társadalom folyamatos fejlesztése, építése nélkül minden településfejlesztési akció csonka, befejezetlen. Mindennek egyik bevált eszköze az ünnepek, találkozások, közösségi alkalmak szervezése, az ilyen irányultságú hagyományok ápolása, újak teremtése. Az egyes programokba – ahol erre mód van – helyi civil szervezeteket is be kívánunk vonni, és számítunk a közösségek, polgári műhelyek alkotó közreműködésére. Ez lehet a közösségfejlesztés és a helyi identitás erősítésének legintenzívebb formája.

A településfejlesztés a város valamennyi közösségi, szellemi és gazdasági energiaforrásának együttműködését igényli. Az önkormányzat feladata az összehangolás, a felügyelet, a minőség biztosítása, az egész város, a helyi közösségek érdekét optimálisan szolgáló programok kiválasztása, a lakosság megszólítása, véleményének kikérése.

Tata külső (kifelé történő) terjeszkedésével szemben a város belső (jelenlegi városhatáron belüli) részeinek újjáélesztése jelentős megtakarításokat eredményezhet. Ez nemcsak gazdasági, hanem társadalmi és környezeti

szempontból is kedvező. A fejlesztések során ezért fordulunk a belső városrészek, kiemelten pedig a tágabb értelemben vett városközpont, Tata és Tóváros hagyományos főutcáinak, főtereinek megújítása felé.

Néhány szempont az egymást erősítő hatások érvényesítésére:

- a helyi értékekhez és igényekhez alkalmazkodó fejlesztés;
- az élet összetettségét figyelembe vevő fejlesztések;
- a településképet rontó területek rehabilitációja;
- a város kisebb, természetes egységekre bontása („falusítás”);
- minden fejlesztésben a helyi kötődések (identitás) erősítésére való törekvés;
- az ingatlanfejlesztés egyben közösségfejlesztés, párbeszéd a helyi közösségekkel;
- családbarát fejlesztés a lakásépítésben és munkahelyteremtésben egyaránt;
- külterjes fejlesztés helyett belterjes fejlesztés;
- mindennemű fejlesztésben a teljes élettartamra történő tervezés;
- az egyes emberek idő- és energiaráfordításainak, ezek változásainak, mennyiségének figyelemmel kísérése;
- a meglévő városi infrastruktúrával (a közművektől a közintézményekig) való együttműködés.

Tata fejlődésében alapvető a fenntarthatóság elve. Ez azt jelenti, hogy biztosítani tudjuk a Tatán és a kistérségében élők számára az emberi szükségleteket a jelenben, ugyanakkor három alapvető területen, a gazdaság fenntartható működtetésében, a társadalmi viszonyok elfogadható, rugalmas és önkorrekcióra képes formáinak megvalósításában, a művi és természeti értékek megtartásában képesek vagyunk megőrizni a környezetet és a természeti erőforrásokat a jövő generációk számára. Tata fejlődését csak egy cselekvő, szolgáló, együttműködő, lelkesítő önkormányzat tudja hatékonyan szolgálni. Ez a hatósági, az együttműködő, a támogatási, a költségvetési, a forráskereső és pályázati, majd városüzemeltetési, igazgatási, fenntartási, működtetési eszközök együttes, egybeérő használatát egyaránt jelenti. A három terület szoros együttműködése egymást erősítő hatású lehet, minden programban erre kell törekedni. A társada-

lom-, a településfejlesztés és az igazgatásszervezés együttesen a következőkben vázolt módon helyi gazdaságfejlődést is eredményez.

Tata fejlődési terve egy sok elemből álló gazdaságfejlesztési program, amelyben egyaránt építünk a meglévő és a tervezett termelő ipari és mezőgazdasági egységek, a kereskedelem, a vendéglátás, az idegenforgalom rendszerének, a környezetvédelem, a városi infrastruktúra, valamint a városi intézmények hatékony működésére. Minden egyes programunkban törekszünk az európai eszmék, példák, törekvések megjelenítésére, és a Magyarországon már megvalósult vagy tervezett programok helyi viszonyokra történő alkalmazására is.



MÁJUS I. ÚTI KÖRFORGALOM,
TATA VÁROSKÖZPONTJA

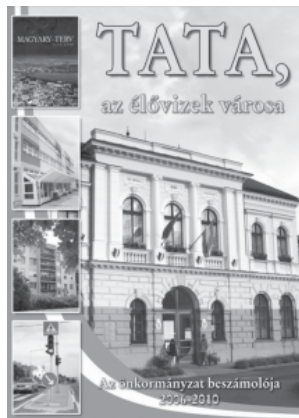
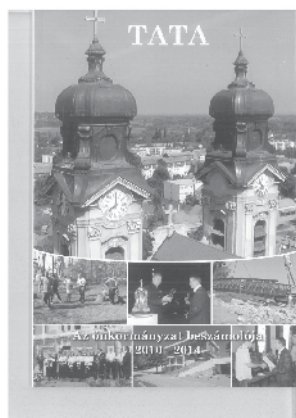
TATA FEJLŐDÉSE A 2008-2015. ÉVEKBEN, A VÁROS TÁRSADALMI, JOGI, GAZDASÁGI KÖRNYEZETÉNEK VÁLTOZÁSAI

*M*agyarországon komoly változások mentek végbe az elmúlt években. Látható, hogy hazánk csak részben tudja kivonni magát a világgazdaság, illetve Európa makrogazdasági tényezőinek hatása alól.

A jogrendszerben alapvető változások következtek be, amelyek közül a legjelentősebb a Magyar Országgyűlés által 2011. év április 18-i ülésnapon elfogadott Magyarország Alaptörvénye, amely 2011. április 25-én lépett hatályba. Az Alaptörvényt számos sarkalatos törvény követte, amelyek közül kiemelkedik a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, a járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény.

A Magyary-terv mentén haladva, az elmúlt ciklusban elfogadott gazdasági program alapján elindítottuk az energiaracionalizálási, a kerékpárosbarát és a gyermekbarát programunkat, folytattuk a panel programot, az útépitéseket, a turisztikai fejlesztéseket, és felépítettük a megye legszebb óvodáját. A Magyary-tervben rögzített céljainkat az önkormányzat 2015 márciusában elfogadott gazdasági programjában aktualizáltuk.

Az elért eredményekről egy-egy kiadványban is beszámoltunk 2010-ben és 2014-ben. Ezek az írások ma is hozzáférhetők Tata város honlapján.



Tata város jelenlegi pénzügyi helyzete stabil. Fejlesztési elképzeléseink megvalósítása során azt tapasztaltuk, hogy az alapos előkészítés ellenére – az elmúlt évekre jellemző gazdasági bizonytalanság miatt – nem tudtuk tartani a kalkulált költségeket, ezért tervezett beruházásaink egy részéhez külső forrást kellett igénybe vennünk.

Tata Város Önkormányzata fejlesztéseit, beruházásait az Európai Unió a 2007-2013 közötti pályázati ciklusban 3 771 148 773 Ft-tal támogatta, amelyet kiegészített a Magyar Állam támogatása (önerő-támogatás formájában), valamint az önkormányzat által biztosított, a megvalósításhoz szükséges önrész. A Tatai Kistérségi Többcélú Társulás által elnyert támogatási összeg ugyanazon időszakban 374 633 894 Ft volt. Városunkban számos olyan beruházás is történt, amelyek kizárólag „magyar” forrásból valósultak meg. Ezenkívül önkormányzatunk intézményei is számtalan fejlesztést hajtottak végre, amelyekhez európai uniós, illetve állami támogatást nyertek el.

A Tata Város Önkormányzatának irányítása alá tartozó költségvetési intézmények jelentős szervezeti átalakításon mentek keresztül az elmúlt években. 2012-ig a Polgármesteri Hivatalon kívül két önállóan gazdálkodó és működő költségvetési szervünk volt: az Intézmények Gazdasági Hivatala, amely az alapfokú oktatással és a szociális feladatok ellátásával foglalkozó önállóan működő intézményeket fogta össze, illetve az Árpád-házi Szent Erzsébet Szakkórház és Rendelőintézet, amely az egészségügygel kapcsolatos feladatokat látta el. 2012-ben az Árpád-házi Szent Erzsébet Szakkórház és Rendelőintézet fenntartója Tata Város Önkormányzata helyett az állam lett.

2013. január 1-jén Tata Város Önkormányzata lett a fenntartója a Kuny Domokos Múzeumnak is, amely megyei hatókörű városi múzeumként tevékenykedik.

2013. január 1-jével jött létre a Tatai Járási Hivatal, amely a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatal helyi szervezeti egységeként lát el egyes államigazgatási feladatokat (pl. okmányirodai, gyámhivatali, munkaügyi, földhivatali ügyintézés).

2013. január 1-jén a Vaszary János Általános Iskola és a Kőkúti Általános Iskola, valamint a Menner Bernát Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai-szakmai feladatai az állami fenntartásban működő Klebelsberg Intéz-

ményfenntartó Központhoz kerültek, működtetésüket pedig továbbra is Tata Város Önkormányzata vállalta.

2013. március 1-jével Tata Város Önkormányzat Képviselő-testülete, Dunaalmás Község Önkormányzat Képviselő-testülete, Dunaszentmiklós Község Önkormányzat Képviselő-testülete, valamint Neszmély Község Önkormányzat Képviselő-testülete Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 85. § (1) bekezdése alapján közös önkormányzati hivatalt hoztak létre, Tatai Közös Önkormányzati Hivatal névvel, amelynek Tata a székhelye. A községeknek kirendeltségei lettek: Dunaalmási Kirendeltség, Dunaszentmiklósi Kirendeltség, Neszmélyi Kirendeltség. Az új hivatal Tata Város Polgármesteri Hivatalának jogutódja.

Az Intézmények Gazdasági Hivatalához tartozó önállóan működő költségvetési szervek körében is több változás történt: a fenntartó 2010-ben összevonta a Kuckó Óvodát és a Bartók Óvodát, a Kálvária Utcai Óvoda pedig a református egyház fenntartásába került 2011-ben. 2013-ban a Tatai Kistérségi Többcélú Társulás átvette a Szociális Alapellátó Intézményt, és létrejött egy új szerv, az Egészségügyi Alapellátó Intézmény. Az utóbbi intézmény orvosi ügyeleti szolgáltatást biztosít a társult önkormányzatok lakossága részére munkaidőn kívül munkanapokon 16 órától másnap reggel 8 óráig; szabad-, munkaszüneti és ünnepnapokon pedig reggel 8 órától másnap reggel 8 óráig. Ezen belül gyermekszakorvosi ügyeleti ellátást is nyújt a 14 éven aluliak számára.

2015. évben megváltozott a gazdasági szervezeti feladatok ellátása a 100 fő létszám alatti költségvetési szerveknél, ennek eredményeképpen a Kuny Domokos Múzeum gazdasági feladatait az Intézmények Gazdasági Hivatala, a Szociális Alapellátó Intézmény és az Időskorúak Otthona gazdasági szervezeti tevékenységét pedig a Tatai Közös Önkormányzati Hivatal látja el.

A megváltozott jogi környezetben az önkormányzat az állammal együttműködve eredményesen működteti a város intézményeit a lakosság egyre növekvő színvonalú ellátása érdekében.

Városunk számos elismerést kapott az elmúlt évek során. 2010-ben a biológiai sokszínűség magyar fővárosa címet vehettük át. 2013-ban a strasbourgi Európa Tanács díját nyertük el, amelyet 1955 óta minden évben egyetlen városnak ítélnék oda. Tata többek között azzal vívta ki magának az elisme-

rést, hogy példaértékű – kultúrára, oktatásra, sportra kiterjedő – aktív kapcsolatot alakított ki kilenc testvérvárosával. Az Európa Díj elnyerésére a VI. fejezetben térünk ki. Ugyanebben az évben a város az Által-ér Szövetséggel együttműködve nyerte el a Magyar Táj díjat. 2014-ben pedig az Echo Televízió Legszébb magyar település díját vehettük át. Tata Város Önkormányzata megkapta a Tehetségbarát Önkormányzat, a Családbarát Önkormányzat címet, és már nyolcadik éve folyamatosan Kerékpárosbarát Település címben részesül. Az önkormányzat hivatala Kerékpárosbarát Munkahely és Családbarát Munkahely címmel is rendelkezik.

A Magyary-terv 2.0 kiadvány az elért eredményekre támaszkodva határozza meg a következő évtizedek programját.



A LEGSZÉBB MAGYAR TELEPÜLÉSNEK JÁRÓ DÍJ

A MAGYARY-TERV 2.0 ELEMEI

A jelen kiadvány, bár követi a 2008-as Magyary-terv felépítését mégis több változtatást tartalmaz: megjelent egy új fejezet, a Kiss István közigazgatás fejlesztési program; számos célt – többnyire megvalósításuk miatt – töröltünk; egyes célokat pedig továbbfejlesztettünk.

A Magyary-terv 2.0 hét nagy fejezetből áll. Az első öt fejezet, illetve program névadói a korábbi tervben már megismert Tatához kötődő alkotó személyiségek. Tatai működésük mellett a saját szakterületén mindegyikük országos jelentőségű munkásságot is felmutatott. A hatodik fejezet névadója, Dr. Kiss István Magyary Zoltán munkatársaként ismerte meg a Tatai járást, és vált belőle Tatához kötődő közigazgatás-tudományi szakember. A hetedik program pedig a terv megvalósításának útját vázolja fel.

I. MIKOVINY SÁMUEL VIZEK ÉS ZÖLDFELÜLETEK PROGRAM

- I/1. Tata, az élő vizek városa
- I/2. Tatai zöld táj

II. FELLNER JAKAB TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI PROGRAM

- II/1. Tata szíve program
- II/2. Tatai, tóvárosi és agostyáni főutcák és főterek fejlesztése
- II/3. A megérkezés helyei, tematikus útvonalak
- II/4. A Tata és Tóváros közötti terület új életre keltése
- II/5. A Május 1. út rehabilitációja
- II/6. Kertváros, Újhegy és a Nagykert utcától dél-délnyugatra fekvő városrész alközpontjainak kialakítása
- II/7. A lakótelepek rehabilitációja, rekonstrukciója
- II/8. Tata közlekedésének rekonstrukciója, akadálymentesítése
- II/9. Városüzemeltetés és infrastruktúra-fejlesztés
- II/10. Bláthy Ottó energetikai program
- II/11. A fenntartható fejlődés biztosítása

III. ÖVEGES JÓZSEF OKTATÁSI-, KULTURÁLIS-, SPORT-, CSALÁD- ÉS IFJÚSÁGI PROGRAM

- III/1. Tudásalapú városfejlesztés – Tata iskolaváros fejlesztése
- III/2. Tata a kultúra és a sport városa
- III/3. Tata gyermekbarát és ifjúsági programja
- III/4. Helyi értékeink összegyűjtése, gondozása, támogatása

IV. ESTERHÁZY GAZDASÁGFEJLESZTÉSI PROGRAM

- IV/1. Munkahelyteremtés
- IV/2. Tatai iparfejlesztés
- IV/3. Tata mező- és erdőgazdálkodásának fejlesztése
- IV/4. Tatai turizmusfejlesztési program

V. GIESSWEIN SÁNDOR SZOLIDARITÁSI PROGRAM

- V/1. Szolidaritási és szociális program a tataiakért
- V/2. Család- és gyermektámogatás
- V/3. A város a tatai idősök szolgálatában
- V/4. A tatai egészségügy fejlesztése

VI. DR. KISS ISTVÁN KÖZIGAZGATÁS-FEJLESZTÉSI PROGRAM

- VI/1. Ügyfélbarát önkormányzat
- VI/2. Szolgáltató önkormányzati közigazgatás
- VI/3. A városi kommunikáció fejlesztése
- VI/4. A közigazgatás átszervezése
- VI/5. Kapcsolatok erősítése

VII. A MEGVALÓSÍTÁS ÚTJA

- VII/1. Kitorési pontok, prioritások meghatározása
- VII/2. Tatai pénzügyi alapok
- VII/3. A város egészének bevonása a terv megvalósításába

I. MIKOVINY SÁMUEL VIZEK ÉS ZÖLDFELÜLETEK PROGRAM

AXIX. század előhírnökeként, korát többszörösen megelőzve, üstökösként alkotott maradandót Mikoviny Sámuel (1700. Ábelfalva – 1750. Trencsén). Jelentőségét, nagyságát a természettudományok és a technika történetében még ma sem lehet pontosan felmérni. Latin és német nyelvű tanulmányai a bányászat, a kohászat és a kartográfia területén egyaránt példamutatók. Gyakran megfordult Selmecbányán, ahol mérnökként segítette a termelést. 1735-től a téli hónapokban a Selmecbányai Bányászati Akadémia első tanáraként oktatott. A Selmeci Akadémia volt az első nem egyházi alapítású felsőoktatási intézmény a Habsburg Birodalmon belül, amely két- illetve három éves képzés keretében biztosította a műszaki szakemberek oktatását. Az itt tanulók a bányaművelés (ércbányászat, szénbányászat, sóbányászat) különböző elméleti és gyakorlati területeiről szerezhettek korszerű ismereteket. Az év egyik felében matematikát, mechanikát és hidraulikát tanított, valamint föld- és bányamérési gyakorlatokat vezetett. Nyaranta pedig, az uralkodó megbízásából az ország topográfiai felmérésén dolgozott. Ő vetette fel a topográfiai térképek készítésének szükségességét. Korai halála miatt nagyszerű terveinek csak a töredékét tudta megvalósítani, mégis történelmünk kiemelkedő tudósaként, mérnökeként tartjuk számon. Tájrendezési szempontból egyik jelentős tevékenysége a tatai Nagy-tó és a Cseke-tó szabályozása. 1746-ban gr. Esterházy József felkérésére felmérte és elkészítette a Tata, Almás és Szőny közötti terület csatornázási tervét. A Mikoviny-árokknak nevezett csatorna a mai napig őrzi nevét. Alapos tanulmányozás és gondos, hidraulikai számítások után ma is korszerű javaslatot fogalmazott meg Esterházy József volt országbíró számára. Esterházy a kincstár beleegyezésével (ugyanis a mocsár nagyobb része almási terület, akkor királyi birtok volt) bízta meg ezzel, majd Mikoviny irányítása mellett nekiláttak a kivitelezésnek. A munkálatok 1747-ben készültek el, korabeli feljegyzések szerint nemegyszer katonai segítséget kellett igénybe venni, ugyanis az érintett vízimalom-tulajdonosok, akiknek malmát a mocsárvizek hajtották, a jobbágyokat fellázítva elrontották a földműveket, és visszatemették az átvágásokat. Ekkor csapolták le a fűzitő-szőnyi ún. Fekete-ér mocsarait is. Mikoviny a mocsarat tápláló Által-ér - Öreg-tó vizét jobbra, az almási dombvonulat peremén,

míg a Fényes-források vizét balra, Naszály irányában szintén a dombok lábánál mesterséges mederben vezette el. Az így utánpótlás nélkül maradt mocsárvizet természetek ágból álló csatornahálózat gyűjtötte össze, és vezette a Dunába Almás felett. Ezért nevezik a Fényes-patakot más néven Királyné árkának, míg a mai Által-eret Kühntreiber-pataknak („Tehénhajtó” pataknak), utóbbi ugyanis a Tatáról Almás felé, az ottani dunai nagy rév irányába tartó marhahajtó úttal párhuzamosan haladt. A kincstár a rá eső részt fedezte. Tata klímája egészségesebbé vált, megváltozott.

1751-ben Mária Terézia a Dunán hajózva Almásnál partra szállt, és „bőrös csészán” végighajtatva a falun személyesen is megtekintette a lecsapolt területeken virágzásnak induló gazdálkodást. Mikoviny a ma ismert, „csak” az adottságokat rögzítő térképkészítésen messze túlmutatóan járt el. Adatokat szolgáltatott a múlt, az akkori jelenre és a jövőre. A múltat főleg az építészeti emlékek bemutatásával érzékeltette. A jelennek a táji adottságokat és azok hasznosítási lehetőségeit tárta fel. Célja volt „ugyanakkor megmutatni azt is, hogy az egyes vidékek miben szenvednek hiányt, és hogyan lehetne azt felszámolni”. A jövőre vonatkozóan az előnyösebb feltételek megteremtésének lehetőségeit kívánta bemutatni. Ezek „a szántóterületek növelése, felújítása, a vizek lecsapolása, a száraz vidékek öntözése, az árvizek elhárítása, malmok, üzemek” építése, az úthálózat fejlesztése, a „természetes kincsek haszonnal való feltárása”. Két és fél évszázaddal később a szakterület a múlt, a jelen és a jövő bemutatását tájvizsgálat, tájértékelés és tájrendezési, területfejlesztési megnevezéssel jelöli. Mikoviny gondolatai ma is időszerűek, a Magyary-terv jelen fejezetének vezérfonalául szolgálhatnak.

I/I. TATA, AZ ÉLŐ VIZEK VÁROSA

Ritka az olyan város, amelyben a víz ilyen változatosan, a város egészét át-szövő módon van jelen. Ez Tata egyik legnagyobb településformáló értéke, amelyet nemcsak őrizzünk, hanem fejlesztenünk is kell.

Gerecse-Tata Natúrpark, világörökséggé nyilvánítás

1994-ben létre jött az Által-ér Vizgyűjtő Helyreállítási és Fejlesztési Szövetség, amelynek ma már 23 önkormányzat, 20 gazdasági társaság és 12 nonprofit szervezet a tagja. A szövetség 2013. január 9-én ünnepélyes keretek között

aláírta a Gerecse Natúrpark alapdokumentumának számító együttműködési megállapodást. A szervezet célja, hogy a Gerecse hegységben és az ahhoz csatlakozó peremterületeken (Duna-völgy, Által-ér völgye, kislétföldi löszvidék, Keleti-Gerecse) elősegítse a fenntartható és értékőrző tájhasználati formákat, a tájra jellemző helyi termékekhez és szolgáltatásokhoz pedig egységes arculatot és marketing tevékenységet alakítson ki. Ezenkívül a társulás a környezeti nevelés és az oktatás eszközeivel hozzájárul a hagyományok, valamint a természeti és kulturális értékek megőrzéséhez. A Natúrpark létrehozása segítheti városunkat a zöld turizmus fejlesztésében és abban, hogy a területet kulturális és természeti együttes kategóriában a világörökség részévé nyilvánítsák.

A védett terület a Gerecse több ezer hektárnyi hegyvidékére, az Által-ér vízrendszerére, és mindenekelőtt Tata turisztikai vonzerejére épül. Ennek a rendszernek központja a rendkívül összetett tatai vízrendszer, amelyet mindenképpen meg kell tisztítanunk: új életet kell lehelniük belé, és minél hamarabb működésbe kell hoznunk. Hosszú távon pedig gondoskodnunk kell a megfelelő hasznosításáról. Célunk, hogy a tatai vízrendszer is szerepeljen a város és környezete világörökség részévé nyilvánítás programjában.

Által-ér, Öreg-tó

2012-ben az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság – a várossal és az Által-ér Szövetséggel összefogva – 1,4 milliárd forintos uniós támogatást nyert el az Öreg-tó és az Által-ér vízgyűjtő rehabilitációjára. Ebből az összegből az Öreg-tó felvízi, illetve alvízi vízfolyásainak mederszelvényeit állítottuk helyre és kotortuk ki, valamint szabályozó műtárgyakat újítottunk fel. Az Öreg-tavat természetes vízi élőhelyé alakítottuk, a partján pedig két kilométer hosszú fövenyt létesítettünk. A fenti munkák jótékony hatását látva szükségesnek tartjuk az Öreg-tó rehabilitációjának folytatását: a tó teljes kikotrását. Az előzetes felmérések alapján körülbelül 800 000 m³ iszapot kellene eltávolítani a tóból. A tisztítás nemcsak a vízminőség javulását segítené elő, hanem a tó víztárolási kapacitását is megnövelné, sőt a környezetét is vonzóbbá tenné a turisták számára. Az elkövetkezendő években szeretnénk előkészíteni a rehabilitáció II. ütemét, amelyet kormányzati, illetve európai uniós források bevonásával valósítanánk meg. Ezzel párhuzamosan ki kell dolgoznunk egy fejlesztési tervet is az Öreg-tó üdülési célú hasznosítására.

Visszatérő források

Tata közigazgatási területén számos tó, patak, vízfolyás található. A tatabányai szénkitermelés következtében rendkívül intenzív vízkiemelés folyt, amelynek hatására az 1970-es évekre a tatai források teljesen eltűntek. A bányabezárások után a források vízszintje lassú emelkedésnek indult. Az újbóli megjelenésük – a környék beépítettségében végbement változások miatt – mára jelentős kihívást jelent a város számára. Önkormányzatunk együttműködési megállapodást kötött a Magyar Földtani és Geofizikai Intézettel (MFGI), amely kutatási programot indít a források visszatérésével kapcsolatos kérdések vizsgálatára, a veszélyhelyzetek elhárítására, valamint hosszú távú tervet dolgoz ki a mintaterületre vonatkozóan. A tanulmány alapján elkészítjük a visszatérő források hasznosítására vonatkozó pályázatunkat. A források felfakadásából adódó talajvízszint változások miatt a legsürgetőbb feladat a közterületi beavatkozások megtervezése, illetve a már feltört források külön gyűjtőcsatornába történő elvezetése a Május 1. út – Komáromi utca – Oroszlányi utca – Új út által határolt területen. Mivel ezen beruházások jelentős területet fednének le, az uniós források igénybevételén túl kezdeményeztük az állami szerepvállalás növelését is. A közterületi beavatkozásoknak köszönhetően értéknövelő beruházás valósulna meg a játszótéren, valamint a környék zöldfelületein.



TÜKÖR-FORRÁSTÓ AZ ANGOLPARKBAN

Mivel langyos vízű és több helyen nagyobb vízhozamú forrásokról van szó, felmerül a hasznosításuk lehetősége is: ki lehetne alakítani a városban egy decentralizáltan működő, geotermikus energiára épülő fűtési rendszert, amellyel a közintézményeinket fűthetnénk. A források felszínén történő elvezetése turisztikai attrakcióként is funkcionálhatna: segítségükkel és a régi malmok bevonásával bemutathatnánk a víz erejét. A visszatérő forrásokra építve városi vízi útvonalat alakíthatnánk ki, amellyel tovább növelhetnénk városunk turisztikai vonzerejét.

Fürdők

A Fényes-források területén számos fejlesztés valósult meg az elmúlt években: létrejött a Tanösvény, látogatóközpont épült, illetve ezekhez kapcsolódó szolgáltatások valósultak meg. Szeretnénk tovább folytatni a megkezdett beruházásokat: az élővizek rehabilitációját, a források elvezetését, a vízkormányzás megoldását, valamint a források kürtőinek kitisztítását. Ennek érdekében a közeljövőben intézkedési tervet készítünk, és uniós támogatásra pályázunk az egyes feladatok megvalósítására.



TANÖSVÉNY A FÉNYESEN

A Fényes-fürdőt is tovább kell fejlesztenünk, hogy méltó módon használhatók legyenek. A közeljövőben tervezzük a volt HVDSZ üdülőkomplexum teljes körű rekonstrukcióját, amely a későbbiekben többek között természetbarát, természetjáró egyesületek diáktáborainak adhatna otthont.

Rövid távú céljaink között szerepel egy nyári napközis tábor létrehozása a Fényes-fürdőn, amellyel a dolgozó szülőket segítenénk gyermekük nyári elhelyezésében. A napközis tábor fejlesztése érdekében felújítjuk az épületeket, és megteremtjük a szabadidő eltöltésének technikai és szakmai feltételeit: megfelelő eszközöket vásárolunk, valamint játszóteret építünk.

További beruházás keretében a szórakozási lehetőségek körét is bővíteni szeretnénk a Fényes-fürdő területén: eltávolítjuk a Grófi-tó beton burkolatát és fővényes partot építünk köré. Ezenkívül tervezzük a szauna felújítását a medence rekonstrukciójával együtt.

A fürdő területén korszerűsíteni kell a közműhálózatot is: új nyomvonalrendszer kialakítására van szükség. A meglévő csőhidak helyett meder alatti keresztezési módokat kell kiépíteni. Új alternatív energiaellátási módokat is alkalmazhatnánk a területen, például az elfolyó forrásokra vízi turbina telepítésével, illetve hőszivattyúval a medencék fűtése is megoldható lenne. Tovább kell kutatni a Fényes-források gazdasági hasznosításának lehetőségét, nemcsak a turisztikai vonalon.

Az élő vizek bemutatása

A volt Kristály-fürdő területén szeretnénk megnyitni a Tatai Élő Vizek Múzeumát, amely a jelenlévő források működését, illetve azok sokszínűségét mutatná be. Időszaki kiállításokat is tartanánk itt, amelyek más területek, illetve országok vízi világát mutatná be. Az Élő Vizek Múzeumának része lehetne egy halászati múzeum is, amely az itteni nagy múltú halászatot, pákaszatot ismertetné meg a nagyközönséggel.

Vízimalmaink közül minél többet működésbe kellene hoznunk. Ennek érdekében elkészítjük a malmok vízrendszerének rehabilitációs tervét. Megfontolandónak tartjuk a malmok egészségvédő program keretében történő hasznosítását is: bioélelmiszerek őrlésére, tatai specialitások előállítására is alkalmazhatnánk azokat. Továbbá megvizsgáljuk a működésbe hozott vízkerekek energiatermelésének a közvilágítás szolgálatába állítását is. Ugyancsak a Kristály-fürdő területén, a Jenő-malom felújításával egy interaktív parkot szeretnénk létrehozni, amely a város malmait mutatná be. A tatai Vecserei-zsilipre pedig – szemléletformálási céllal – egy mini vízerőmű létesítését tervezzük, amely a magasabban fekvő Öreg-tó vízenergiáját hasznosítaná áramtermelésre. A beruházás jól mutatná, hogy a víz mire képes, mennyi energiát tud előállítani.

Érdekes fejlesztés lehetne a *Vizek jelenléte Tatán* című program, amelynek keretében a városban jelenlévő vizeket mutathatnánk be. A közterületeken mindenütt olyan építészeti- és díszítőelemek jelenhetnének meg, amelyek a településnek ezt a jellegzetességét emelik ki (csobogók, ivókutak, szökőkutak, vízi játékok). A program előfutárának tekinthető az Angolkertben található szökőkút áthelyezésének terve, valamint a Kastély téren az Északdunántúli

Vízmű Zrt. gondozásában épült ivókút. Ezenkívül elkészült a Fényes Tanösvény látogatóközpontja előtt az aktuális forrásvízszintet bemutató torony is.

I/2. TATAI ZÖLD TÁJ

Városunknak az élő vizek mellett másik rendkívüli vonzereje a táji, természeti környezete, változatos zöldfelülete. A tatai és Tata környéki zöldfelületi rendszer minden eleme együttesen, együttműködve hálózatot, sőt összefüggő felületként egy városi és városkörnyéki egyedülálló, harmonikus, életerős „zöld tájat” alkot.

A Zöld táj program keretében a következő években számos szabályozást kell felülvizsgálnunk a környezetvédelmi és városjóléti szempontok szem előtt tartásával. Rendeletben kell szabályoznunk a zöldhulladék elszállítását, illetve a hulladék lerakását a közterületeken. A város különböző pontjain található szelektív hulladékgyűjtők környezetének szennyezettségét is meg kell szüntetnünk. Továbbá minél hamarabb rendeletet kell alkotnunk a nagyszabású, nagy hanggal járó rendezvények zajszintjének szabályozására. Mivel ezek a jogszabályi kezdeményezések jelentős kihatással lehetnek a tataiak életére, szükségesnek tartjuk egy átfogó koncepció elkészítését a fenti kérdésekre vonatkozóan.

Erdők

A Zöld táj program keretében folytatni szeretnénk a város erdővagyonának megújítását az önkormányzat éves erdőterve szerint. Ehhez kapcsolódóan elkészítjük az önkormányzat kezelésében lévő erdők rehabilitációs és fejlesztési tervét: a Tatai vadon programot.

A rehabilitáció legfontosabb eleme a száraz fák eltávolítása, az erdőrészek terv szerinti kitermelése, valamint új facsometék telepítése. Kiemelt feladatunk a veszélyessé vált fenyvesek cseréje, amelyet több ütemben szeretnénk megvalósítani. Első lépésként a Tulipán utca melletti erdőrészeket újítjuk meg: a korábbi fekete fenyves helyére őshonos lombhullató fákat ültetünk.

Mivel a vadon részek megőrzését, használatát kiemelt feladatnak tekintjük, javasoljuk a tatai erdők egy részének leválasztását. A lecsatolt területen egy vadasparkot lehetne létrehozni, amelyben az itteni rendkívül színes vadvilágot mutatnánk be a nagyközönségnek. A vadasparkot tanulmányterv alapján Tata erdős részén alakítanánk ki a Vértesi Erdő Zrt.-vel együttműködve. Ugyancsak a Vértesi Erdő Zrt.-vel összefogva az Építők parkjában lévő Borostyán-házat is szeretnénk felújítani, amely az élővilág sokszínűségét mutathatná be.

A Vadon program keretében erdei iskola kialakítását is tervezzük tornapályával és tanpályával kiegészítve.

A Zöld táj programba kívánjuk integrálni az Agostyáni Ökofalut, ahol a Magyar Humánökológus Társaság és magánszemélyek által alapított Természetes Életmód Alapítvány a Tatai medencét és a Gerecse peremvidékét reprezentáló művelési ágakból, élőhelyekből mintegy 130 ha terület kezelését végzi. Az alapítvány mottója a „természet jobban tudja”, ezért foglalkozik a természetes életmód, az alternatív házépítés, az okszerű tájhasználat, az integrált és szerves földműves gazdálkodás, a tartamos erdőgazdálkodás kérdéseivel, illetve minden olyan módszerrel, amely a természetes vagy természet közeli állapot megtartására törekszik.

Parkok

ANGOLKERT

Már a 2008-as Magyary-tervben is részletesen foglalkoztunk az Angolkert helyreállításával, és elsődleges feladatként jelöltük meg a park korabeli idők (XVIII. század második fele) szerinti helyreállítását. Ennek megfelelően 2014-ben megújítottuk a szabadtéri színpadot, restauráltuk a Kiskastélyt, és nyilvános illemhelyet alakítottunk ki. Az I. ütemben meg-



A MEGÚJULT SZABADTÉRI SZÍNPAD NÉZŐTERE ÉS A KISKASTÉLY

burkolatot, bútorokat és közvilágítást kapott. A Sport utca és a Baji út egy szakaszának fejlesztése az idén valósul meg, az utak egy része új burkolatot kap, valamint új parkolókat létesítünk. Idén indult el az Angolkert II. üteme, a park korhű rekonstrukciója, amely Eduard Riese 1823-as Tóvárosi Angolkert helyszínrajza alapján újul meg. A II. ütemben megvalósul a tóparti és árokparti környezet rendezése, a korhű útvonalak helyreállítása, a Tükör-forrástó medrének és partjának, valamint az elvezető ároknak és partjának felújítása, és végül, de nem utolsósorban a műbarlangtól a zsilipig terjedő patkómeder-szakasz megújítása.

Minél hamarabb szeretnénk előkészíteni a kert helyreállításának III. ütemét, a Cseke-tó rehabilitációját, amely a tó kotrását, valamint a park növényzetének és további építészeti elemeinek – köztük a Jenő-malomnak és a műromoknak – a megújítását foglalná magába. A III. ütemben új funkciókkal is szeretnénk bővíteni a kertet.

ESTERHÁZY-KASTÉLY PARKJA

Az Angolkerthez hasonlóan híres tájképi kert az Esterházy-kastély belső parkja és az előtte húzódó parkrész, amelyet a grófi lovardával együtt kell kezelnünk. Az új örökségvédelmi program részeként (l. Öveges program) megkezdődik az állami tulajdonban lévő Esterházy-kastély felújítása. Az épület rekonstrukciója kiváló alkalom arra, hogy a kastély környezetét is rehabilitáljuk. Ennek érdekében tárgyalásokat folytatunk az Esterházy-kastély kezelőjével, a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központtal arról, hogy miképpen valósuljon meg a kastély környezetének helyreállítása, amely magába foglalná a kastélyon belüli kert, a kastély előtti városi kezelésű közpark és a magánkézben lévő lovarda rekonstrukcióját is. A létrejövő ismét egységes történeti parkot számos, elsősorban turisztikai célra hasznosíthatnánk. A fesztiválok fő helyszínékként is működő területet infrastrukturálisan is fejlesztenünk kell. A rendezvényekhez szükséges víz-, szennyvíz- és villamos energiahálózatokat elrejtett csatlakozó pontokkal kell kiépíteni.

KÁLVÁRIA-DOMB TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETE

Egységes zöldfelületként képzeljük el a Kálvária-domb természetvédelmi területét, amelynek ma különálló egységei (Tatai Geológiai Múzeum, Megalodus-barlang, Fellner Jakab-kilátó, kápolna) változatos domborulatokon helyezkednek el. Együttesként való kialakításuk esetén az egyes elemek hatása összeadódik, ezért – összhangban a kápolna felújításával – el kell készítenünk a Kálvária-domb természetvédelmi terület rekonstrukciós tervét is, amely tartalmazná a Kőfárgó-háznak és környezetének a megújítását is. Az Eötvös Lóránd Tudományegyetemmel közösen működtetett Geológus Kertnek hangsúlyosabb szerepet kell kapnia, hogy a helyi geológiai ritkaságok minél több látogatót vonzzanak. Hosszú távú céljaink között szerepel egy egységes természetvédelmi bemutatóhely létrehozása is a területen, szintén az Eötvös Lóránd Tudományegyetemmel együttműködésben.



A KÁLVÁRIA-DOMB ÉS A GEÓLÓGUS KERT BEJÁRATA

FŐTEREK A VÁROS SZÖVETÉBEN

Idén teljes egészében megújul a Kossuth tér és környéke a régi városközpont rehabilitációja során. Az idetelepített növények gondozását automata öntözőrendszer fogja biztosítani.

A város és a magánvállalkozások együttműködésének köszönhetően újult meg a Kastély tér egy része, valamint a Tópart sétány egy jelentős szakasza is.

2015-ben megkezdtük a Kodály tér rekonstrukcióját. Elkészült az Ady Endre utca egységes zöldfelületi koncepciója, amelynek köszönhetően a közeljövőben egységes arculatot kap Tóváros főútja.



KOSSUTH TÉR A REKONSTRUKCIÓT MEGELŐZŐEN

KÖZPARKOK

A parkokban lévő sétányok éjszakai kivilágításának megoldása sürgető feladatunk. A legkorszerűbb energiatakarékos berendezésekkel (például generátorok, napelemek, megújuló energiák) kívánjuk továbbfejleszteni a közvilágítást. Első lépésként a Tópart sétány és a tóparti kerékpárút világítását kell megoldanunk, a közeljövőben hatvan darab korszerű energiatakarékos LED-es lámpatestet szeretnénk elhelyezni mintegy két kilométeres szakasz mentén. Ezt követően szeretnénk teljes egészében megújítani a tóparti sétányt.

Legnagyobb közparkunk az Építők parkja az Öreg-tó partján. Célunk, hogy ezt a parkot minél inkább a sport és a rekreáció helyszínévé alakítsuk. A park rekonstrukciója már elkezdődött: teljesen új játszóteret alakítottunk itt ki, és kültéri fitness eszközöket helyeztünk el. A közeljövőben megújítjuk a gépkocsival használt útfelületeket is: új burkolatot kapnak. A tatai fiatalok kérésére pedig egy szabadterei ifjúsági találkozóhely kialakítását is megkezdjük.

LAKÓTELEPI PARKOK

A közeljövőben folytatni kívánjuk a lakótelepi parkok lakóparkokká való alakítását. Ennek érdekében – a társasházak képviselőivel, lakóival egyeztetve – folyamatosan fejlesztjük a parkokat: növényeket ültetünk, terepet rendezünk, energiatakarékos lámpatesteket, valamint padokat helyezünk el. Ilyen park jött létre nemrégiben a Keszthelyi úton és Kertvárosban, a Deák Ferenc utcai tömbök előtti részen. Növények ültetésével, az út és a terep rendezésével pihenőhelyként használható tereket alakítunk ki. A lakókörnyezet szebbé tétele érdekében a továbbiakban is folytatjuk ezt a munkát. Ehhez kapcsolódóan ki kell dolgoznunk egy tervet, hogy miképpen lehet ezeket a parkokat közösségi összefogásban fenntartani és üzemeltetni.



MÁJUS 1. ÚT EGYIK, LAKÓK ÁLTAL KIALAKÍTOTT KISKERTJE

KERTVÁROSOK

Tatán az elmúlt száz-százötven évben különböző jellegű kertvárosi részek alakultak ki, amelyeket – egyedi sajátosságaik figyelembevételével – szeretnénk továbbfejleszteni. Az Önkormányzat részéről ez a munka számos beavatkozást igényel, amelyeket folyamatosan végzünk. Célunk, hogy erősítsük

a kertvárosi kötődést, identitást és értéket. A közeljövőben meg kell újítanunk az Országgyűlés teret, a Malom-patakot, valamint Újhegy, Agostyán, Kertváros és a Nagykert utcától dél-délnyugatra fekvő városrész zöldfelületeit.

ÚJHEGY

Az újhegyi városrészben a zöldfelületek megújításán túl egy teljesen új alközpontot szeretnénk létesíteni. Ezen a területen korábban mezőgazdasági kert- és szőlőművelés folyt. A városrész egyharmada az elmúlt fél évszázadban kertvárossá alakult, mivel a település ebbe az irányba terjeszkedett. A zártkertes övezet ma már több ezer embernek ad otthont, ennek ellenére a lakossági alapszolgáltatások hiányoznak vagy nem elégségesek. Az alközpont létesítésével teljesen megújulna Újhegy, s közel kétezer ember életkörülménye javulna. Az új városrészbe óvodát, orvosi rendelőt is kellene telepíteni. Mivel Tata város szabályozási terve kijelöli az alközpont létrehozásának helyét, jelenlegi célunk a tervezett alközpont elérhetőségének, infrastruktúrájának kialakítása.

AZ ÜDÜLŐKÖRZETEK ZÖLDFELÜLETEI

Tatán két nagyobb üdülőházas, illetve hétvégi házas üdülőterület van. Az egyik az Öreg-tó és az által-éri Derítő-tó, valamint a Vértesszőlősi út között, a másik az Öreg-tótól délnyugatra, a Fekete út mentén jött létre. Mindkettő értékes zöldfelületbe ágyazott térség. A közterületek minőségének javításával, a közösségi létesítmények kiépítésével, bővítésével, magánérv bevonásával meg kell őriznünk, illetve tovább kell fejlesztenünk őket. A közeljövőben erre vonatkozóan zöldfelületi rekonstrukciós tervet készítünk.

ÜDE LÁPRÉTEK REHABILITÁCIÓJA

Ősszel fejeződik be a tatai Réti 8-as számú tó rehabilitációja. A meder rekonstrukciója során a 32,17 hektáros Réti 8-as tó felületének 63%-át, azaz közel 20 hektárnyi területet kotortatunk ki 0,3-0,8 m mélységig (száraz kotrás). A 100 ezer m³ kikutort iszapot helyben, a tó medrének a szélén helyeznénk el, azzal a céllal, hogy megerősítsük a gáttesteket, és elősegítsük a széles nádszegélyek megtelepedését. Az iszapmennyiség egy részéből két fészkelő szigetet alakítanánk ki.

A Réti 8-as tó mintájára meg kell terveznünk az üde láprétek további rehabilitációs programját is.

II. FELLNER JAKAB TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI PROGRAM

Fellner Jakab (Fellenthali Fellner Jakab, Nikolsburg, 1722. július 25. – Tata, 1780. december 12.) építész, a késő barokk építészet talán legkiválóbb magyarországi mestere Morvaországban született. Képesítés nélküli építész volt, aki a helyi építőmesteri gyakorlatból kinőve vált elismert, keresett szakemberré. 1745-ben telepedett le Tatán, ahol kisebb-nagyobb megszakításokkal egészen haláláig élt. Jelentős szerepe volt Tata, Pápa, Eger és Veszprém városképeinek kialakításában. Főleg az Esterházy grófok számára dolgozott, majd szakmai jó hírének köszönhetően másoktól is sok megbízatást kapott. Első jelentős munkája a tatai római katolikus plébániatemplom volt, amelyet eredetileg Franz Anton Pilgram tervei szerint kezdtek el építeni 1751-ben, a munkálatok döntő hányadát azonban Fellner Jakab végezte el. 1783-ban Fellner egy ideig Komárom vármegye szolgálatában állt. Esterházy Károly püspök 1764-ben az egri püspöki uradalom egyes építkezéseinek tervezésével bízta meg, pályafutása ekkor ívelt fel. Az ő nevéhez fűződik a veszprémi püspöki palota tervezése is. A Gerl József bécsi építész által tervezett egri líceum építését 1765-ben vette át. Utolsó nagy alkotása a pápai plébániatemplom volt 1773-ban. Fellner Jakab 1773-ban nemességet kapott. Tatán hunyt el, és saját kérésére itt temették el az általa épített Szent Kereszt római katolikus templom kriptájában. Tatán, a templom előtti tér rendezésekor, 1940-ben szobrot emeltek emlékére, amely Ungvári Lajos alkotása. Segédjéből, Grossmann Józsefből utódja lett, aki feleségül vette özvegyét, majd befejezte félbe maradt munkáit.



FELLNER JAKAB SZOBRA A SZENT KERESZT PLÉBÁNIAATEMPLOM ELŐTT

Fellner Jakab építészeti munkásságának köszönhetően lett Tata barokk város, így méltán névadója ő településfejlesztési programunknak.

Átfogó településfejlesztési szempontok

A Fellner Jakab településfejlesztési program tizenegy részprogramot tartalmaz. Mindegyik részprogram kidolgozásának és végrehajtásának alapvető feltétele a lehető leggondosabban elkészített és folyamatosan karbantartott térképállomány, az ingatlan-, illetve épület-nyilvántartás, a közterületek – utak, járdák, parkok –, műtárgyak stb. felmérési anyaga, a részletes közműtérképek, valamint a fa- és növényvédelmi dokumentáció. Ezért létrehoztunk egy térinformatikai adatbázist, amely tartalmazza az önkormányzati ingatlanokat, a város építészeti értékeit, valamint a helyi és országos természetvédelmi területeket, az ismert forrásokat és kutakat. Az adatbázist folyamatosan bővítjük: a településfejlesztés szempontjából fontos adatokkal kiegészítjük. A létrehozott rendszer jelentős segítséget ad a tervezésben, a döntés-előkészítésben, a településfejlesztési programunk végrehajtásában és a városüzemeltetésben. Terveink szerint az adatbázis része lesz a város szabályozási terve és a közművek térképe is.

A térinformatikai adatbázis mellett létezik egy másik nyilvántartási rendszerünk (város honlapján elérhető), amely városunk védett építészeti értékeit (helyi és országos védelem alatt álló építmények) tartalmazza mai és korabeli fotókkal, rövid leírásokkal, értékelésekkel.

A településfejlesztés alapvető követelménye, hogy mindennemű beruházásnak – még a legkisebb beavatkozásnak is – Tata kisvárosias jellegéhez kell igazodnia. Nemrégiben rendeletet alkottunk a településképi véleményezési, bejelentési és kötelezési eljárásról, amely lehetőséget ad arra, hogy a városképet jelentősen befolyásoló építményeket, reklámtáblákat és egyéb tevékenységeket előzetesen véleményezhessünk, illetve a meglévő, településképet rontó elemeket eltávolíthassuk.

Tervezzük, hogy a város közéleti magazinjában, a Tatai Patriótában rovatot indítunk Tata épített és természeti értékeiről, amelyben épületek, felújítások, megmentett vagy megtalált részletek, közterületi elemek, szép növénytelepítések jelennének meg. Nagy figyelmet fordítunk a portálok, cégérek, feliratok minőségére, környezetbe, városi „tájba” való beillesztésére ezért több kategóriában Tatai Örökség díjat alapítunk, amelyet minden évben értékelünk. Tovább folytatjuk a városképi jelentőségű épületek felújításának támogatását is.

II/I. TATA SZÍVE PROGRAM

Tata történelmi belvárosában két országos jelentőségű műemlékegyüttes rekonstrukciója kezdődhet a közeljövőben: az Esterházy-kastélyegyüttes és a Tatai vár. A szintén műemlék Piarista rendház épületének felújítása, új funkciókkal való megtöltése is ennek az időszaknak lesz a feladata.

A vár rekonstrukciója

A Tatai vár rekonstrukciója elodázhatatlan, a várkanyar (Váralja utca) és a várudvar méltatlanul elhanyagolt. A várak szintén lehangoló állapotú, az ott lévő funkció idegen a közcélról és a műemlék méltó érvényesüléséről is. A vár és környezete jelen állapotában méltatlan ehhez a nagy múltú és országos hírű műemlékhez. Nem tudja teljes mértékben betölteni azt a kulturális és művészeti szerepkört sem, amelyre hivatott. Az épületegyüttes rekonstrukciója számos feladatot jelent: az épületek felújítását, közműfelújítást, a múzeum jellegének újragondolását, raktárak, munkahelyek áthelyezését, a kiállítóteret növelését, tematikus (pl. a középkort bemutató), interaktív, azaz a látogatóval egyfajta párbeszédet folytató kiállítás rendezését, fogadóteret és ajándékbolt kialakítását, a kapcsolódó épületek (az Udvarbíró-ház, a török kori átjáró, a kazamaták) felújítását, funkcióinak megtalálását, a várkert közösségi térré alakítását, a várak rekonstrukcióját. A Tatai vár felújítása kulcsfontosságú helyen szerepel Tata belvárosának turisztikai célú fejlesztésében. Mivel a várban működő Kuny Domokos Megyei Múzeum nemrégiben városi fennhatóság alá került, most még inkább keressük a vár és környéke rekonstrukciójának lehetőségét. A Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ a Nemzeti Kastélyprogramhoz hasonlóan most dolgozza ki a Nemzeti Várprogram koncepcióját, amelynek keretében az elkövetkezendő esztendőben



TATAI VÁR

harminc vár újulna meg, köztük a tatai is. Az elképzelés szerint szükséges a várkapolnának, a belső udvar kerengőjének, a külső várnak, valamint a két vár közötti ároknak a további feltárása, állagmegóvása és helyreállítása. A projekt előkészítésére 2016-ban, a megvalósításra pedig 2017-től kerülhet sor.

Esterházy-kastélyegyüttes és környékének rekonstrukciója

Az Esterházy-kastély felújítási terve hangsúlyosan szerepel a fejlesztési elképzelések között. Az elmúlt uniós támogatási ciklusban nagyszabású tervek készültek az állami tulajdonú épületegyüttes megújítására, de sajnos nem kapott támogatást a projekt. A kormány nemrégiben elfogadta a Nemzeti Kastélyprogramot, amelynek keretében megújítják a tatai kastélyt is. Még az idén megkezdődnek a felújítási munkálatok. A kastély jövőbeni hasznosításáról már tárgyalásokat folytatunk az épületegyüttes kezelőjével, a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központtal. Szeretnénk elérni, hogy a rekonstrukciót követően nemcsak állami, hanem tatai funkciókat is kapjon a kastély. Elképzeléseink szerint az épület elsősorban kulturális programoknak, idegenforgalmi vonzerőt jelentő fesztiváloknak, kiállításoknak, rendezvényeknek, zenei előadásoknak adhatna otthont. Az ingatlan bizonyos épületrészei városi intézmények, cégek elhelyezésére is alkalmassá tehető. A kastély rehabilitációjával párhuzamosan szeretnénk megújítani a mellette lévő parkot is. Szorgalmazzuk a magántulajdonú Esterházy-lovarda és lóistálló felújítását, hasznosítását is. A műemlék Piarista rendház felújítása sem várhat sokáig, mihamarabb funkciót kell találnunk neki, és meg kell kezdenünk az épület rekonstrukcióját.



ESTERHÁZY-KASTÉLY

II/2. TATAI, TÓVÁROSI ÉS AGOSTYÁNI FŐUTCÁK ÉS FŐTEREK FEJLESZTÉSE

A főutcák és főterek egy település fő ütőerei. Szervezik és kifejezik az adott településhez tartozó közösség életét. Nemcsak kereskedelmi, vendéglátó, szolgáltató intézményeket fogadnak be, hanem találkozások és ünnepek helyszínei is, turisztikai vonzerőt jelentő látványosságok, értékhordozó helyek. Minél sokrétűbbek, annál előbbek, vonzóbbak.

Még az idén teljes egészében megújul Tata régi városközpontja és környéke a Kossuth tér projekt keretében. A közeljövőben folytatni szeretnénk a megkezdett beruházást: a második ütem keretében tervezzük az egyházi tulajdonban lévő Szent Kereszt Plébániatemplom épületének, illetve a főbejárat előtti területnek a felújítását. A rekonstrukciós munkálatokat a Győri Egyházmegyével együttműködve szeretnénk előkészíteni.

Folytatjuk a város főutcáinak rehabilitációját. Ebben a munkában kiemelt figyelmet kapnak a vár környékén lévő utak: a Bartók Béla utca, az Alkotmány utca és a Váralja utca. A Cifra-malom előtt ki kell alakítanunk egy mikro-teret az útburkolatnak a járdaszintre való süllyesztésével. Folytatjuk a város bevezető útjainak és a hozzájuk kapcsolódó tereknek, teresedéseknek a felújítását (Környei utca, Vértesszőlősi út, Honvéd utca, Kocsi út, Komáromi utca, Naszályi út, Kakas utca, Agostyáni út, Kossuth Lajos utca, Szabadság utca), valamint a „zöldterek” szépítését (Kodály tér, Erzsébet királyné tér, Fenyő tér, Hősök tere) és az alközpontok rehabilitációját (Eszperantó tér, Mindszenty tér).

A Fellner program keretében folytatjuk a megújuló Kossuth térnek és a város egyéb forgalmas pontjainak (Tópart sétány, Hősök tere, Ady Endre utca, Építők parkja, Fáklya utca, Kálvária-domb és környéke, Agostyán) turisztikai tartalmú fejlesztését.

II/3. A MEGÉRKEZÉS HELYEI, TEMATIKUS ÚTVONALAK

Parkolási lehetőségek kijelölésével kell segítenünk a városba érkező turistákat. A meghatározott parkolóhelyek környékén úgynevezett fogadópon-

kat kell kialakítani. Ilyen hely lehetne az Építők parkjában található, a Vértesi Erdőgazdaság Zrt.-vel közösen megépítendő Borostyán-ház.

Az elmúlt években négy tematikus útvonalat alakítottunk ki a városban, ezek a következők: a tatai élővizek útja, a tatai zöld út, a tatai barokk út és a tatai malmok útja. A közeljövőben szeretnénk ezeket továbbfejleszteni: tájékoztató táblákkal, kiadványokkal és programok szervezésével népszerűsíteni az utakat, ösvényeket. A Turisztikai Desztináció Menedzsmenttel (TDM) együttműködve pedig további tematikus útvonalak kijelölését tervezzük. Fel kell újítanunk a városban 2003-ban elhelyezett táblákat, több esetben pedig át is kell helyezni azokat máshová. Az Által-ér völgyi tanösvény tatai kezdőpontjánál interaktív táblát helyezünk el, az Által-ér völgyi kerékpárút mellett kialakított tanösvény Fáklya utcai végénél pedig egyedi interaktív információs táblát telepítünk. A Gerecse hegység turistaútjait hamarosan felújítják, ennek keretében a Tatán átvezető útvonalakat ki kell tábláznunk a Magyar Természetjáró Szövetség által előírt – az egészséges országos arculati kézikönyvben foglaltaknak megfelelő – útirányjelző táblákkal.

II/4. A TATA ÉS TÓVÁROS KÖZÖTTI TERÜLET ÚJ ÉLETRE KELTÉSE

A Tata és a Tóváros közötti városrész újragondolása rövid távú feladata a városnak. A terület magába foglalja a várat és közvetlen környezetét, a Váralja utcát, a szakorvosi rendelőt, a művelődési házat, a mögöttük lévő tereket az áruházakkal, az autóbusz-pályaudvarral egészen a Május 1. útig. A városrész jelenlegi állapota nem méltó a felújítás előtt álló várhoz, sem a városhoz, sem a már országos, sőt nemzetközi hírnevű tatai rendezvényekhez. A vár és a Május 1. út közötti terület átgondolt fejlesztése az egyik fő iránya kell, hogy legyen az új Magyary-tervnek. Több éve napirenden lévő kérdés a művelődési ház további sorsa, amelynek nemcsak műszaki átalakí-



A VÁRALJA UTCA ÉS A VÁRÁROK KÖZÖTTI TERÜLET

tása, de tartalmi újragondolása is szükséges, amennyiben az a döntés születik, hogy maradjon az épület.

A területen az idegenforgalom, a turizmus, a kultúra, a vendéglátás kell, hogy prioritást élvezzen. A tataiak és az érintettek bevonásával meg kell vizsgálnunk, hogy a Magyar Zoltán Művelődési Központ funkcióinak más helyszínre telepítése következtében hogyan tudnánk hasznosítani az üresen maradó épületet. A vár környezetében megkérdőjelezhető a buszpályaudvar és az élelmiszerbolt épülete. A buszpályaudvarnak az intermodális csomópontozóhoz való telepítése miatt – a tulajdonossal egyeztetve – lassan döntenünk kell az ingatlan jövőbeni sorsáról. A közeljövőben a szakrendelő funkciója az Árpád-házi Szent Erzsébet kórház új épületébe kerül. A rendelőintézet épületének jelenlegi funkciója megszűnik, ezért a tulajdonos állammal és a tataiakkal együtt ennek az ingatlannak a hasznosításán is el kell gondolkodnunk. A városrészt egy egységként kezeljük: a fent említett ingatlanok, közterületek hasznosítására, rehabilitációjára egy mindent átfogó megvalósíthatósági tanulmányt készítettünk. A szükséges beruházásokat – a Váralja utca és a várak közötti terület felújításával együtt – pályázati forrásból szeretnénk megvalósítani.

II/5. A MÁJUS I. ÚT REHABILITÁCIÓJA

A városközpontot megkerülő főútvonal a közvetlen központnak az átmenő forgalomtól való tehermentesítését megoldotta, viszont a szanálásnak a város testét felbontó, romboló nyomai sajnos a mai napig láthatóak. Sajnálatos az is, hogy az útvonal mentén felszabadított „terekre” a város hagyományaitól idegen lakótelepi egységek, külvárosi megjelenésű kereskedelmi egységek, és egyéb, oda nem illő létesítmények települtek. Ez a szocializmus olyan káros településfejlesztési öröksége, amelynek a gyógyítása a mi feladatunk. Ugyanakkor a Május I. út melletti kereskedelmi, bevásárló negyed mindezen városépítészeti kritika ellenére kedvelt bevásárló negyed, ahol a kisvárosias arculat megteremtése érdekében az egyes épületek kis beavatkozásokkal összeépíthetők, fokozatosan javítva ezzel a széteső városképet.

A városközpontot megkerülő útvonal „lyukai, beharapásai”:

- a Környei utca – Táncsics M. utca – Kocsi út – Dadi út összetett csomópontja;
- a Május I. út – Nagykert utca csomópontja az út mindkét oldalán;

- a Kőkúti iskola előtti nagy kiterjedésű szabad terület a Május I. útig;
- a Komáromi utca – Katona J. utca – Keszthelyi utca közötti lakótelepi beépítés;
- a Keszthelyi utca – Cifra-malom patak közötti sáv a vár előterében;
- a Cifra-malom patak és a tóvárosi körforgalmi csomópont közötti terület.

Nyilvánvalóan szükség lenne az idegen és a történelmi város szempontjából zavaró funkciók – mint pl. az autóbusz-pályaudvar, a nagy parkolót igénylő kisebb-nagyobb bevásárlóközpontok – kitelepítésére. E városképi és funkcionális szempontból káros örökséget igényel, ezért ezekre – a helyi civil szervezetekkel és e területen jártas szakértőkkel együttműködve – külső pénzügyi és szakmai befektetőket, valamint konkrét funkcionális javaslatokat is keresünk és várunk.



MÁJUS I. ÚT

II/6. KERTVÁROS, ÚJHEGY ÉS A NAGYKERT UTCÁTÓL DÉL-DÉLNYUGATRA FEKVŐ VÁROSRESZ ALKÖZPONTJAINAK KIALAKÍTÁSA

Mindegyik kertvárosi jellegű városrész sajátos identitással bír. Alkőzpontok kialakításával ezt tovább kívánjuk erősíteni. A kisebb centrum létrehozása számos elemet – intézményt, közterületi-kertészeti kialakítást, művészeti alkotást, találkozási helyet, közlekedési csomópontot stb. – jelenthet. A külső városrészek továbbfejlesztését, alkőzpontjaiknak kialakítását lényeges feladatnak tartjuk, mert ennek köszönhetően nyugodtabb és komfortosabb kör-



ÚJ ÚT – KOMÁROMI UTCA – JÓZSEF ATTILA UTCA CSOMÓPONTJA

nyezet alakul ki az itt élők számára. A 2014-2020-as uniós pályázati ciklusban projektként szerepel a kertvárosi és az újhegyi alközpont fejlesztése.

Kertvárosban az Eszperantó tér környékén szeretnénk kisebb centrumot létrehozni, ennek megvalósulását erősíti a tér közelében épülő Vakok Intézetének Tatára települő intézménye is.

A vasútvonal rekonstrukciója kapcsán tervezett közúti aluljárónak köszönhetően az újhegyi városrész vonzóbb lakóterületté válik, ezért mindenképpen szükséges, hogy fejlesszük az itteni alközpontot is.

Tatának érdekes színtöltje a falusias jellegű Nagykert utcától dél-délnyugatra fekvő városrész, amely még őrzi a régi hagyományokat. Meg kell tartanunk ennek a területnek az identitását, és tovább kell fejlesztenünk. Az Új út – Komáromi utca – József Attila utca csomópont rendezésével, valamint a Dózsa György utcai üzlet(ek) környezetének minőségi javításával itt is alközpontot alakíthatnánk ki. Minél hamarabb meg kell terveznünk ennek a centrumnak a kialakítását, és pályázatot kell benyújtani annak megvalósítására.

II/7. A LAKÓTELEPEK REHABILITÁCIÓJA, REKONSTRUKCIÓJA

Az elmúlt évtizedekben több lakótelepi egység létesült Tatán. Ezek az egységek – beépítési módjuk, léptékváltásuk, a hagyományos városrész felbontó jellegük miatt – még mindig nem tartoznak szervesen a város testébe. Ezért legfontosabb feladat ezek beágyazása a városképbe: építészeti, kertészeti, környezetalakítási és közösség-szervezési módszerrel.

A lakótelepeket család- és gyermekbaráttá kell tennünk: ennek meg kell mutatkoznia a lakásválaszték bővítésében, az intézményekben, s a közterületi fejlesztésekben. Folytatnunk kell a lakótelepek lakóparkká alakítását: elő kell segítenünk az értéknövelő és energiatakarékos felújításokat, meg kell újítanunk a zöldfelületeket. Ennek a rehabilitációnak lesz mintaprojektje a Bacsó Béla utcai lakóterület átalakítása. A rehabilitációs tervek alapján rövid időn belül tel-



BACSÓ BÉLA ÚTI LAKÓTELEP

jesen megújul a lakótelep. Átalakítjuk a közlekedési rendet, rehabilitáljuk a zöldfelületeket, kerékpárutat jelölünk ki. Az intézmények környezetét megépítjük, ösztönözzük a kereskedelmi egységek tulajdonosait az ingatlanjaik korszerűsítésére.

A „garázsvárosok” rehabilitációjára is terveket készítünk. A lakótelepeken lévő intézmények környezetét is szeretnénk megújítani: közösségi tereket kívánunk létrehozni.

II/8. TATA KÖZLEKEDÉSÉNEK REKONSTRUKCIÓJA, AKADÁLYMENTESÍTÉSE

Tata közlekedési viszonyait kistérségi központi szerepköre, jelentős turisztikai vonzereje határozza meg. A központi szerep miatt számottevő az átmenő teherforgalom, amely viszont csökkenti a turisztikai vonzerőt. A város közlekedését oly módon kívánjuk fejleszteni, hogy a város vonzereje megmaradjon, sőt erősödjön, a káros átmenő forgalmat pedig igyekszünk elterelni.

Úthálózat

Tata közúton jól elérhető, a Budapestet Hegyeshalommal összekötő M1-es autópálya mellett található, valamint áthalad a városon az 1. számú főút is. Megközelíthetősége azonban nemcsak előnyt, hanem hátrányt is jelent egyben, hiszen a városon átmenő tehergépjármű forgalom erősen terheli Tatát. A tóvárosi körforgalmi csomópont megépítése, majd annak direkt ágakkal történő bővítése jelentősen javított a közlekedésen.

A városon átmenő forgalmat csökkentette a Déli Ipari Park feltáró útjának elkészítése (a délnyugati elkerülő út első szakasza), és tovább redukálja majd a tervezett 1. számú út Tatát elkerülő szakaszának megépítése is, amelyet az érintett települések (Kocs, Mocsá, Naszály, Szomód) és az állam bevonásával készítünk elő.

A település szerkezetéből adódóan Tata elsősorban az újhegyi városrész felé tud terjeszkedni. Egyre nagyobb az igény e terület jó megközelítésének

biztosítására. Tatának ezt a részét jelenleg a Budapest-Hegyeshalom vasút-vonal választja el a központtól. A városrész könnyebb elérhetősége érdekében a következő években közreműködünk a Biatorbágy-Tata vasútvonal korszerűsítésében: a várost érintő vasúti nyomvonal korrekciójának és a külön-szintű vasúti kereszteződések (Agostyáni út, Baji út, Újhegyi út) tervezésében. Továbbá részt veszünk a felhagyott nyomvonal hasznosításának, valamint a csatlakozó utak megépítésének előkészítésében. Ehhez kapcsolódóan megtervezzük az Agostyáni és a Baji út, valamint az Agostyáni és a Szomódi út közötti útkapcsolat kialakítását, és támogatásra pályázunk a megvalósításukhoz.

Az éves költségvetési lehetőségek figyelembevételével a város továbbra is feladatának tekinti a helyi közutak szükséges építési, korszerűsítési és fenntartási munkáinak elvégzését. Az út- és járda-felújítási programunkat külső területfejlesztési források bevonásával folytatjuk. Tervezzük a burkolatlan közutak (Nyár utca, Nagy Lajos utca, Újvilág utca, Vörösmarty utca, Mária út és a Nyírfá utca) aszfaltozását is, ennek elvégzéséig folyamatosan biztosítjuk az utak járhatóságát és pormentesítését.

A fokozottan balesetveszélyes közúti csomópontoknál (az Oroszlányi utca – Új út – Fényes fasor, illetve a Május 1. út – Oroszlányi utca) biztonságosabbá szeretnénk tenni a gyalogátkelőket. Ennek érdekében megvizsgáljuk az érintett kereszteződések műszaki fejlesztésének lehetőségét, és támogatásra pályázunk a megvalósításhoz. A balesetek megelőzése érdekében – pályázati források felhasználásával – a Jávorka Sándor iskola és az Új úti diákotthon előtt lévő gyalogátkelőkhöz hasonlókat tervezünk a Május 1. útra. Továbbá – az Ady Endre utcához hasonlóan – jelzőlámpákkal is ellátnánk ezeket az átkelőket. A Bacsó Béla utca és a Gesztenye fasor kereszteződésénél körforgalom építését tervezük. Megoldandó feladat a Baji út és az Ady Endre utca csomópontjának a korszerűsítése is, erre vonatkozóan már tervek is készültek.

A város egyéb részein is gondot fordítunk a közutak, járdák fejlesztésére (pl. Agostyán, Kertváros, Újhegy területén). A történelmi városmagban forgalomkorlátozott és a gépkocsiforgalomtól néhány helyen elzárt zónákat hozunk létre, ezeken a helyeken a tömegközlekedést megengedjük. A baleset-

tek megelőzése érdekében a lakóterületek belső útjaira is folyamatosan kiterjesztjük a forgalomcsillapítást.

Kerékpárút-hálózat és járdák

Tata immáron 8 éve birtokosa a Kerékpárosbarát Település címnek. Az elmúlt években a kerékpárút-hálózat fejlesztésében komoly előrelépések történtek: megújítottuk a Kocsi úti bicikliutat, és elkészült az Által-ér völgyi vonal is, amelyet sikerült bekötnünk a város szívébe.

Hosszabb távú célunk, hogy kistérségi támogatással összekössük a meglévő, de különálló szakaszokat, és bekössük a várost az EuroVelo kerékpárút-hálózatba. Erre vonatkozóan már tervek is készültek. Kerékpárutat szeretnénk építeni Agostyán, illetve a Gerecse Natúrparc irányába is az ökoturizmus elősegítése érdekében. Folytatjuk a megkezdett munkát: a meglévő kerékpárút nyomvonalait egy összefüggő hálózattá (Kocsi út – Ipari Park – Környei út, Baji út – Vértesszőlősi út – Fáklya utca, tópart, Tata – Naszály – Almásfüzitő – Komárom, Tata – Kocs) bővítjük az iskolák és közintézmények elérhetőségének biztosításával.



AZ ÁLTAL-ÉR VÖLGYI KERÉKPÁRÚT
TATAI KEZDŐ SZAKASZA

A Szőgyéni, az Arany János és a Komáromi utcához hasonlóan folytatnunk kell az új járdák kiépítését, illetve a meglévő járdaszakaszok összekötését. Fel kell mérnünk a város járdaépítésre váró utcáit, és fel kell állítanunk egy megvalósítási sorrendet.

Közterületi információs rendszer

Évek óta húzódozó probléma a város közterületi információs rendszerének kialakítása. A közterületi információs rendszer elemei a következők: utcanév táblák, térképes információs táblák, céljelölő táblák. Ezek a táblák a gyalogosok, kerékpárosok és a közúton közlekedő, úti célokat keresők számára

szolgáltatnak információt, az ő tájékozódásukat könnyítik meg. Ilyen információs táblák vannak a Környei út, a Május 1. út mentén, valamint az Ady Endre utcában, illetve térképes formában a város több pontján, de számuk a szükségesnél kevesebb. Folyamatos feladatnak tekintjük a táblák tartalmának aktualizálását.

A kerékpáros és a gyalogos turisták részére a Turisztikai Desztináció Menedzsment a város több pontján helyezett már el tájékoztató táblákat, ezeknek a fejlesztésére is gondot kell fordítanunk.

Az egységes településkép érdekében a tájékoztatótábla-rendszerbe bevonjuk a vállalkozások irányjelző tábláit is.

Parkolás a városban

Az utóbbi években jelentős változásokat vezetünk be a városközpontban való parkolás problémáinak enyhítésére: megalkottuk a 2 órás várakozási rendszert az Országgyűlés téren és környékén, valamint a Rákóczi utcában. A hosszabb ideig várakozni kívánók kicsit távolabb (pl. a Somogyi Béla utcában, a Bartók Béla utcában és az Egység utcában) állíthatják le gépjárműveiket, és néhány perces gyaloglással innen érhetik el a centrumot. A bevezetett 2 órás várakozási rendszer beváltotta a hozzáfűzött reményeket, a tataiak megkedvelték az új szisztémát. A lakosság és az üzlettulajdonosok kérésére már bővítettük is a rendszert.

Az elmúlt időszakban áttekintettük a parkolás jelenlegi rendszerét, és felmértük a mostani és a hosszú távon várható igényeket. Ennek tükrében elkészítettük városunk parkolási koncepcióját. Meghatároztuk, hogy a felszíni parkolásra alkalmas felületek csökkenésével a további igények kielégítése hol és milyen módon lehetséges – figyelembe véve a zöld környezet megővését. A koncepciónak városfejlesztési kihatásai is lehetnek, hiszen meg kell határozni, milyen ingatlanfejlesztések valósulhatnak meg az érintett területeken. Jelenleg keressük azon befektetőket, akik a szükségesnél több parkoló kialakítását vállalnák a várossal együttműködve. A városi és városközponti érkezési pontokon parkolókat alakítunk ki, amelyek mini Park+Ride (parkolj és utazz), Park+Bike (parkolj és biciklizz) egységekként működhetnek. Tata zöld környezetének megővése érdekében nagy gondot fordítunk a parkolók fásítására. A kiemelt műemléki környezetekben (vár, Esterházy-kastély, Angolkert) a gépkocsiforgalom teljes kizárását javasoljuk, cserébe a városban né-

hány helyen parkolóház, vagy mélygarázs építésére is sor kerülhet. Például a Dobroszláv utcai fűtőmű helyén szeretnénk parkolóházat létesíteni. Ennek a projektnek az előkészítését hamarosan megkezdjük. Új parkolóhelyeket kell kialakítanunk az épülő városi sportcsarnok környékén is, mivel a létesítmény megnyitása után nem lesz elegendő hely a gépkocsik megállására.

Távolsági autóbusz- és vasúti közlekedés

Tata kistérségi központ. A helyi és helyközi járatok jól lefedik a város közlekedési igényeit. A közúti-vasúti átszállás viszont nehézkes, ezért az érintett közlekedési vállalatok bevonásával kezdeményezzük – a már elkészült megvalósíthatósági tanulmány alapján – egy intermodális csomópont (buszpályaudvar és a vasútállomás egymás közelébe való telepítése) kialakítását a vasútállomásnál. A fejlesztés a vasút mindkét oldalát érinti majd. Ezzel párhuzamosan egy kistérségi közlekedési koncepciót is kidolgozunk a tömegközlekedés optimalizálása érdekében.

Tata vasúti megközelíthetősége – mind gyors-, mind személyvonattal – jónak mondható, a város az 1. számú fő közlekedési vonal mellett fekszik. Az elővárosi vonalakon a MÁV Zrt. ütemezett menetrendet vezetett be (ez óránként azonos időpontban induló járatokat jelent). Így minden órában biztosított az utazás mind Győr, mind Budapest felé. A tömegközlekedési kapcsolatok – helyi és helyközi járatok – továbbfejlesztése során tekintettel kellene lenni a bevásárló forgalomra, kielégítve ezzel a már ma is meglévő és részben kielégítetlen igényeket. A buszmegállók komfortosabbá tételét, rendszeres karbantartását indokoltnak tartjuk. Kialakítunk a tömegközlekedési vállalattal karöltve egy tatai buszmegálló típusú, amelyet a kistérségben is elterjesztenénk. A városi közösségi közlekedésben szorgalmazzuk az energia-hatékony és környezetkímélő közlekedési eszközfejlesztést. A legfrekvenciáltabb Tata-Tatabánya közötti



AZ INTERMODÁLIS CSOMÓPONT LÁTVÁNYTERVE
(TRENECON KFT.)

szakaszon felmerül a vasúti forgalom sűrítése. Az Agostyán és Baj felé vezető utakon lévő egyszintű vasúti kereszteződés külön szintűvé alakítása, valamint az Újhegyre vezető úton a gyalogos aluljáró építése része a tervezett Biatorbágy-Tata vasút-rekonstrukciónak.

Akadálymentesítési program

A városi közlekedés gördülékenyebbé tételéhez tartozik egy átfogó akadálymentesítési program végrehajtása. Ez kiterjed a járdák, közterületek kialakítására is, ahol az építési munkáknál és a felújításoknál – a babakocsival közlekedők és mozgáskorlátozottak közlekedését elősegítendő – szegély lesüllyesztésére, vagy az út felemelésére kerül sor. Főleg a buszmegállók, boltok, templomok környékén, ahol az idősebbek is gyakrabban megfordulnak, lehetne a gyalogos átjárókat gyengén látók számára is használhatóbbá tenni, az újakat pedig eleve hangjelzéssel kellene ellátni, és a járdával azonos szintre kellene emelni. A közlekedés fejlesztése során figyelemmel kell lennünk a hamarosan Tatán telephelyet nyitó Vakok Intézetének igényeire. A környék járdaépítése, felújítása során akadálymentes csatlakozásokat kell kiépítenünk. A helyi közösségi közlekedés akadálymentesítése érdekében a városban már jellemzően alacsonypadlós Credo típusú buszok közlekednek. A város közintézményeinek akadálymentesítése már megkezdődött: a polgármesteri hivatalban és az Eötvös gimnáziumban liftet létesítettünk.



ALACSONY PADLÓS CREDO TÍPUSÚ
VÁROSI BUSZ

II/9. VÁROSÜZEMELTETÉS ÉS INFRASTRUKTÚRA- FEJLESZTÉS

Kidolgozzuk Tata város ökológiai városüzemeltetési koncepcióját, amellyel országosan úttörő városüzemeltetési, infrastruktúra-fejlesztési programot kívánunk bevezetni.

Városüzemeltetés

A városüzemeltetés a város közterületeinek – úthálózatának, parkjainak – és műtárgyainak, a hulladékkezelés városméretű rendszerének, valamint az intézményeknek az üzemeltetését, fenntartását jelenti. Közterületeink tisztán tartásának, rendszerű karbantartásának és felújításának a rendszerét folyamatosan fejlesztjük. A meghibásodások feltárását közterületi jelenlétünkkel és lakossági kapcsolataink erősítésével kívánjuk napra készvé tenni. A városi parkok üzemeltetésének alapja a parkőrszolgálat, amelyet kialakítunk, és az öröket megfelelő jogosítványokkal látjuk el.



ZÖLDHULLADÉK-GYŰJTÉS

Kidolgozzuk és megvalósítjuk a Tiszta Tatáért programot. A közterületek virágosítását Tata városüzemeltetési vállalata, a Városgazda Nonprofit Kft. végzi. Ebben a feladatban a lakosságot, a civil szervezeteket és a gazdasági társaságokat is be kívánjuk vonni. Az allergén növények irtására kampánysorozatot indítunk el. A hulladékgyűjtés és -kezelés rendszere Tatán teljes körű, működik szelektív hulladék- és zöldhulladékgyűjtés (komposztálás) is. Szelektív hulladékudvart hozunk létre a városban, ezenkívül a lakosság környezettudatos szemléletének erősítése érdekében a háztartási hulladék-szállító szolgáltatóval közösen a város teljes területén rendszeresítjük a házhoz menő elkülönített szemétygyűjtést. A szelektív hulladékgyűjtés és a növényi eredetű hulladék komposztálásának további népszerűsítésére pedig újabb programot dolgozunk ki.

Vízi közművek

VÍZELLÁTÁS

Regionális vízműrendszer látja el a körvezetékes rendszerű városi hálózatot; az Angolkertben és a Fényes-fürdő területén lévő kutak tartalékok a

rendszerben. Megoldandó a Kocsi út – Naszályi út közötti fejlesztési terület telekalakítási tervének elkészítése után az ivóvízelosztó hálózat kiépítése, továbbá az Újhegyi IX-X. dűlő vízellátása is. A vízminőség ellenőrzését folyamatosan biztosítani kell.

SZENNYVÍZELVEZETÉS, SZENNYVÍZTISZTÍTÁS

A belterületi városrészek minden részén van szennyvízcsatorna, az új, beépítésre szánt területeken szükséges a hálózat bővítése, első ütemben a vezetékes ivóvízzel már ellátott részeken. Elsősorban a vízbázisok védőidomainak környezetében fontos a meglévő csatornahálózatra való rákötések teljes körűvé tétele. 2013-ban megújult városunk szennyvíztisztítója, amelynek köszönhetően 17,5 tonnával kevesebb foszfor és 5,5 tonnával kevesebb nitrát kerül az Által-érbe, illetve onnan a Dunába. Hosszú távú konkrét tervet kell elfogadnunk a szennyvízcsatorna-rendszer kialakítására a város külterületi részein, különös tekintettel az Újhegyre és a Naszályi útra. A vízbázis védelme érdekében az ivóvíz- és szennyvízhálózat fejlesztését együtt kell megvalósítani.



A SZENNYVÍZTELEP ÚJ LÉTESÍTMÉNYE

FELSZÍNI VÍZELVEZETÉS

A város és környéke dombos-dombos, élő vízfolyásokban gazdag területen fekszik, az Által-ér, a Fényes-patak és a Naszály-Grébicsi-vízfolyás vízgyűjtő területén helyezkedik el. Ezek állami kezelésben vannak. Az Által-ér medertisztítására és az Öreg-tó alvízi mederszakaszainak rekonstrukciójára az Öreg-tó rehabilitációja program keretében került sor 2012-2013 között. Szükséges folytatni az itt megkezdett munkát.

Önkormányzati fenntartású vízfolyások: a Malom-patak, az újhegyi és Újhegyi úti vízfolyások, a Kosréti-árok, a Kismosó-vízfolyás, a Fácán-patak, a Diána-árok, és Agostyán városrészben az Árendás-patak belterületi szakasza. Ez utóbbinak a medertisztítását, s a patak környékének rekonstrukcióját a költségvetési források figyelembevételével folyamatosan végezzük.

Tata teljes belterületének csupán 20%-a rendelkezik zárt csapadécsatornával. A befogadók felőli csatornaszakaszok pedig alulméretezettek. Némrégiben a felszíni vízelvezető rendszer bővítésére – a város teljes belterületére vonatkozóan – megvalósíthatósági tanulmánytervet készítettünk. A munkálatokat ütemezetten szeretnénk véghezvinni figyelembe véve az előtéssel leginkább veszélyeztetett területeket és a biztosítható pénzügyi forrásokat. Az út menti árkok, átteresek karbantartása városi feladat, ehhez azonban a lakosság segítségét is kérjük, mivel az árkok tisztítása, a helytelen lakossági beavatkozások miatt, gyakran válik lehetetlenné. A visszatérő források megnövekedett vízhozama miatt is nagyon sürgős beavatkozást igényel a Május I. út – Keszthelyi utca – Új út által határolt terület.

INFORMATIKAI KÖZMŰVEK

A város célul tűzi ki a közigazgatás, az intézményirányítás, a gazdasági és civil kapcsolattartás informatikai alapú működtetését. Ennek alapja a város, az önkormányzat digitális informatikai vagyona. A két meghatározó szolgáltató célja, hogy a mindenkor legkorszerűbb rendszert minden háztartásba és intézménybe eljuttassa.

A személyes kapcsolattartás érdekében a város által fenntartott intézményekben és közszolgáltatókban e-pontokat kell kialakítani. Rövid távon elérendő cél az internet városon belüli korlátlan használatának biztosítása. A polgármesteri hivatalban megkezdett e-közigazgatás mielőbb mindenki számára hozzáférhető lesz.

A város közbiztonságának növelése érdekében a Tatára bevezető utak mentén kamerarendszert építünk ki, továbbá a frekvenciált városrészekben is térfigyelő kamerákat helyezünk el.

II/10. BLÁTHY OTTÓ ENERGETIKAI PROGRAM

Bláthy Ottó (Tata, 1860. augusztus 11.- Budapest, 1939. szeptember 26.) iskoláit Tatán, illetve Bécsben végezte. 1882-ben szerzett gépészmérnöki oklevelet a Bécsi Műegyetemen. 1883-ban lépett a Ganz-gyár kötelékébe mint gépszerkesztő. Munkássága egész életére a gyárhoz kötötte. Kiemelkedő képességű ember volt. Gyorsan átlátta a problémákat, rendkívüli emlékezőtehetség jellemezte. Elsőként ismerte fel a mágneses Ohm-törvény gyakorlati alkalmazásának lehetőségét. Legjelentősebb

találmánya az 1885-ben Zippernowskyval és Dériverel közösen megalkotott transzformátor. A transzformátorokat Bláthy javaslatára zárt vasmaggal készítették. Közös munkájuk a korabeli elektronika egyik legfontosabb találmányát eredményezte. Száznál is több szabadalma főleg a villamos gépek területére vonatkozott. 1887-től a váltakozó áramú generátorok párhuzamos kapcsolásával kísérletezett, amelyet rá egy évre egy olaszországi erőműben valósítottak meg. Világszenzációt jelentett, hogy elsőként kapcsolt össze hőerőművet vízi erőművel. 1889-ben megszerkesztette a róla elnevezett fogyasztásmérőt. Több hasonló szerkezet is ismert volt, de csupán Bláthyé vált be a gyakorlatban. 1912-ben tökéletesítette, így mérése pontosabb lett. A ma használatos fogyasztásmérők is az általa feltalált készülék elvén működnek. 1927-től a Magyar Tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja, a Budapesti és Bécsi Műegyetem tiszteletbeli doktora volt. Számos kitüntetésben részesült.

Az energia korunk legfontosabb és legköltségesebb elemévé vált. Tata város korábban készített energiakoncepciója alapján kiemelt feladatként kívánjuk kezelni a város, az önkormányzat és intézményeinek energiagazdálkodását, felhasználását, de figyelemmel vagyunk a város egészének energia felhasználására is.

Tata városa a megújuló energiaforrások tekintetében potenciálisan kiváló helyzetben van, adottságai kitűnőek. Tata rövid- és középtávú energiaellátását szolgáló rendszerek állapota, kapacitása jelenleg – a város tervezett fejlesztéseinek megfelelő bővítéseivel együtt – lehetővé teszi a biztonságos energiaellátást. A Déli Ipari Park területén azonban korszerűsíteniünk kell a rendszert.

2013-ban pályázat keretében kicseréltük a távhőrendszer hosszú távvezetékét, nyolc hőközpontot és egy hidraulikai váltós szivattyúgépházat építettünk. A távfűtési rendszer javítása és a szolgáltatás versenyképessége érdekében 2012-ben a város a távhőszolgáltatást hozzáértő és tökéletes kézbe adta 25 évre a Dalkia Energia Zrt.-nek. Az elmúlt esztendőben korszerűsítették a rendszert: újjáépítették a kazánokat, a távhővezetéseket és a hőközpontokat.



AZ ÚJ, MÁJUS I. ÚTI SZIVATTYÚHÁZ BERENDEZÉSE

A pályázati lehetőségeket kihasználva 2014-ben a város lámpatestjeinek csaknem a felét (1420 db) új LED-es izzóval láttuk el. A város közvilágításának korszerűsítését tovább folytatjuk, ennek keretében a közeljövőben a fő közlekedési útvonalak egy szakaszán, valamint a gyalogátkelők környezetében megújul a világítás, a tóparton kiépül a közvilágítás. A későbbiekben a város más részein is modernizáljuk a lámpatesteket.

Az elkövetkezendő években a Tata Energia Kft.-vel együttműködve az Új úti erőműbe szeretnénk központosítani a távhőszolgáltatást. A Dobroszláv utcai fűtőmű helyén parkolóházat szeretnénk építeni a jövőben. Ennek a projektnek az előkészítését hamarosan megkezdjük.

A folyamatos, biztonságos városi villamosenergia-ellátáshoz szükséges fejlesztések területén továbbra is kezdeményező szerepet vállalunk, a kiépített partneri kapcsolatot tovább építjük a szolgáltatóval.



A TÁVHŐVEZETÉK CSERÉJE 2013-BAN

II/II. A FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS BIZTOSÍTÁSA

A fenntartható fejlődés biztosítása érdekében továbbra is támogatjuk az önkormányzat fenntartásában működő intézmények energiaraționalizálását: napelemek és napkollektorok elhelyezését. Állami és EU-s támogatásból a Kőkúti Általános Iskola tetejére 2015 második felében egy 50 kWp teljesítményű napelemes rendszert telepítünk, ez összesen 197 darab 250 Wp teljesítményű napelem táblának és a hozzá kapcsolódó inverternek az elhelyezését jelenti. A fejlesztés közvetlen célja a megújuló energia alapú energiatermelés bemutatása és terjesztése, ezáltal pedig a környezeti terhelés, valamint a széndioxid kibocsátás csökkentése. A beruházásnak köszönhetően az épület villamosenergia-felhasználása is nagymértékben csökkenni fog, így az épület további fenntartása és üzemeltetése is komoly költségmegtakarítással jár majd. A közeljövőben szintén pályázati forrásból szeretnénk megvalósítani az Eötvös József Gimnázium és a Bláthy Ottó Szakközépiskola, Szakiskola és

Kollégium, valamint néhány önkormányzati ingatlan épületének energiatakarékossági felújítását. Továbbá megvizsgáljuk a visszatérő források vízének energetikai hasznosítását, és megkezdjük a projekt kidolgozását.

Napjainkban az alternatív meghajtású gépjárművek korának hajnalát éljük, mivel a szénhidrogén származék meghajtású autók üzemanyagforrásai egyre nagyobb mértékben csökkennek, és az olajszármazékok jelentős mértékben növelik a káros üvegházhatást. Felismerve a kialakulóban lévő, új zöld energiaforrások kiaknázásában rejlő lehetőségeket, tervezzük, hogy elektromos töltő állomást létesítünk a város területén.

A globális éghajlatváltozás hatása

Minél hamarabb fel kell készülnünk a globális éghajlatváltozás hatásaira, ezért átfogó tanulmányt és cselekvési tervet kell készítenünk. Létrehozhatnánk egy tatai klímakört, amely a helyi programok kezdeményezője és szervezője lehetne.

Az éghajlatváltozás következtében az elmúlt években egyre gyakoribbá váltak a magas csapadékmennyiséggel járó esőzések. Tata városának – mivel belterületének 20%-a zárt csapadécsatornával rendelkezik – fel kell készülnie az esetleges árvizek megakadályozására. Ennek érdekében megvalósíthatósági tanulmányt készítettünk a felszíni vízelvezető rendszer bővítésére és felújítására. A munkálatokat a pénzügyi források figyelembevételével a legveszélyeztetettebb területeken kezdjük meg. Az esetleges árvizek biztonságos levezetése érdekében meg kell vizsgálnunk az önkormányzat kezelésében lévő alvízi medrek vízelvezető képességét, és meg kell határoznunk a szükséges beavatkozásokat. A már most jelentkező gyakori elöntések miatt meg kell kezdenünk a legkritikusabb állapotban lévő vízfolyások felújítását, elsősorban az Újhegyi úti és a Kosréti vízfolyás kiváltásával. A térségi, városrészi csapadékvíz-elvezetés megoldása érdekében ismét napirendre kell vennünk a Fáklya utcai főgyűjtő megépítését, valamint a Vértesszőlősi úti és a Deák Ferenc utcai csapadécsatorna tó felé vezető nyomvonalának kiváltását és befogadóképességének növelését. Első lépésként 2015-ben a kertvárosi rész csapadékvíz-elvezetésének első szakaszát (Építők parkja) végezzük el. Ennek keretében egy 1200 mm átmérőjű csapadécsatorna kerül lefektetésre a Kertvárosból jövő csapadékvizek összegyűjtésére és elvezetésére. Terveink között szerepel a József Attila utcai és a Komáromi utcai csapadékvíz-elvezetés problémáinak megoldása is.

III. ÖVEGES JÓZSEF OKTATÁSI-, KULTURÁLIS-, SPORT-, CSALÁD- ÉS IFJÚSÁGI PROGRAM

Öveges József (Páka, 1895. november 10. – Budapest, 1979. szeptember 4.) professzor, tanár. Pákán, majd Náprádfán végezte alapfokú tanulmányait. Ezután a családdal együtt Győr-Moson-Sopron megyébe költözött, Pérrre. Középfokú tanulmányait először a győri Bencés Gimnáziumban végezte. 1911-ben belépett a piarista rendbe, így Kecskeméten tanult tovább. 1912-ben a piarista tanító rend tagja lett. 1915-ben érettségizett jeles eredménnyel. Ezután a Pázmány Péter Tudományegyetemen tanult, számtan-fizika szakon mint piarista tanárjelölt. 1919-ben kitűnő eredménnyel tanári diplomát szerzett. 1922-1924, majd 1930-1940 között Tatán tanított. Könyveivel, cikkeivel, nagyszámú rádiós és televíziós előadásával népszerűsítette a fizikát. Az értelemnek és a szavaknak nagy súlya volt nála, a füzetek első lapjára kedvenc jelmondatát írta diákjaival: „Semmiből nem lesz semmi”. Ezt a gondolatot maga is komolyan vette, és a nehéz helyzetekben maga is alkalmazta. A gyerekeket munkára nevelte: „... nem azt akarom, hogy tudjanak egy bizonyos geometriai vagy fizikai szabályt; a célom az, hogy szokják a munkát, tanuljanak meg dolgozni!” 1953-tól az Élet és Tudomány című hetilap szerkesztőbizottsági tagja volt. 1955-ben, a Budapesti Pedagógiai Főiskola megszűnésekor, saját kérésére nyugdíjazták. 1958-ban a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem meghívta tanszékvezető egyetemi tanárnak, azonban ezt a felkérést visszautasította. 1958-tól a Magyar Televízió 100 kérdés című műsorának főszerkesztőjeként dolgozott (ez az adás 135 alkalommal volt műsoron). A Magyar Rádióban 256 előadást tartott. Több mint 30 éven keresztül volt a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (TIT) Országos Elnökségének tagja. Egy kísérlet bemutatása közben kapott halálos kimenetelű agyvérzést Budapesten. Tatán, az Öreg-tó partján mellszobor (Tóth Béla alkotása), az Eötvös József Gimnáziumban márványtábla és az évenként megrendezett országos matematika-fizika verseny őrzi az emlékét. Sírja a zalaegerszegi régi temetőben található.

III/I. TUDÁSALAPÚ VÁROSFEJLESZTÉS – TATA ISKOLAVÁROS FEJLESZTÉSE

Alapelvek: esélyegyenlőség és tehetséggondozás

Alapvető célunk, hogy a lehető legmagasabb színvonalú oktatásban-nevelésben részesüljön minden tatai gyermek, és az egyéni adottságaikat figyelembe véve biztosítsuk számukra a fejlődésükhöz szükséges feltételeket.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű vagy veszélyeztetett gyermekeket felzárkóztatási, speciális oktatás-nevelési programokkal segítjük. Az elmúlt időszakban jelentősen megnövekedett a sajátos nevelési igényű gyermekek száma, ezért indokoltá vált, hogy valamennyi intézményünkben biztosítsuk számukra a megfelelő fejlesztést és az ahhoz szükséges személyi és tárgyi feltételeket. A Csillagsziget Bölcsődében 2014. október 1-jétől külön csoportot indítottunk a sajátos nevelési igényű gyermekek számára. Civil szervezetek bevonásával városunk óvodáiban is tervezzük, hogy speciális csoportokat hozunk létre azoknak, akiknek különleges fejlesztésre van szükségük, illetve nehezen integrálhatók a normál óvodai csoportba. A nehezen kezelhető, magatartási vagy egyéb pszichés zavarral küzdő gyermekeket, – akik a többi gyermekkel együtt nevelhetők – az óvodapedagógusok továbbképzésével és további gyógypedagógusok alkalmazásával segítenénk.

Mivel óvodáinkban egyre több az enyhébb vagy súlyosabb beszédhibával küzdő gyermek, akik a szakszolgálatok leterheltsége miatt megfelelő ellátásban sok esetben csak közvetlenül az iskolába lépésük előtt részesülnek, ezért az állami fenntartású pedagógiai szakszolgálati intézmény mellett önkormányzatunk is szerepet kíván vállalni logopédiai fejlesztésükben.

A fentiekre való tekintettel elengedhetetlen, hogy a pedagógia szakszolgálat intézménye, a Nevelési Tanácsadó is méltó körülmények között végezhesse munkáját, ezért szükségessé vált az Új úti diákotthon fejlesztése, amely 2013-tól átmenetileg ad otthont az intézménynek.

A magyarság demográfiai problémáinak kezelése mindnyájunk feladata. Látjuk, hogy hiányoznak azok a minták, amelyek a házasságra és a családi életre készítenének fel. Éppen ezért felkarolunk minden olyan

törekvést, amely ezzel a kérdéskörrel foglalkozik: legyen az civil, vagy egyházi kezdeményezés. Igyekszünk a családok számára minél több fórumot, előadást szervezni, amelyeken a gyermeknevelés, illetve a családi élet mindennapi kérdéseivel foglalkozunk.

Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséggondozásra, mert hisszük, hogy mindenki tehetséges valamiben. Az oktatás-nevelés feladatának tartjuk azt, hogy egyetlen tehetséges gyermek se kallódjon el. Tatának és az országnak egyaránt szüksége van tehetségekre, azok kibontakoztatására. Ennek érdekében az elmúlt évek során az általános- és középfokú oktatásban résztvevő gyermekeink számára ösztöndíjrendszert alakítottunk ki, amelyet a jövőben is hasonló feltételekkel szeretnénk biztosítani diákjainknak. Önkormányzatunk 2011-ben megalapította Tata Város Legsorgalmasabb Diákja Ösztöndíjat azon állandó tatai lakcímmel rendelkező, felső tagozatos általános iskola és középiskolai tanulók részére, akik az adott évben – tanáraik véleménye alapján – a legsorgalmasabbak voltak: önmagukhoz képest a legtöbbet tettek iskolai eredményük javításáért. Minden évben támogatjuk az Arany János Tehetséggondozó Programra jelentkező hátrányos helyzetű, de tehetséges tanulók középiskolai továbbtanulását. 2014 szeptemberétől anyagi támogatással is segítjük ezen diákok tanulmányait. Képviselő-testületünk 2011-ben Öveges József Tanulmányi Ösztöndíjat is alapított a felsőoktatásban kiemelkedő tanulmányi eredményeket elért tatai tanulók részére. 2010 óta pedig minden évben csatlakozunk az Emberi Erőforrások Minisztériuma kezelésében lévő szociális alapú Bursa Hungarica pályázathoz. 2015 márciusában sportösztöndíjat alapítottunk a Tatán élő vagy itt sportoló sikeres fiataloknak, akik válogatott kerettagként nemzetközi versenyeken vesznek részt. A viadalokra való felkészítés és a külföldi versenyeken való részvétel komoly anyagi terhet ró a sportolók családjára, ezért ennek viseléséhez szeretnénk hozzájárulni. A stipendiummal biztosítjuk, hogy legeredményesebb sportolóink továbbra is tatai színekben tud-



ÖVEGES ÖSZTÖNDÍJAK ÁTADÁSA 2014-BEN

janak helytállni a nemzetközi viadalokon. A sport- és tanulmányi ösztöndíjak mellett szeretnénk létre hozni egy „Ifjú Tehetségek Ösztöndíjat”: anyagilag támogatnánk azon tanulóinkat is, akik a képzőművészet területén nyújtanak kiemelkedő teljesítményt.

Tata iskolaváros: óvodától a felsőoktatásig

Tata iskolaváros. Büszke az itt élők magas iskolázottságára, a városnak és az országnak munkásságukkal hírnevet szerző, innen származó értelmiségiekre. Hisszük, hogy ezt a helyi magas színvonalú oktatás alapozta meg. Erre kívánunk a jövőben is támaszkodni: ezt az oktatási hagyományt ápoljuk, és építjük tovább. Jelenleg Tatabánya és Esztergom után Tata a harmadik legnagyobb iskolaközpont a megyében. A helyben lakó és tanuló mintegy 4400 diákon túl több mint 1700-an járnak más településekről oktatási intézményeinkbe.

BÖLCSŐDEK

Egyre nagyobb igény jelentkezik a bölcsődei ellátásra. Tatán jelenleg egy alapítványi (Juniorka) és egy önkormányzati fenntartású (Csillagsziget) bölcsőde működik. A Csillagsziget Bölcsődébe számos fejlesztést tervezünk. Az elmúlt időszakban már felújítottuk az egyik gondozási egységet, a közeljövőben pedig a másik két gondozási egység, illetve az udvar és a konyha felújítását tervezzük. A fejlesztéssel még komfortosabb és biztonságosabb körülményeket tudunk teremteni kisgyermekünk számára. A konyha megújítása nemcsak a munkakörülményeket, hanem az ellátás színvonalát is emelné. Az eszközök cseréjével, energiatakarékosabb berendezések beszerzésével pedig nagymértékben csökkennének az energia-költségek.

A Juniorka Alapítvánnyal kötött közoktatási szerződésünket szeretnénk meghosszabbítani. Mivel a bölcsődei ellátásra jelentkező kis-



CSILLAGSZIGET BÖLCSŐDE

gyermekek száma folyamatosan emelkedik, városunknak továbbra is szüksége van nem önkormányzati fenntartású bölcsődére is.

A három év alatti kisgyermekellátásban fontos szerepet játszanak a családi napközis is. Jelenleg három családi napközi működik városunkban, amelyeket a Tatai Református Egyházközség tart fenn. A Csillag- és a Kiskenderke Családi Napköziben hét-hét, a Virág Keresztyén Családi Napköziben pedig öt kisgyermek gondozását végzik.

ÓVODÁK

A városban összesen öt önkormányzati óvoda (Bartók Béla Óvoda, Fürdő Utcai Néphagyományörző Óvoda, Kertvárosi Óvoda, Geszti Óvoda, Kincskereső Óvoda) működik, tagintézményekkel (Agostyáni Bergengócia Óvoda, Szivárvány Óvoda) együtt hét. Az öt óvodán kívül három alapítványi (Juniorka Óvoda, Angyalforrás Waldorf Óvoda, Színes Óvoda) és egy egyházi (Hajnalcsillag Református Óvoda) fenntartású intézmény is létezik Tatán. A férőhelyek száma jelenleg elegendő, azonban az intézmények kihasználtsága csaknem 100%-os. Az infrastruktúra nem mindenhol megfelelő, ezért számos fejlesztésre van szükség. A jogszabályi előírásoknak (2 m²/fő) való megfelelés érdekében három óvodánkban, a Fürdő Utcai Néphagyományörző Óvodában, a Geszti Óvodában és a Kertvárosi Óvodában bővítenünk kell a csoportszobákat.

Napirenden kell tartanunk egy újhegyi óvoda létesítésének tervét, hogy ebben a városrészben is lehetősége legyen a szülőknek a lakóhelyükhöz közel elhelyezni kisgyermeküket.

A „mindennapos testnevelés” bevezetését már óvodáskorban szükségesnek tartjuk. Ennek alapvető feltétele a megfelelő infrastruktúra kialakítása. Az újonnan épülő óvodák esetében a jogszabályok már kötelezően előírják a tornaszoba kialakítását. Mivel Tatán az önkormányzati óvodák közül csak három rendelkezik tornaszobával, az összes többi intézményben ki kell alakítanunk egy sportolásra alkalmas helyiséget. A sajátos nevelési igényű gyermekeknek pedig egy fejlesztő szobára is szükségük volna, ezáltal a fejlesztésüket a saját óvodájukban tudnánk megoldani. Jelenleg az ilyen gyermekeket befogadó hat önkormányzati óvodából csak három rendelkezik ilyen helyiséggel.

A közeljövőben két óvodánk fejlesztésére kell kiemelkedő figyelmet fordítanunk. A Szivárvány Óvoda energiaracionalizálására és a Kertvárosi Óvo-

da rehabilitációjára. A Kertvárosi intézmény felújítása évek óta várat magára: az épület korszerűtlen, a nyílászárók teljes cserére szorulnak, a konyhai eszközök elavultak, a csoportszobák mérete nem megfelelő (az egy főre jutó alapterület aránya itt a legkevesebb a városi óvodák közül). A konyhának a felújítása is elkerülhetetlen, mivel az óvoda biztosítja a város és a kistérség (Tardos, Vértestolna) több intézményének étkeztetését. A Kertvárosi Óvoda felújításával hetvenöt kisgyermek óvodai elhelyezésének feltételei javulnának, a konyha rekonstrukciójával pedig háromszáz ember (időskorúak, óvodáskorúak és általános iskolások) ellátásának színvonala emelkedne.

A dolgozó szülők igényeihez, munkarendjéhez igazodva át kell gondolnunk az óvodai nyitva tartások meghosszabbítását is. 2014-ben a "Tata Város Önkormányzatának szervezettefejlesztése" c. ÁROP-projekt keretében megvizsgáltuk a szülők intézményeinkkel, így az óvodáinkkal szemben támasztott igényeit, elvárásait is. Az itt megfogalmazott kéréseknek megfelelően azt tervezzük, hogy óvodáink naponta fél hattól ötig vagy fél hatig legyenek nyitva. Nyáron pedig nem hat-nyolc, hanem csak négy hétre zárnának be az óvodáink. Az ügyeletes óvodai ellátást is csak erre a négy hétre biztosítanánk.

ÁLTALÁNOS ISKOLÁK

A városban négy épületben, két összevont intézményben működik általános iskola: Felső-Tatán a Kőkúti Általános Iskola, amelyhez a Fazekas Utcai Tagintézmény tartozik, Tóvároson a Vaszary János Általános Iskola és a Jázmin Utcai Tagintézménye. Városunk további két alapítványi iskolának is otthont ad: a Színes Iskola–Személyközpontú Óvoda, Általános Iskola és Gimnáziumnak, valamint a Talentum Angol–Magyar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Gimnázium és Művészeti Szakiskolának. Az alapítványi intézmények mellett felmerült egy egyházi általános iskola létesítésének igénye is.

Kiemelt célunk az általános iskolákban kialakult és jól működő speciális tagozatok (művészeti képzés, sportiskolai alapképzés, matematika-informatika, idegen nyelvi képzés) megőrzése és továbbfejlesztése, ugyanakkor minden tagozat, egyedi oktatási program esetében fontos szempont, hogy az ne menjen az általános képzés rovására.

2013-tól általános iskoláink a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásába kerültek, az intézmények működtetője azonban továbbra is az önkormányzat maradt. Fontosnak tartjuk a tatai iskolákban a magas szintű oktatás-neveléshez szükséges személyi, technikai és szociális feltételek hosszú

távú biztosítását. Az épületek szükséges üzemeltetési, fenntartási, bővítési, illetve rekonstrukciós igényeit folyamatosan figyelemmel kísérjük, és az ehhez szükséges anyagi erőforrásokat előteremtjük. Ezen a területen a legfontosabb feladatok egyikének tekintjük a „mindennapos testnevelés” biztosítása érdekében megvalósuló fejlesztéseket. Együttműködési megállapodást kell kötnünk a Tatai Edzőtáborral a Vaszary János Általános Iskolában zajló „mindennapos testnevelés” infrastrukturális feltételeinek biztosítására (úszásoktatás). A Vaszary iskola területén a szomszédos ingatlanok átvételével új sportudvart kell létrehozunk, a Kőkúti Általános Iskola területén pedig egy multifunkcionális sportpályát kell kialakítanunk, amely télen jégpályaként, nyáron pedig kézilabdapályaként funkcionálhatna. Az iskola szomszédságában épülő új sportcsarnok használatáról, üzemeltetéséről megállapodást kell kötnünk a Tatai Atlétika Clubbal.

Rövid távú feladatnak tekintjük az iskolai közétkeztetés megreformálását. Önkormányzatunk venné át az intézmények étkeztetési feladatait, ennek ütemtervét már el is készítettük. Saját fenntartású főzőkonyha kialakításával az eddigieknél gazdaságosabban és jobb minőségben tudnánk ellátni a közétkeztetési feladatokat. A gyerekek egészséges táplálkozása, valamint a helyi értékek és közösségek erősítése érdekében helyi kistermelőktől szerezünk be árut.

A helyi identitás erősítése érdekében 2010 szeptemberében bevezettük a Tata tantárgyat (2013-tól szakkörként működik) az általános iskolák felső tagozatos tanulói számára, amelyhez *Tata lépten-nyomon* című tankönyvet és négy kötetes munkafüzetet készítettünk. A szakkör nemcsak elméleti, hanem gyakorlati részből is áll: az ún. tatai séták keretében a tanulók felkeresik a város legfőbb nevezetességeit, természeti és épített értékeit. A helytörténet oktatásának segítéseért pályázatot írtunk ki digitális helytörténeti tananyag készítésé-



HELYTÖRTÉNETI VETÉLKEDŐ RÉSZTVEVŐI
A PÖTÖRKE-MALOMBAN 2014-BEN

re, a legjobb anyagok készítői elismerésben részesültek. Három éve minden esztendőben helytörténeti vetélkedőt is szervez a Kuny Domokos Múzeum az önkormányzat támogatásával. A Tata tankönyv a tataiak körében is igen népszerűvé vált, számos előadáson, konferencián sikerült már bemutatnunk. A hozzánk érkező turisták is gyakran érdeklődnek a kiadvány iránt.

KÖZÉPISKOLÁK



A GIMNÁZIUM MEGÚJULT DÍSZTERME

Tata hagyományosan iskolaváros. Egyik legrégebbi iskoláját a piaristák hozták létre, akik 1765-ben érkeztek Tatára, de már a XVII. században is volt középfokú oktatás a városban. A piaristák rendházát Fellner Jakab és Valero Jakab tervei alapján építették 1767 és 1806 között. A gimnáziumot később a XX. század elején emelték. Ebben az épületben működik ma a Tatai Város-

kapu Közhasznú Zrt. fenntartásában az Eötvös József Gimnázium. A gimnázium 2001-től részt vesz az Arany János Tehetséggondozó Programban, valamint két tanítási nyelvű gimnáziumi képzést és közoktatási típusú sportiskolai képzést is biztosít. 2012-ben számos felújítás valósult meg az Eötvös József Gimnáziumban önkormányzatunk közreműködésével: felújítottuk a gimnázium sportcsarnokának teljes tetőszerkezetét, a balesetveszélyessé vált padlózatot új sportpadlóval váltottuk fel, és kifestettük a csarnokot.

Ugyanebben az évben a főépület százéves évfordulójára megújult a gimnázium díszterme is.



AZ ÚJ TERMÉSZETTUDOMÁNYOS LABORATÓRIUM

2014-ben az Öveges program keretében megújult a gimnázium természettudományos laboratóriuma. Ennek köszönhetően lehetőség nyílt a fizika-, a kémia-, a biológia- és a földrajzoktatás eszköz, illetve módszertani fejlesztésére. A beruházás se-

gítségével létrejött Tatán egy a XXI. századi igényeknek megfelelő természettudományos labor, amely a felsőoktatási rendszer követelményeire készíti fel a fiatalokat. A természettudományos laboratórium fejlesztése mellett szakmai napokra és tanulmányi versenyekre is sor került.

2008-ban az Oktatási és Kulturális Minisztérium közoktatási megállapodást kötött az Eötvös József Gimnáziummal, valamint annak fenntartójával, a Tatai Városkapu Zrt.-vel. Ennek értelmében a minisztérium a tanulólétszám alapján anyagi támogatást nyújt az intézmény működtetéséhez. A megállapodás 2018-ban lejár, de bízunk benne, hogy a minisztérium a jövőben is hozzájárul a gimnázium ilyen módon történő működtetéséhez.

Tatán számos nagy múltú középiskola, illetve szakközépiskola és szakképző intézet működik. Ezek közül kiemelkedik a részben a piaristák XVIII. századi működéséhez köthető, részben Magyary Zoltánnak köszönhető Jávor-ka Sándor Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakképző Iskola és Kollégium, amely 2013 augusztusától a Földművelésügyi Minisztérium fenntartásában működik. Az iskolában magas színvonalú gyakorlati képzés folyik: 120 hektár tangazdaság, 1,5 hektár gyümölcsös, valamint pék-tanüzem segíti a tanulók gyakorlati oktatását. A diákok minden évben jó eredménnyel vesznek részt különböző szakmai versenyeken.

Szintén jelentős és nagy múltú intézmény a Bláthy Ottó Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium. Az 1949-ben alapított iskola ma több mint hétszáz diákot (köztük ötven kollégistát) oktat nappali rendszerű szakiskolai, szakközépiskolai és szakképző iskolai formában. Tatán ez az egyetlen ipari jellegű szakképzést folytató intézmény, ezért ez a térségi és kistérségi ipari tevékenységeknek a meghatározó humán erőforrás beszállítója. Az iskola mintegy százhetven céggel, gazdálkodó egységgel működik együtt a megfelelő szakember-utánpótlás biztosítása érdekében. Az iskola diákjai rendszeresen és eredményesen vesz-



BLÁTHY OTTÓ SZAKKÖZÉPISKOLA, SZAKISKOLA ÉS KOLLÉGIUM

nek részt a közismereti és szakmai tanulmányi versenyeken, a szakközépiskolai érettségíttevők mintegy 10%-a a felsőoktatásba is bekerül. A végzett tanulók a térség megbecsült szakmunkásai. A diákok csupán egyharmada tatai lakos, a tanulók túlnyomó többsége a kistérségből, illetve a megye más településeiről érkezik. Az intézmény működtetését 1995-től az önkormányzat által létrehozott Szakmai Képzésért Közalapítvány látja el. Tekintettel a megváltozott társadalmi, gazdasági és jogi környezetre az iskola jövőbeni működéséről hamarosan döntenie kell a közalapítványnak, megfontolandó az állami fenntartásba adása.

Tatán az előbb említett oktatási intézményeken kívül egyházi és alapítványi fenntartású középiskolák is működnek: a Tatai Református Gimnázium, a Színes Iskola-Személyközpontú Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium, valamint a Talentum Angol–Magyar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Gimnázium és Művészeti Szakiskola.

A középiskolások kollégiumi elszállásolását csak idegen tulajdonú ingatlanban tudjuk biztosítani. 2012 óta, miután az Eötvös Gimnáziumot és Kollégiumot fenntartó Városkapu Zrt. megszüntette a Tanoda tér 5. szám alatti épületben a kollégium közoktatási intézményként való működtetését, a kollégisták elhelyezését az Esély Alapítvány Építők parkjában található épületében oldjuk meg. Ezért célszerű lenne városunkban egy összevont kollégiumot építeni – akár magán tőke bevonásával is –, amely hosszú távon kiszolgáltatná a városban tanuló más településről érkező diákok igényeit.

FELSŐFOKÚ OKTATÁS

Tata városa egy ideje keresi annak lehetőségét, hogy milyen formában és mely felsőoktatási intézményekkel együttműködve kapcsolódhatna be a hazai felsőoktatásba. Az elmúlt évek során több felsőfokú intézménnyel sikerült együttműködési megállapodást kötnünk. 2014-ben a veszprémi Pannon Egyetemmel szerződünk, amely telephelyet kíván nyitni Tatán: a Műszaki Informatikus BSc. szak első évfolyamos hallgatói tanulnának itt. Ugyanebben az évben a tatabányai székhelyű Eduvus Főiskolával is szándéknyilatkozatot írtunk alá a főiskola turisztikai szakának tatai székhelyű gyakorlati központja létrehozására. Az együttműködésnek köszönhetően erősödhet a tatai szálló-

dák és idegenforgalmi szolgáltatók humán kapacitása is. A tavalyi év végén az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel írtunk alá együttműködési megállapodást, amelynek célja, hogy a tatai ELTE Geológus Kert kapcsán létrejött együttműködést folytassuk, és közösen készítsük elő Tatán az országos természettudományos tanárképző központ (ún. Országos Öveges Centrum) létrehozását. 2015. április végén pedig az egri Eszterházy Károly Főiskolával egyeztünk meg abban, hogy a főiskola együttműködik az önkormányzattal a pedagógus-továbbképzés, valamint a Tatai Református Egyházközség Kenderke Alapfokú Művészeti Iskolája által kidolgozott képességfejlesztő oktatási módszerek kutatása és bevezetése területén. Az intézményekkel kötött megállapodásokban foglalt célok megvalósítása számos feladatot ró ránk az elkövetkezendő években, ugyanakkor újabb lehetőségeket biztosítanak számunkra. Ennek érdekében megvalósíthatósági tanulmányt kell készítenünk egy tatai továbbképző intézmény létrehozásáról, amelynek a Piarista rendház adhatna otthont.

Városunkon belül is meg kell vizsgálni a felsőfokú képzés területén megvalósítható együttműködések, pl. hogy miképpen tudnánk felnőttoktatást létrehozni a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság közreműködésével.

Művészeti oktatás, művészetpártolás

Tatán a művészetek jelenléte és a művészetek inspiráló hatása évszázadok óta jelen van. Ezen adottságai feljogosítják a várost, hogy a művészetoktatást a lehető legmagasabb szintre fejlessze, és a művészetpártolást városi feladattá tegye. A művészetoktatásra úgy tekintünk, mint az egyéni és közösségi kiteljesedés egyik legfontosabb eszközére.

Meglévő és jelentős hagyományokra épülő adottság Tatán a zenei oktatás. Ma a zenei képzés centruma Tatán a Kőkúti Általános Iskola Fazekas Utcai Tagintézményének ének-zene tagozata és a mellette működő Menner Bernát Alapfokú Művészeti Iskola.

A Menner Bernát Alapfokú Művészeti Iskola zeneművészeti és képzőművészeti ágban tanítja a 6-18 éves korosztályt. Az iskola a 2010/2011-es tanévtől kezdve a Fazekas utca 47. számú épület régi szárnyába költözött át. 2010-ben az ingatlanban színvonalas koncertteremet alakítottak ki. 2013-ban a Városgazda Kft. új hangversenydobogót is épített benne. A zeneiskola fejlesztése

ezzel nem ért véget: szeretnénk az intézményt igazi művészeti centrummá alakítani. Ennek első lépéseként az infrastrukturális adottságokat kell korszerűsíteni, valamint új hangtechnikai berendezéseket kell vásárolnunk. A jó akusztikájú Liszt Ferenc hangverseny-terem nemcsak helyi, de megyei és országos szintű zenei versenyek és koncertek, hangversenyek megrendezésére is alkalmas.

A művészeti oktatás területén kiemelten támogatjuk az összes olyan tevékenységet, amely a néptáncot, a népzene, illetve a népművészetet népszerűsíti. Ezen a területen élen jár a református egyház által fenntartott Kenderke Alapfokú Művészeti Iskola is, amely táncművészeti ággal, ezen belül is néptánc tanszakkal működik. Művészeti csoportjaik közreműködésével, rendezvényeikkel, előadásokkal, ünnepi megemlékezéseikkel jelentős részt vállalnak a város kulturális életében. A Kenderkén kívül számos civil szervezet létezik városunkban, támogatásukra a város vezetése létrehozta a Kulturális és Oktatási Alapot, amelyre minden évben lehet pályázni. Két egyesülettel közművelődési megállapodást is kötöttünk: 2002-ben a Tatai Sokadalmat szervező Tatai Kenderke Néptánc-együttessel, 2008-ban pedig a városi Folk napot szervező Pötörke Népművészeti Egyesülettel. A megállapodások alapján anyagilag is segítjük nagyobb rendezvényeik megvalósítását.

A helyi képzőművészek támogatása érdekében a Nemzeti Kulturális Alap és az önkormányzat támogatásával megkezdtek a nemrég önkormányzati tulajdonba került Vaszary-villa felújítását. A közeljövőben folytatni kívánjuk az épület felújítását az örökségvédelmi előírásoknak megfelelően. Az ingatlan építészeti és művészettörténeti értékének megőrzésével alkotóházként kívánjuk működtetni. Erről már megállapodást is kötöttünk Nagy János felvidéki szobrászművésszel.

Önkormányzatunk – azért, hogy a város szellemi, művészeti és irodalmi életét még színvonalasabbá tegye – közhasznú kulturális közalapítványt alapított 1993-ban Tatai Mecénás Közalapítvány névvel. Az Alapítvány nemrég teljesen megújult, kiszélesítette tevékenységét, többek között 2014-ben Városi Képtárat nyitott a Gútay Galériában. Az új képtár tatai képzőművészeknek biztosít bemutatkozási lehetőséget. Terveink között szerepel a galéria tavaly megkezdett felújításának, bővítésének folytatása. A megnövelt tér további időszakos kiállítások megrendezését is lehetővé tenné. Az időszakos tárlatok mellett tatai művészek munkáiból állandó kiállítás megnyitását is tervezzük,

ezenkívül a galéria állandó nyitva tartását is megoldanánk. A jövőbeni kiállításokhoz kapcsolódóan reprezentációs kiadványokat is megjelentetnénk, amely tovább növelné a galéria látogatottságát.

A Kálvária-dombot is szeretnénk kulturális célra hasznosítani. A domb a város legmagasabb pontja, amelyről csodálatos panoráma nyílik az egész környékre. Az itt található kápolna felújítását már elkezdtek. További rekonstrukció keretében a dombon lévő szoborcsoportot is szeretnénk restaurálni. A Söréttorony, de még inkább a Víztorony a jövőben is zenei hangversenyeknek, és egyéb kulturális programoknak lehetne a helyszíne. A torony lépcsőzete kiállítási területként is funkcionálhatna a későbbiekben.



KÁLVÁRIA-DOMB

Az egyházak szerepvállalása az oktatás-nevelésben

Továbbra is számítunk az egyházak szerepvállalására a köznevelés valamennyi szintjén. A városban már működik egyházi fenntartásban óvoda és középfokú oktatási, valamint alapfokú művészeti intézmény. A Tatai Református Egyházközség fenntartásában működik 2011 óta a Kálvária utcai Hajnalcsillag Református Óvoda, valamint a Tatai Református Gimnázium, amely 2005-ben nyitotta meg kapuit Tatán. A gimnázium tanulóinak létszáma jelentősen megnövekedett a 2015/2016-os tanítási évben: a négy évfolyamos osztályok mellett hat évfolyamos osztályt is indítottak. Szintén a református egyház fenntartásában működik a Kenderke Alapfokú Művészeti Iskola.

Jelenleg a katolikus egyház fenntartásában nincsen oktatási intézmény Tatán, ez azonban nem jelenti azt, hogy nem lenne rá igény. A helyi katolikusok érdekeit figyelembe véve megfontolandónak tartjuk egy katolikus óvoda létrehozását a városban. Az általános iskolák esetében korlátozottabb lehetőségekkel bír az önkormányzat, mivel azok állami fenntartásba kerültek.

Civil kezdeményezések, szerepvállalás az oktatásban

Már létezik nálunk civil szervezetek által kifejlesztett és fenntartott oktatási program. Ilyen az Agostyánban működő Természetes Életmód Alapítvány által kidolgozott természetvédelmi oktatás, környezeti nevelőképzés, történeti ökológia program, ökoturizmus, zárandoklatszervező-vezetőképzés, alternatív életmódvezetés, alternatív energia bemutatóhely, illetve az energiaösvény program.

A tatai köznevelési intézmények minden szintjén jelen vannak már a civil fenntartók. A Juniorka Alapítvány működteti a Juniorka Bölcsődét és Óvodát, alapítvány tartja fenn a Talentum Angol–Magyar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola, Gimnázium és Művészeti Szakiskolát, valamint a Színes Iskolát (Személyközpontú Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium) is. Közoktatási megállapodás alapján az önkormányzat minden évben támogatja a Juniorka Bölcsőde és a Juniorka Óvoda működését.

Az élethosszig tartó tanulás támogatása, felnőttoktatás

Az önkormányzat támogatja a versenyképességet biztosító élethosszig tartó tanulást és a felnőttoktatást. 2014 óta működik a Magyary Művelődési Központban az úgynevezett „Nyitott Tanulási Központ” (Nyitok Központ), amelynek célja, hogy ingyenesen segítse a rászorulókat alapképességük fejlesztését az oktatás, az esélyegyenlőség és a szociális biztonság területén. A központ többek között a foglalkoztathatóságot javító, a mindennapi életben való személyes eligazodást és boldogulást segítő alapképességek elsajátítását segíti, kiemelten a digitális írástudás, az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció fejlesztését. A Nyitok Központ megnyitása óta eltelt időszakban százan iratkoztak be a programra.

A felnőttoktatásban kiemelt helyet foglal el városunkban a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság, amely 2015-ben ünnepelte 75. évfordulóját. Az 1940-ben alapított népfőiskolai tanfolyam 1995-ben indult újra, azóta tatai és kistérségi lakosoknak rendszeresen szervez tanfolyamokat és előadás-sorozatokat, amelyeket az önkormányzat a Kulturális és Oktatási Alapból minden évben lehetőségeihez mérten támogat. A Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság és

Tata Város Önkormányzata az elmúlt évek sikeres kooperációját megerősítette: 2013-ban együttműködési megállapodást kötöttünk, amelynek célja, hogy a két szervezet közösen járuljon hozzá Tata fejlődéséhez, és ápolják Magyary Zoltán szellemi örökségét és a tatai népfőiskola hagyományát. Terveink között szerepel, hogy egyezségünket kibővítsük egy közművelődési megállapodással is, amely a felsőfokú képzés létrehozását segíthetné. A népfőiskolának egy hozzá méltó új helyszínt is biztosítanunk kellene, amelyben az alapvető szakmai tevékenysége mellett lehetősége nyílna arra, hogy emlékszobát alakítson ki Magyary Zoltánnak és a népfőiskolának.



KOSZORÚZÁS MAGYARY ZOLTÁN SZOBRA ELŐTT 2014-BEN

Egyéb intézmények, programok bevonása az oktatásba

Önkormányzatunk a Környezetvédelmi Alapból támogatja a Természetes Életmód Alapítvány által fenntartott agostyáni Ökofalu működését. Óvodásainknak kirándulás, általános iskolásainknak pedig erdei iskola keretében van lehetőségük betekinteni az Ökofalu mindennapi életébe.



AGOSTYÁNI ÖKOFALU

Szeretnénk az óvodások és az iskolások oktatását minél inkább gyakorlativá tenni, ezért támogatjuk, hogy bizonyos tananyagoknak az elsajátítása – amelyek ezt lehetővé teszik – terepen történjen. A környezetismeret tárgy iskolán kívüli oktatására már most számos lehetőségünk van: a Fényes Tanösvény, az Ökoturisztikai Központ, a Vértesi Zrt. pusztavámi erdei iskolája, valamint az



GEOLÓGUS KERT EGY RÉSZLETE

ELTE fenntartásában lévő Geológus Kert kiválóan alkalmasak erre. 2015-ös tanév elején a Kőkúti Általános Iskolában ökoosztály is indult, amelynek keretében a diákok négy év alatt négy különböző helyszínen tanulnak heti egy alkalommal.

III/2. TATA A KULTÚRA ÉS A SPORT VÁROSA

Tata jövőjének egyik kulcsa a meglévő és fejleszthető kultúrája: a történelme, a műemlékek sokasága, a városi kultúra megannyi eleme. Ezek egyrészt az itt élőket szolgálják, másrészt a magas színvonalú idegenforgalom alapja is egyben.

A Tatai vár és az Esterházy-kastély bevonása a városi közművelődésbe

Tata kulturális vonzerejét a meglévő programok mellett jelentősen továbbfejlesztjük, ezen a területen kiemelt ügyként kezeljük a Tatai vár rekonstrukcióját és az Esterházy-kastély felújítását.

2013-ban a megyétől önkormányzatunk fenntartásába került a Kuny Domokos Megyei Múzeum, a Görög-Római Szobormásolatok kiállítóhelye, a Német Nemzetiségi Múzeum, valamint a központi raktár. Az ingatlanok jelentős felújításra szorulnak, amelyek egy részét sikerült csak orvosolnunk az elmúlt időszakban.

2014-ben pályázati támogatással megkezdtük a Kuny Domokos Megyei Múzeumban elhelyezett állandó kiállítás megújítását. Az intézmény szakmai munkájában – a nyilvántartásban és a digitalizálásban is – komoly eredmények születtek az elmúlt időszakban. A fejlesztéseknek köszönhetően a kiállítások és a látogatók száma jelentősen megnövekedett.

A Kuny Domokos Múzeumnak otthont adó várban olyan felújításokat tervezünk a közel-



MÚZEUMPEDAGÓGIAI FOGLALKOZÁS A GÖRÖG-RÓMAI SZOBORMÁSOLATOK MÚZEUMÁBAN

jövőben, amelyek elengedhetetlenek az intézmény mindennapi működéséhez. A rekonstrukciós feladatok közül elsőbbséget élvez a várépület áramellátásának és vízhálózatának felújítása; a fogadótér és oktató rendezvényterem megfelelő kialakítása; a szociális helyiségek felújítása; az elvizesedett börtönépület rendbetétele; a török kori átjáró beázásának megszüntetése; valamint a balesetveszély elhárítása érdekében a várfalak és a visszatérő források következtében megsüllyedt várkút rendbetétele. Pályázat útján szeretnénk teljes egészében megújítani a várat.

A Görög Római Szobormásolatok Múzeuma (zsinagóga) épületének felzásait is minél hamarabb orvosolni szeretnénk, ezt a munkát azonban csak azután tudjuk megkezdeni, miután a szobormásolatok további sorsa rendeződött.

2014-ben született egy törvényjavaslat, amely alapján a megyei hatókörű városi múzeumok feladatának ellátását szolgáló egyes állami tulajdonban lévő ingatlanok a megyei hatókörű városi múzeumot fenntartó önkormányzat tulajdonába kerülnek. Amennyiben a Parlament elfogadja a javaslatot, a vár, a Német Nemzetiségi Múzeum, a zsinagóga, a Diófa utcai raktár, az Angolkertben található múromok, a Kiskastély és a Török mecset is Tata város tulajdonába kerül. Ez esetben a legsürgősebb feladatunk az ingatlanok műszaki állapotának felmérése, valamint a működtetésükre, felújításukra vonatkozó koncepció kidolgozása lesz.

Régóta probléma a városban a múzeum igazgatóságának elhelyezése. Jelenleg három különböző helyszínen tevékenykednek az intézmény munkatársai, ez a széttagoltság azonban jelentősen megnehezíti a munkaszervezést. Rövid időn belül szeretnénk a múzeum munkatársait egy közös épületbe költöztetni. Már egy lehetséges új helyszínt is találtunk az igazgatóságnak: az Ady Endre utca 29. szám alatti ingatlant, amely egyrészt közel lenne a kiállítóhelyekhez, másrészt a mérete a teljes igazgatóság elhelyezése mellett egyéb – a



NÉMET NEMZETISÉGI MÚZEUM

múzeum feladatellátásával kapcsolatos – funkciók ellátását is (pl. restaurátorok) lehetővé tenné. Már kezdeményeztük is a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-nél a jelenleg állami kézben lévő épület térítésmentes önkormányzati tulajdonba adását. Ezzel párhuzamosan a Kuny Domokos Múzeum már hozzákezdhet az épületre vonatkozó hasznosítási koncepció kidolgozásához.

A közeljövőben tervezzük a Nepomucenus-malomban elhelyezett Német Nemzetiségi Múzeum külső megújítását is. 2014-ben a múzeum támogatást nyert az Alfa programból állandó kiállításának aktualizálására. Ennek köszönhetően rövid időn belül a kiállítás belső terei teljesen megújulnak. Úgy gondoljuk, hogy a belső fejlesztéssel párhuzamosan az intézménynek szüksége lenne egy külső felújításra is annak érdekében, hogy a kiállítás környezete is vonzóbbá váljon a látogatók számára. Az épület külső rekonstrukciója a szomszédos telekrész rehabilitációjára is kiterjedne. Az udvaron parkot és múzeumi játszóteret hoznánk létre. A fejlesztés középtávú koncepciója már el is készült.



ESTERHÁZY-KASTÉLY

Az állami tulajdonban lévő Esterházy-kastély felújítása és hosszú távú hasznosítása már régóta napirenden lévő kérdés városunkban. Az önkormányzat az elmúlt években minden követ megmozgatott, hogy előmozdítsa a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ kezelésében álló ingatlan felújítását. Az új örökségvédelmi program részeként az állam idén megkezdte az ország kastélyainak

felújítását, amelynek első ütemében a tatait is rekonstruálják. A központ vezetőjével már tárgyalásokat folytattunk a kastély jövőjéről, és megállapodtunk abban, hogy tatai intézményeknek is otthont ad majd az épület. Jelenlegi feladatunk a kastély rekonstrukciójának támogatásán túl az épületbe szánt funkciók felülvizsgálata és pontos megtervezése.

Városi könyvtár

Az önkormányzat egyik kiemelt feladata lett a művelődési központban működő Móricz Zsigmond Városi Könyvtár átköltöztetése egy másik helyszínre, mivel a jelenlegi épület a megnövekedett és megváltozott igényeknek már nem felel meg. Ezt a helyzetet tovább rontja az ingatlan rendkívül rossz álla-

pot: beázások, falleomlások, penészesedés és salétrom megjelenése nehezíti a mindennapi feladatellátást. A könyvtár raktározási gondjai is állandósultak, az irodái pedig zsúfoltakká váltak. 2014-ben a kormány önkormányzatunk tulajdonába adta a Helyőrségi Klubot, amely méltó helyszíne lehetne a városi könyvtárnak. Az átköltöztetésre vonatkozó tanulmánytervek már el is készültek. A megvalósításhoz szükséges források előteremtése után meg kell kezdenünk a beruházást.

A tatai fazekasság bemutatása a Kőfaragó-házban

A tatai kultúrának ma még nem kellően értékelte szelete a tatai kézművesség, azon belül is a fazekasság, amelyet mindenképpen bemutatásra érdemesnek tartunk. Mivel a Fazekas utca őrzi ennek emlékét, az itt található Kőfaragó-házat kézműves, elsősorban fazekas műhellyé kívánjuk átalakítani. Itt mutatnánk be a tatai kismesterségek munkáját, és ide költöztetnénk át a várból a fazekas hagyományokat bemutató állandó kiállítást is.



A KŐFARAGÓ-HÁZ A FAZEKAS UTCÁBAN

Színház és zenekultúra fejlesztése a meglévő alapokon

Tata már a régebbi időkben is művészeti-kulturális események állandó színtere volt, saját színházzal, szabadtéri színpaddal, zenekarral és énekesekkel. Ma is számos civil szervezet él, működik a városban, amelyeknek szívügye a színházi- és zenei kultúra ápolása.

A Tatai Barokk ösztöndíjas művészeti fesztivál kiváló példája a város barokk értékei népszerűsítésének. A rendezvény egyik alapvető célja, hogy Tata csodálatos természeti adottságait



A NEMZETKÖZI ZENEI MESTERKURZUS GÁLAKONCERTJE

kihasználva gyönyörű barokk épületekben, templomokban minél nagyobb közönségnek megmutassuk művészeti kincseinket, értékeinket. A Barokk fesztivál keretében szervezi meg minden év augusztusában a Concerto Non-profit Kft. a Nemzetközi Zenei Mesterkurzust tehetséges fiatal zenészeknek, amelyhez az önkormányzat minden évben forrást biztosít. A Nemzetközi Zenei Mesterkurzust célszerű lenne kibővíteni egy képzőművészeti és tudományos dimenzióval is. A „Tudományos és Művészeti Mesterkurzusok” keretében egy-három hétre meghívhatnánk külföldi professzorokat, művészeket a különböző tudomány- és művészeti területekről, akik mesterkurzust tartanának magyar és külföldi fiataloknak.

Városunkban még nagyobb szerepet kaphatna a zene, amely nemcsak a templomokban és a kastélyban szervezett koncerteket, zenei előadásokat jelentheti, hanem a tatai Öreg-tavon is lehetne „vízi zenét” játszani, a parkokban megjelenhetne a szabadtéri zenélés, ezenkívül a Menner Bernát Zeneiskolával együttműködve is lehetne hangverseny-bérletes előadás-sorozatot indítani a tatai gyermekeknek és szüleiknek a zeneiskola hangversenytermében. A Tatán működő majd egy tucat énekkarra és zenekarra építve lehetne országos dalos találkozót is szervezni. A Menner Bernát Zeneiskola Fúvószenekarára és a Dandárzenekarra támaszkodva pedig egy Tatai Szimfonikus Zenekart is fel lehetne állítani.

A színházi élet területén jelenleg csak amatőr színpadok működnek: a Tatai Református Gimnáziumban és az Eötvös József Gimnáziumban. A 2014-ben teljesen megújult szabadtéri színpad nagyszerű lehetőséget kínál színvonalas, nagy közönséget vonzó előadások bemutatására (komolyzenei, operett, musical előadások, táncos előadások). Emellett Tata csodálatos szabadtéri helyszínei kiválóan alkalmasak arra, hogy nagyobb rendezvényeknek is otthont adjanak. Ezekkel a lehetőségekkel mindenképp élnünk kell. Tatán egyedül a nagyobb közönség befogadására alkalmas színházi termekből van hiány. Városunknak jelenleg egy ilyen nagyobb színházi terme van a művelődési házban. Ez azonban egyre kevésbé alkalmas előadások megrendezésére. A vár szomszédságában álló 1967-68-ban épült ingatlanon jelentősebb felújítás még nem történt. Az épület állapota leromlott, üzemeltetése egyre kevésbé biztonságos. 2013-ban a város vezetése intézkedési tervet fogadott el a művelődési ház felújítására vonatkozóan. Ennek köszönhetően kisebb felújítá-

si munkálatokat már elvégeztünk az ingatlanon. Mielőtt tovább folytatjuk a megkezdett munkát, felül kell vizsgálnunk az elfogadott tervet, és át kell gondolnunk, hogy a jövőben milyen funkciót szánunk az épületnek. Az elmúlt esztendőben és idén ugyanis több olyan – közösségi térként, kiállítótérként, illetve rendezvény helyszíneként is használható – beruházás valósult meg vagy kezdődött meg, amelyek képesek átvenni a művelődési központ funkcióit.

Szükség lenne egy kisebb kistérségi színházi központra, amelyben a színházi előadások, koncertek, hangversenyek méltó körülmények között valósulhatnának meg. Ehhez természetesen megfelelő kiegészítő szolgáltatásokkal kellene ellátni az intézményt (például kávézóval). Az új színház a helyi és a kistérségi igényeket elégítené ki.

Az egyházi kultúra ápolása

Tata egyházi, vallási kultúrájának, egyházművészetének bemutatására az elmúlt időszakban elsősorban különféle alkalmakhoz kötődően került sor. A városunkba látogatók részéről állandó igényként merül fel a templomok miserendtől eltérő időpontban történő megtekintése. Ennek biztosítása érdekében egyeztetnünk kell az egyházak képviselőivel. Időszerűvé vált a Kálvária-szoborcsoport és a Piarista kápolna felújítása is.

Sport, rekreáció támogatása és fejlesztése

Tata a sportélet szempontjából kiváló adottságokkal rendelkezik. Természeti környezete, a Tatai Olimpiai Edzőtábor, sportegyesületei, képzett sportszakemberei, valamint hagyományos sportrendezvényei és versenyei igazolják mindezt. A tatai sport hagyományai hosszú évszázadokra nyúlnak vissza. A helyi adottságokra és tradíciókra támaszkodva kiemelt figyelmet fordítunk a város sportéletének fejlesztésére, valamint arra, hogy a fiatalokat hasznos délutáni időtöltésre buzdítsuk. A sportot egyfajta drogprevenció és erőszak-megelőző tevékenységnek is tekintjük. Programunk – miszerint minden gyerek spor-



LEGKIVÁLÓBB VÍVÓINKAT SPORTFELSZERELÉSSEL TÁMOGATTA A VÁROS

toljon vagy gyakoroljon valamilyen művészeti ágat vagy mindkettőt – a város költségvetésében és éves programtervében is visszaköszön. Ennek megvalósításába bevonjuk az iskolák testnevelő tanárait, a tatai edzőtábort, a helyi sportegyesületeket, valamint a civil szférát is.

Tata sportélete az elmúlt években jelentős változáson, fejlődésen ment keresztül, amely egyrészt sportegyesületeink eredményes szakmai munkájának, másrészt pedig a városban már megvalósult és jelenleg is folyó sportlétesítmény-fejlesztéseknek köszönhető.

Sportegyesületeinkben képzett sportszakemberek dolgoznak, akik rendszeresen vesznek részt továbbképzéseken. Többek között az ő munkájuk érdeme, hogy sportolóink egyre eredményesebben vesznek részt különböző versenyeken.

Városunkban két oktatási intézményben folyik sportiskolai képzés: a Kőkúti Általános Iskolában és az Eötvös József Gimnáziumban. A képzés egyik célja, hogy egészségtudatos magatartást és életmódot alakítson ki a felnövekvő nemzedékben, olyan felnőtteket neveljen, akik a közoktatásból kikerülve is örömeiket lelik a testmozgásban és a sportban. A másik cél az élsport utánpótlásbázisát jelentő versenysport támogatása. E kettős cél együtt, egymást erősítve valósítható meg, amely alapjaiban illeszkedik a Gyermekbarát program célkitűzéseivel. A jövőben bővíteni kívánjuk a választható sportágak számát a sportiskolai képzésben. A sportot és a mozgást szeretnénk minél fiatalabb korban megszerettetni a gyerekekkel, ezért megfontolandónak tartjuk a sportiskolai képzés kiterjesztését az óvodákra: „sportorientált óvodák” lehetnének városunkban.

Sportpolitikai, szakmai és egyéb szempontok figyelembevételével meg kell határoznunk, hogy melyek azok a sportágak, amelyeket kiemelt szinten támogat a város. Ennek megállapítása lehetőséget adna arra, hogy sportág-specifikusan fogalmazzuk meg a legfontosabb sportszakmai feladatokat. Általános érvényű elveket már most meg tudunk határozni ezen a területen, például az egyik legfontosabb feladat az iskolai diáksport és szabadidősport támogatása: tanórán kívüli sportfoglalkozásokat kell szerveznünk, valamint a diákolimpiai versenyek mellett városi szintű alapfokú amatőr bajnokságokat kell rendeznünk a szabadidősporttal kiegészítve. Ebbe a munkába a megyei sportszövetségeket is be kívánjuk vonni.

Kiemelten kezeljük az utánpótlás-nevelés fejlesztését, ezt a munkát szervezett keretek között valósítjuk meg. Egyrészt sportiskolai rendszerben – ahogyan már említettük –, másrészt pedig sportegyesületi keretek között. Létre kellene hozni egy úgynevezett városi sportiskolát a hatályos sporttörvényeknek megfelelően. Ezt az iskolát teljesen külön kellene választani az oktató-nevelő munkát végző intézményektől. A városi sportiskola mellett több sportágban továbbra is szükség volna a sportegyesületek keretei között működő utánpótlás-nevelésre, a már meglévő személyi és tárgyi feltételek miatt. A sportegyesületi utánpótlás szakosztályokat – megfelelő színvonal esetén – a városi sportiskola egyenértékű szervezeti egységeiként kellene értelmezni. Ezáltal az utánpótlás működése és finanszírozása teljes mértékben megfelelné a sporttörvény ajánlásának, hatékonysága pedig jelentős mértékben megnövekedne. A városi sportiskolának bázisiskolája lehetne a Kőkúti Általános Iskola és az Eötvös József Gimnázium, emellett minden iskolát bázisiskolának kellene kijelölni a sportágak megfelelő elosztásával. Ez lehetővé tenné az iskolai sportlétesítmények költségkímélő használatát, valamint a szabad kapacitás városi szintű tervezését. Az utánpótlás korból kikerülő sportolók számára – képességeiknek megfelelően – versenyzési és előmeneteli lehetőséget kell biztosítanunk (szabadidősport, versenysport, élsport).

Önkormányzatunk minden esztendőben komoly összeget fordít a sportegyesületek támogatására. Az Egészségvédelmi és Sportalapról a legnagyobb sportklubokon túl a kisebb egyesületeket is évente segítjük, amelyek ezáltal még jobb körülményeket tudnak teremteni a sportolóik számára. Ebből az alapról sikerült a hátrányos helyzetűeket és a fogyatékkal élőket is bekapcsolni a sportéletbe. A városban megrendezendő diáksport-versenyek (iskolaitól az országosig) támogatását is több forrás biztosítja. A sportköltségvetésben minden évben egy nagyobb összeget különítünk el a városi és országos sportrendezvények szervezési feladataira.

A Gyermekbarát város ifjúsági program keretében az óvodai és iskolán belüli sportversenyeket, egészségmegőrző programokat is támogatjuk. Gyermekbarát programunkat sikerült a városi sportprogramjainkkal is összehangolni, így még több fiatal tudunk megmozgatni, mozgásra bírni. Májusban – egy országos kampányhoz csatlakozva – évről évre megrendezzük a „Nagy Sportágválasztó és Hangszerválasztó” rendezvényt, amelynek célja, hogy a

fiatalok minél nagyobb százaléka megtalálja a számára legmegfelelőbb sportot vagy hangszert. Civil szervezetekkel együttműködve minden önkormányzati ciklusban elkészítjük a város sportkoncepcióját. Közös, éves versenynaptár készítését is tervezzük, amely a városban zajló sportversenyeket, illetve egyéb szabadidősport-rendezvényeket gyűjtené össze. A közös naptárral elkerülhetnénk a párhuzamosságokat és az időpontegyezéseket is.

A sport területén számos beruházás indult el az elmúlt esztendőben. Az Öreg-tó partján létrehoztunk egy Ökoturisztikai Központot, amely a kerékpárosoknak és a kirándulóknak nyújt sport és turisztikai szolgáltatásokat. A jövőben szeretnénk a centrumot szakmailag továbbfejleszteni. A Jávorka Sándor Mezőgazdasági Szakképző Iskola mögötti területen új futballpályát építettünk a Magyar Labdarúgó Szövetség segítségével. Az új futballpálya melletti területen egy új kosárlabda csarnok létesítését tervezzük. A Tatai Sportegyesület tavaly pályázatot nyújtott be a Magyar Kosárlabda Szövetséghez egy edzőcsarnok építésére. A pályázatot nyertesnek nyilvánították, így még idén megkezdődnek az épület kiviteli munkálatai. A Tatai Atlétikai Club pedig egy műfüves labdarúgópálya létesítését tervezi szintén az említett területen. A jövőben további sport és rekreációs célú beruházásoknak is helyet adhat az iskola mögötti terület: kerékpáros, gördeszkás, illetve görkorcsolyás élménypark létesítését tervezzük még ide.



A SPORTCSARNOK LÁTVÁNYTERVE (PLANBAU KFT.)

A város új sportcsarnokának építése is elindult idén a Kőkúti Általános Iskola és a Május 1. út közötti területen, amelyre a Tatai Atlétikai Club (TAC) pályázat útján társasági adó (TAO) támogatást nyert el a Magyar Kézilabda Szövetségtől. A beruházás két ütemben valósul meg. Az első ütemében egy 2 700 négyzetméteres sportcsarnok épül 1 500 négyzetméteres küzdőtérrel. A második ütem során további öltözőkkel, irodákkal és színpaddal gazdagodik az épület. A létesítmény délelőtt iskolai testnevelés óráknak ad majd otthont, délután pedig a TAC kézilabda- és röplabda-szakosztályai fogják edzésekre használni. Hétfvégéken az NB

I/B-s férfi és az NB II-es női kézilabda csapataink bajnoki mérkőzéseinek lesz helyszíne, valamint városi rendezvényeket is kiszolgál majd az új csarnok.

A közeljövőben folytatni szeretnénk a sport területén megkezdett fejlesztéseinket, amelyek megvalósításához igyekszünk különböző pályázatok útján anyagi támogatást nyerni, illetve segítjük a sportegyesületeket a pályázatok adta lehetőségek kihasználásában. Ki kell dolgoznunk egy fejlesztési koncepciót a rekreációs és sportterületekre vonatkozóan, amely alapján komplex módon tudnánk kezelni az egyes beruházásokat.

Az Edzőtábor területén hamarosan két ütemben épülő beruházás valósul meg, amelyre az üzemeltető, az Északnyugat-magyarországi Általános Olimpiai Központ uniós támogatást nyert el. Az első ütemben egy multifunkcionális csarnok épül, amelynek munkálatai hamarosan megkezdődnek. A második ütemben pedig egy sportuszoda létesül majd. A város aktív szereplőként kíván részt venni az uszoda tervezésében, létesítésében, és szeretne együttműködési megállapodást kötni annak jövőbeni hasznosításáról. Szeretnénk, ha az Edzőtábor üzemeltetője lehetőséget biztosítana a Vaszary János Általános Iskolának, hogy a „mindennapos testnevelés” keretében használhassák majd a sportlétesítményeket.

A Kőkúti Általános Iskola területén egy multifunkcionális sportpálya kialakítását tervezzük, amely az év jelentős részében labda-, illetve görkorcsolyapályaként, télen pedig jégkorcsolyapályaként üzemelhetne. Ezzel az innovatív beruházással egy új sportcsarnok építése váltható ki, amely nemcsak beruházási, hanem üzemeltetési szempontból



A SPORTCSARNOK ALAPKÖZETÉTELE



JÉGPÁLYA A KŐKÚTI ISKOLA UDVARÁN

is kedvezőbb feltételeket teremtené. A keletkező kondenz-hővel az iskola uszodájának a vize is melegíthető lenne.

A meglévő sportlétesítményeinket sem szeretnénk elhanyagolni, igyekszünk minél hamarabb rehabilitálni őket. Ennek keretében be akarjuk fejezni az Öreg-tó partján lévő tornapálya felújítását, fejleszteni szeretnénk a Vaszary János Általános Iskola sportudvarát és a TAC létesítményeinek rekonstrukcióját is támogatjuk. A kerékpárút-hálózatunkat is szeretnénk továbbfejleszteni, s ezáltal megteremteni az ún. „outdoor” sportágak alapjait.

Célunk, hogy minden diákkal és rajtuk keresztül a családjukkal is megszeretessük a sportot. Ennek érdekében biztosítjuk, hogy a helyi médiában megfelelő arányban legyenek a sportot, az egészséges életmódot népszerűsítő anyagok. Évről évre megszervezzük és lebonyolítjuk a város hagyományos, tömegeket megmozgató sportrendezvényeit (Tó-futás, Gyalogló Világnap, Minimarathon, Vívógála, Tatai Regatta, Streetball Nap, a Bécs-Pozsony-Budapest Szupermaraton tatai állomása stb.).

A hátrányos helyzetűeket is szeretnénk minél inkább bekapcsolni a város sportéletébe. Bizonyos, magas költségekkel járó sportokat, mint például a jégkorongozás, olyan gyermekek számára is elérhetővé tennénk, akiknek a szülei nem tudják megvásárolni a drága felszereléseket. Ingyenes úszásoktatást vezetnénk be a nagycsoportosoknak és a kisiskolásoknak. A fogyatékkal élők számára is szeretnénk minden támogatást megadni, hogy ők se maradjanak távol a sportolástól.

A jövőben a sportegyesületeinkkel, sportági szövetségeseinkkel még szorosabban szeretnénk együttműködni, többek között az Edzőtáborral kívánjuk még erősebbre fűzni a kapcsolatunkat. Megfontolandónak tartjuk egy közös sportmúzeum létrehozását, amely nemcsak a helyieknek lenne érdekes, hanem újabb turisztikai attrakcióként is szolgálhatna.

A helyi média a kultúra szolgálatában

A városi újságon kívül új kiadványok megjelentetését is tervezzük. Tatai Patrióta címmel negyedévente közéleti magazint szeretnénk megjelentetni. Az új kiadvány elsődleges célja, hogy erősítse a tataiakban a tataiság érzését, a városunk közösségéhez való tartozást. A lap azoknak szól majd, akiket mélyebben foglalkoztat, hogy mi zajlik a városban, mi van a helyi hírek hátterében, kik élnek városunkban és mit tesznek a köz szolgálatában; va-

lamint azoknak is, akiket érdekel Tata múltja, jelene és jövője. Az újságban tanulmányok, történetek, interjúk, aktuális cikkek jelennének meg a következő témákban: közélet, irodalom, kultúra, vallás, történelem, sport, gasztronómia. A magazinnak hosszú távú célja, hogy korrajzot adjunk jelenünkről az utókornak.

Tatai kalendárium kiadását is tervezzük éves gyakorisággal. A hagyományos ünnepekre, évfordulókra épülő naptár célja, hogy minél több oldalról bemutassa városunkat és annak sokszínűségét. A kalendárium Tatahoz kapcsolódó interjúkat, olvasmányokat, írásokat fog tartalmazni, amelyek igyekeznek minél inkább megismertetni a város történetét, jelentős eseményeit, valamint kulturális és természeti értékeit. Az évkönyv egyaránt szól majd tataiaknak és nem tataiaknak.

A fentieken kívül továbbra is támogatjuk múzeumi, illetve városmarketing célú kiadványok, helytörténeti és városi könyvsorozatok megjelentetését.

Átfogó program: „Tatai naptár”

Tata minden jelesebb évfordulóját az alkalomhoz illően meg kívánjuk ünnepelni, helyi, országos, vagy akár nemzetközi jelentőséget adva az adott eseménynek. Ehhez 2038-ig terjedően összeállítjuk a Tatai Emléknaptárt, amely nagy távlatban rögzíti a nevezetes események, személyiségek, találkozások évfordulóit.

III/3. TATA GYERMEKBARÁT ÉS IFJÚSÁGI PROGRAMJA

1996-ban indította útjára az UNICEF az eredetileg Gyermekbarát Városok programját, amely az ENSZ Gyermekjogi Egyezmény célkitűzéseit alkalmazza helyben, ahol a legnagyobb közvetlen hatással lehet a gyermekek életére. A koncepció minden olyan közösségben kifejleszthető és alkalmazható, ahol gyermekek élnek: legyen az nagyváros vagy kis település. Az indulás óta világszerte ötvenhét ország nyolcszáz települése csatlakozott a kezdeményezéshez az előírt feltételrendszer betartásával.

2007 őszén az önkormányzat szakértők és civil szervezetek bevonásával megalkotta a tatai Gyermekbarát város program hosszú távú koncepcióját és az első éves intézkedési tervet. Ezeknek birtokában önkormányzatunk

– Magyarországon elsőként – 2008-ban kifejezte csatlakozási szándékát a nemzetközi kezdeményezéshez. Mivel az UNICEF Magyar Bizottsága ekkor még nem dolgozta ki a magyarországi Gyermekbarát város feltételrendszerét, Tata csak informálisan tudott csatlakozni a globális projekthez. A két fél ennek ellenére megállapodott abban, hogy kölcsönös információszolgáltatással, rendszeres szakmai konzultációval együttműködik a hazai csatlakozási kritériumok kimunkálásban. Ettől kezdve városunk képviselő-testülete minden évben elfogadja és végrehajtja a 2008-ban megalapozott Gyermekbarát város programja keretében kidolgozott éves intézkedési tervet, amellyel a 0-18 éves tatai gyermekek életét segítik. A program a gyermekek életének legkülönbözőbb területeire kiterjedő kisebb-nagyobb projekteket tartalmaz, ezek között vannak új, illetve évről évre visszatérő programok.

2013-ban városunk Gyermekbarát programjával elnyerte a Családbarát Önkormányzat díját. 2015-ben pedig Michl József polgármester meghívást kapott a magyar Gyermekbarát település díj értékelő bizottságába. Az UNICEF Magyar Bizottság Alapítványa és az Emberi Erőforrások Minisztériuma család- és ifjúságügyekért felelős államtitkársága most hirdette meg először Magyarországon a gyermekbarát városok programját. A Családbarát díj, illetve az értékelő bizottságba való felkérés pozitív visszajelzést jelent városunk számára: elismerik munkánkat és példaértékűnek tartják városunk gyermekeiért hozott intézkedéseinket.

A jövőben is folytatni kívánjuk a Gyermekbarát város programunkat, szeretnénk elérni, hogy országos mintaprogrammá váljon. A program keretében 2011-ben megnyitottunk egy ifjúsági klubot, amely sajnálatos módon (a bérleti szerződés váratlanul lejárt) 2013-ban becsukta kapuját. A klub bútorzata, amelyet alkmaari testvérvárosunktól kaptunk, átmenetileg a lezárt Piarista rendház egyik termében van. Mihamarabb szeretnénk újra megnyitni az ifjúsági klubot, a tatai fiatalok több fórumon felszólaltak már az újranyitást sürgetve. Lehetséges helyszínként felmerült a művelődési ház felújított alagsori helyisége, vagy egy a város tulajdonában lévő másik épület. A klub mihamarabbi megnyitása, valamint sikeres és eredményes működtetése az egész város érdeke.

A program részeként a Nemzeti Ifjúsági Stratégiával összhangban szeretnénk segíteni a fiatalok társadalmi integrációját, valamint a közösségeik érvényesülését.

Gyermekbarát városunk programját a városi sportprogramokkal kívánjuk még inkább összehangolni. Ennek érdekében – ahogyan már egy korábbi fejezetben említettük – évről évre megszervezzük a „Nagy Sportválasztó és Hangszerválasztó” programot, illetve egyéb rendezvényekkel is támogatjuk a családok szabadidejének közös, hasznos eltöltését.



NAGY SPORTÁGVÁLASZTÓ AZ EDZŐTÁBORBAN

Kiemelten támogatja városunk a fiatalok életpályájának segítségét a középiskolától a munkába lépésig, ennek érdekében pályaválasztási fórumokat, illetve különböző képzetéseket szervezünk álláskeresőknél.

2015 szeptemberétől a katolikus egyházzal közösen elindítjuk a Tatai Cserkész Közösséget, amelybe hét éves kortól várjuk majd a diákok jelentkezését. Egy közösségi helyszínt is szeretnénk majd létrehozni a cserkészeknek a Fényes-fürdő területén.

Gyermekbarát város programunkat új elemmel bővítjük ki: a különböző generációk kapcsolatának erősítésével. Ennek keretében „Unokák és nagyszülők tábora” szerveznénk a Fényes-fürdő területén vagy a Balatonon. Azt gondoljuk, hogy az idősek és a gyerekek kapcsolatának erősítését szolgálják a közös programok, játékok s élmények. Ezenkívül mindkét fél hasznára válnak a közös tevékenységek: segítik a gyermekek személyiségfejlődését és az idősek aktivitásának megőrzését.

III/4. HELYI ÉRTÉKEINK ÖSSZEGYŰJTÉSE, GONDOZÁSA, TÁMOGATÁSA

Az Országgyűlés 2012-ben elfogadta a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumról szóló törvényt, amelynek alapján a helyi önkormányzat Települési Értéktár Bizottságot és Települési Értéktárat hozhat létre. Tata Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2013-ban döntött a Települési Értéktár Bizottság és a Települési Értéktár létrehozásáról. A bizottság szervezi a településen fellelhető nemzeti értékek azonosítását, valamint létrehozza a településen fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjteményt, és megküldi azt a

Megyei Értéktárba. A Települési Értéktárba történő felvételre bárki tehet javaslatot az agrár- és élelmiszer-gazdaság, az ipari és műszaki megoldások, a természeti környezet, az egészség és életmód, a kulturális örökség, a turizmus és vendéglátás, az épített környezet és a sport szakterületéről. A bizottság jövőbeni tervei között szerepel, hogy felveszi a kapcsolatot az országban működő más értéktár bizottságokkal. A bizottsági munkába helytörténeti ismeretekkel is rendelkező szakértőket is be szeretnénk vonni, akik szak tudásukkal segíthetik a tatai értékek felkutatását és dokumentálását. A közeljövőben egy Tatai Értéktár könyvsorozatot is szeretnénk megjelentetni, amely a település értékeit gyűjtené össze. Ezenkívül Tata város honlapján egy digitális galériát szeretnénk működtetni, ahol a nagyközönség számára is elérhetővé válnának Tata természeti és épített környezetének kincsei.

IV. ESTERHÁZY GAZDASÁGFEJLESZTÉSI PROGRAM

A tatai uradalmat – s vele együtt Tatát – 1727-ben 343 524 forintért Esterházy József gróf vásárolta meg báró Krapf Gáspártól. A város új földesura 1728-ban Tatával „ideiglenes”, Tóvárossal „örökös” szerződést kötött. A mezővárosokkal kötött szerződésekben biztosított jobbágyi ingyenrobot lehetővé tette Esterházy Józsefnek a nagyobb arányú csatornázások, építkezések megvalósítását. A Tatát és Tóvárost körülvevő, s a Dunáig húzódó hatalmas mocsaras terület hasznosítása egyre sürgetőbb feladatot jelentett az uradalomnak. Esterházy József a csatornázási munkák megtervezésére, irányítására Mikoviny Sámuelt kérte fel, aki 1746-ban felmérte és elkészítette a Tata, Almás és Szöny közötti terület csatornázási tervét. Az 1747-ben elvégzett szabályozásoknak köszönhetően, az ún. Mikoviny- és a Naszályi-csatorna megépítésével Tata környékén 2000 hold hasznavehetetlen terület vált alkalmassá a földművelésre. Esterházy József 1733-ban kiáltványt adott ki azzal a céllal, hogy megbízottai a német tartományokban katolikus telepéseket toborozzanak az uradalom területén lévő, elnéptelenedett falvak újratelepítésére. Ezzel a munkásságával Esterházy József Tata második alapítójává vált. Esterházy Miklós testvére, Ferenc biztosította a piaristák alapítványát, s ezzel a kegyesrendi atyák letelepedését. Esterházy József fia, József építtette a tatai katolikus nagytemplomot Fellner Jakab tervei alapján. Az 1760-as években Esterházy Miklós kezdte építtetni szintén Fellner tervei alapján tóparti kastélyukat. Esterházy Ferenc 1783-ban építtette a Cseke-tó körüli Angolparkot. Mindezekből látható, hogy Tata XVIII-XIX. századi felvirágoztatója az Esterházy család volt. A klasszikus gazdasági fellendülést az 1800-as években indították el, a kézműipar mellett iparszerű termelési formák meghonosításával – téglagyár, cukorgyár, pezsgőgyár létesítésével, majd később a tatabányai bányák megnyitásával.

Az elmúlt esztendőkből kidolgoztuk a városunk táji, környezeti, kulturális adottságaira alapozott gazdaságfejlesztési koncepciót, és elkészítettük Tata Integrált Városfejlesztési Stratégiáját. Ennek alapján valósítjuk meg a jelenlegi fejlesztéseket, beruházásokat.

IV/I. MUNKAHELYTEREMTÉS

Munkahelyteremtés az egész városban, a kis- és középvállalkozások folyamatos támogatása, erősítése

Tata a gazdaságát a meglévő adottságaiból adódóan elsősorban a kis- és középvállalkozásokra támaszkodva tudja fejleszteni. Ugyanakkor nem szabad elfeledkeznünk arról sem, hogy városunk – elhelyezkedésének és infrastrukturális környezetének köszönhetően – kiválóan alkalmas arra, hogy nagyobb vállalkozások is megtelepedjenek itt. Ezt a tényt felismerve létesítettük magánvállalkozásokkal közösen 2002-ben városunk délnyugati határában a 110 hektáros Ipari és Logisztikai Parkot, amelyet azóta az üzemeltető Barina Kft.-vel együttműködve folyamatosan bővítünk és fejlesztünk.



VR TRANSPOINT KFT. AZ IPARI PARKBAN

A város természetes kötelezettsége a gazdaságfejlesztés, valamint a munkahelyteremtés szakmai és anyagi támogatása, ennek igyekeznünk eleget tenni a rendelkezésre álló források figyelembevételével. Számos, az előzőekben ismertetett program – az Élő vizek városa program és a Tatai zöld táj program, valamint a városi rekonstrukciókat segítő programok, különösen a Főutcák, főterek program – szolgálja városunkban a munkahelyteremtést és -megőrzést. Ugyanezt a célt szolgálják turizmust segítő projektjeink, valamint oktatási és kulturális programjaink. Ezek mindegyikének további célja a város ipari és mezőgazdasági termelésének növelése, a kereskedelem és a szolgáltatások színvonalának fejlesztése. Végül soron az összes program a városban lévő vállalkozások fejlődését segíti elő, amely által Tata élenjáróvá válik a sikeres települések körében.

Magyarország Kormánya a 2010-2014-es kormányzati ciklusban döntött a közmunkaprogram elindításáról. Önkormányzatunk is részt vesz kezdetek óta a programban, amelynek keretében sikerült munkát biztosítanunk nagyon sok olyan tatainak, akik évekig nem tudtak elhelyezkedni. Önkormányzatunkon kívül az önkormányzat tulajdonában álló cégek – a Tatai

Városgazda Nonprofit Kft., a Tatai Városkapu Zrt. és a Tatai Fényes Fürdő Kft. is részt vesznek a közmunkaprogramban. Az új közfoglalkoztatási rendszernek köszönhetően nemcsak munkát adtunk az embereknek, hanem városunk is sokat fejlődött.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük az önkormányzatunk tulajdonában lévő cégeket, és vizsgáljuk, hogy miképpen lehetne még hatékonyabban működtetni azokat. Felmerült a Tatai Fényes Fürdő Kft. és a Tatai Városkapu Zrt. összevonásának lehetősége annak érdekében, hogy egyetlen cég kezében legyen a város turisztikai életének szervezése.

Tata városa gazdaságfejlesztését, munkahelyteremtését és -megőrzését az oktatásra, az ökológiai városüzemeltetésre, az alternatív energiatermelésre, a kereskedelemre, a vendéglátásra, a kis- és középvállalkozásokra, a városfejlesztésre és az örökségvédelemre alapozza.

A betelepülő vállalkozások igényeit figyelembe véve fejlesztjük a városunkban folyó szak- és felnőttképzést. Mivel a befektetőkért folytatott versenyben maradás egyik feltétele, hogy megfelelő munkaerővel rendelkezünk, olyan szakképzési rendszert alakítunk ki, amely biztosítja az utánpótlást, valamint az átképzést. A szakképzés mellett nem szabad elhanyagolnunk a művészeti képzések elősegítését sem, hiszen a művészetek nemcsak a jövő nemzedékének látókörét szélesítik, hanem nagyban hozzájárulnak a város kulturális életének színesítéséhez is.

A városban megvalósuló fejlesztések során fontos szerepet kell, hogy kapjon a fenntartható fejlődés. Elvárjuk, hogy a mostani, illetve a jövőbeni beruházások során minél nagyobb mértékben használjunk fel megújuló energiát, és környezetbarát helyszínt alakítsunk ki. Ezzel nemcsak új munkahelyeket teremthetünk, hanem új iparágak megtelepedését is elősegítjük. A jövőben az alternatív energiagazdálkodás megvalósítása érdekében tervezzük, hogy pályázati forrásokat biztosítunk a helyi vállalkozásoknak és a betelepülni vágyó cégeknek egyaránt, illetve felhívjuk a figyelmüket az energiaracionalizálási pályázati lehetőségekre. Az alternatív energiafelhasználást önkormányzati mintaprojektekkel is segítjük.

A városüzemeltetés terén is célunk a fenntartható fejlődés biztosítása, az ökológiai alapú üzemeltetés, amelynek során a megújuló energiaforrásokat részesítjük előnyben. Emellett kiemelt figyelmet fordítunk az anyagok újrahasznosítására is.

A kereskedelem és a vendéglátás terén a kis- és középvállalkozásokat támogatjuk, mivel fontos szerepet töltenek be városunk turisztikai életében, és hozzájárulnak a város vonzerejének növeléséhez. Fontos, hogy ezen vállalkozásokkal szoros kapcsolatot alakítsunk ki, és a jövőben is megadjunk nekik mindenfajta támogatást.

A városfejlesztéssel és az örökségvédelemmel kapcsolatosan megfogalmazott legfontosabb feladat a műemlékek megóvása, felújítása. Ez a munka speciális szakértelmet is igényel, amelyhez bizonyos szakmákat újra meg kell honosítanunk városunkban. A szükséges munkálatok elvégzéséhez nemcsak megfelelő szakemberek, hanem pénzügyi források is kellenek, ezért az elmúlt években homlokzat felújítási pályázatot hirdettünk. A jövőben szeretnénk kibővíteni a pályázatot, és minél szélesebb körben elérhetővé tenni. Az örökségvédelem terén meghatározott feladatok végrehajtásával nemcsak a műemlékeink újulnak meg, hanem a munkanélküliek száma is csökken, sőt bizonyos szakmák ismételt meghonosodását is magával vonhatja. Egyúttal pedig a város turisztikai vonzerejét is megnöveli.

Amikor helyi munkahelyteremtésről beszélünk, előnyben kell részesítenünk azokat a szakmákat, amelyeknek Tatán hagyományuk van, és adottak az ismételt megtelepítésüknek a feltételei. Továbbá fontos szempont, hogy a térség felvevő piacot jelentsen ezen szakmáknak. Egyéb iparágak esetében arra kell figyelniünk, hogy a helyi szellemi potenciálra építve nagy hozzáadott értékkel bíró termelési ágak jelenjenek meg, amelyek viszonylag alacsony szállítási igénnyel rendelkeznek.

Az előzőekben vázolt területek fejlesztése új munkaerőt igényel, ebben a város számít a jelenleg másutt munkát vállalók visszajövetelére és a kistérségben élőkre is. A program kiteljesedése esetén fennáll annak a lehetősége, hogy Tatán munkaerőhiány lép fel. Ezt a város a népességvonzó képességének a javításával tudja ellensúlyozni, vagyis bérlakás és lakásépítési programokkal. A képzett munkaerőt csak akkor tudjuk megtartani és idecsalni, ha megfelelő bérlakásokkal rendelkezünk. Ezért a bérlakás és lakásépítési programunkat folytatnunk kell, a meglévő lakásokat és azok környezetét fejleszteniünk kell, illetve újakat kell építenünk. Az újonnan épülőknél során figyelemmel kell lenniünk a legkülönbözőbb igényekre (egyedülálló, családos, közép- és felső vezető munkavállaló). Az elhanyagolt bérházak esetében végig kell gondolnunk, hogy mi a célszerűbb, ha felújítjuk, vagy ha lebontjuk őket, és értékesítjük a területet.

Helyi szakképzésre való támaszkodás

A munkahely-teremtési program kidolgozásában és végrehajtásában együtt kívánunk működni a város középiskolaival, a jövő munkaerejét oktató intézményekkel. Tata szerencsés helyzetben van, hiszen két szakembereket képző középiskolával (Jávorka, Bláthy) is rendelkezik. Manapság szakember hiánnyal küzd az egész ország, ezért ezt az előnyt mindenképp ki kell használnunk. A betelepülő cégekkel közösen ösztöndíjakat alapítunk a szakiskolákban, és mesterség versenyeket indítunk a nagyobb városi rendezvények visszatérő programjaként. Erre a versenyekre később más városok diákjait is meghívjuk, hogy ők is megszeressék Tatát, és később felnőttként is visszatérjenek a városba turistaként vagy akár befektetőként.



CNC GÉP ÁTADÁSA A BLÁTHY ISKOLÁBAN

Tata igen sok tehetséges fiatalot nevelt, akik többnyire városunkon kívül kerestek, találtak boldogulást. Szeretnénk őket visszacsábítani és helyben tartani, ezért a közeljövőben *Térj vissza Tatára!* címmel programot indítunk, hogy az itt született és nevelkedett fiatalok tanulmányaik befejezése és a szakmai tapasztalatok megszerzése után visszatérjenek városunkba.

Kereskedelem, vendéglátás, a helyi kis- és középvállalkozók segítése

Kulturális, építészeti és táji védelem alatt álló városunk középpontjában idegenként hatnak a pláza jellegű hiper- és szupermarketek. Éppen ezért az ilyenfajta létesítmények telepítését, fejlesztését csak a belvárostól távolabb, a főútvonalak mentén engedélyezzük. Célunk, hogy a meglévő városközpontban található ilyen jellegű kereskedelmi egységeket fokozatosan kijebbe telepítsük, vagy a kisvárosi struktúrába beágyazva átalakítsuk. A korábban engedélyezett építmények esetében is ezt szorgalmazzuk, illetve keressük azon jogi megoldásokat, amelyek segítségével ezt meg tudjuk valósítani.

A történelmi városközpontban egyedül a kiskereskedelem fejlesztését tartjuk elfogadhatónak. Az újonnan kialakítandó, forgalomtól elzárt, vagy jelentősen forgalomkorlátozott körzetekben (pl. Kossuth tér) a kiskereskedelem mellett a vendéglátás fokozott jelenlétét tartjuk kívánatosnak, annak érdekében, hogy az üzletek bezárása után, hétvégén is élettel töltsék meg a tereket. A nívós kiskereskedelem és vendéglátás megerősítését, letelepítését városrendezési, szabályozási eszközökkel, adott esetben pályázatok kiírásával, konkrét programokban való részvétellel is segítjük. Ennek keretében már több alkalommal írtunk ki homlokzat felújítási pályázatot, amelyet a jövőben is szeretnénk időről időre meghirdetni. A kiskereskedelem és a vendéglátás fellendítése érdekében nemrég felülvizsgáltuk az önkormányzat közterület-használatának rendeletét is.

A város turisztikai életében fontos szerepe van az itt működő kis- és középvállalkozásoknak. Mivel működésük jelentősen hozzájárul a település vonzerejének növeléséhez, fontosnak tartjuk, hogy szoros kapcsolatot alakítsunk ki velük. A jövőben is segítjük ezen vállalkozásokat, sőt bővítjük a számukra nyújtható támogatások körét. Mindez nemcsak a turisztikai élet fellendítéséhez, hanem a munkanélküliség csökkenéséhez is hozzájárul. A nagyobb helyigényű vállalkozások letelepedését is segítjük: a város ipari körzeteiben igyekszünk nekik megfelelő helyet biztosítani.

IV/2. TATAI IPARFEJLESZTÉS

Az üzleti környezet fejlesztése

Egy város történetében, működésében kiemelkedő szerepe van az iparnak. Ez a település fejlődésének, versenyképességének az egyik legfontosabb fokmérője, amely jelentős kihatással van a munkahelyek számának alakulására, valamint a város bevételi forrásaira is. Kiemelkedő feladatunk a meglévő iparágak fejlődésének elősegítése, valamint a letelepülni vágyó gazdasági társaságok támogatása. Komoly hangsúlyt fektetünk arra, hogy a lehetséges beruházóknak megfelelő üzleti és fizikai környezetet, valamint optimális infrastrukturális körülményeket teremtsünk. Ezenkívül arra is figyelmet fordítunk, hogy piacképes szellemi és humán erőforrásokkal is ren-

delkezzünk (városban meglévő tudás, szakemberek, magatartások, innovációs potenciál, információk stb.).

Az elmúlt években komoly telephely-fejlesztésbe fogtunk annak érdekében, hogy városunk ne csak elviekben legyen vonzó a befektetőknek, hanem konkrét és valóban mérlegelésre alkalmas ajánlatokat is tudjunk tenni a letelepedés iránt komolyan érdeklődő cégeknek. Számottevő eredmény az, hogy Tata korábbi ipari területei jelentősen kibővültek. Az ipari parkra és a többi ipari területre fejlesztési- és marketing terveket, kiadványokat készítünk, amelyekben meghatározzuk az ideletelepíthető ipari-potenciál nagyságrendjét, jellegét, együttműködését, infrastruktúra-igényét stb.

Iparterület-fejlesztés

Az ipari területeinken folytatnunk kell a megkezdett fejlesztéseket, amelyek tudatos és hosszú távra végiggondolt továbbvitele jelentős eredményeket ígér. Az elmúlt években elkészült a Déli Ipari Park komplex, hatályos szabályozási terve. Az ipari parkot üzemeltető Barina Kft.-vel együttműködésben – kihasználva a pályázati lehetőséget – 2010-ben megépítettük az elkerülő utat, amelynek köszönhetően a terület közvetlen összeköttetésbe került az autópályával. Ezenkívül komoly közműberuházást hajtottunk végre az ipari parkban, és így újabb területek jöttek létre a befektetni vágyók részére.



GEDIA KFT. AZ IPARI PARKBAN

Az elkövetkezendő években fokozódik a befektetőkért folytatott verseny. Az élesedő versenyben csak és kizárólag akkor tud városunk eredményesen szerepelni, ha a befektetői elvárásoknak megfelelő ipari környezetet alakítunk ki. Nemcsak az új befektetők megnyerése fontos, hanem az ittlévők megtartása is, ezért törekednünk kell az ipari park fizikai infrastruktúrájának fejlesztésére, valamint a szolgáltatási háttér megvalósítására (projekt-tanácsadás, logisztikai és üzletviteli szolgáltatások biztosítása).

Hosszú távú célunk, hogy a lakóterületekbe ékelődő ipari létesítményeket áttelepítsük az ipari területekre. Mivel korábban még nem álltak ren-

delkezésre korszerű ipari parkok a vállalkozások részére, így a befektetők a város különböző pontjain alakították ki telephelyeiket, amelyeket mára már lakóterületek ölelnek körül. Ez az állapot azonban gátolja a lakóterületek és az ipari létesítmények fejlődését, ezért ezeket a vállalkozásokat át kell telepítenünk a jelenlegi korszerű ipari parkokba. Azon vállalkozásokat, amelyek forráshiány miatt nem tudnak átköltözni, segítenünk kell. Ki kell alakítanunk egy támogatási rendszert, illetve folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk a pályázati lehetőségeket, hogy ezek a cégek is a lehető leghamarabb át tudjanak települni oda, ahol biztosított számukra a megfelelő ipari környezet.



TOVÁBBI CÉGEKET VÁRUNK AZ IPARI PARKBA

A kis- és középvállalkozásoknak az elmúlt években létrehoztunk egy zónát a Széles csapás mentén, amely mára számos cégnek ad otthont. Telephelyek kialakításához kedvező támogatásokat is nyújtunk itt a vállalkozásoknak. Egy inkubátorházzal is szeretnénk segíteni az induló vállalkozásokat, erre vonatkozóan tanulmánytervet is készítettünk már. A megvalósítás feltétele az uniós támogatás elnyerésén túl, hogy legyenek olyan vállalkozások, amelyek szívesen bekapcsolódnak a projektbe.

A város logisztikai potenciáljának és értékének növelése

Tata különlegesen kedvező közlekedés-földrajzi adottságaira alapozva stratégiai-fejlesztési irányként jelölhető ki logisztikai lehetőségeinek kiaknázása. A nagy forgalmú közutak és a vasút jelenléte együttesen olyan kedvező környezetet nyújtanak, mely önmagában is értékessé teszi a várost bizonyos tevékenységek folytatásához, s a meglévő vonzerőt egy kedvező irányú térségi közlekedési infrastruktúra-fejlesztés tovább fokozhatja. Ebben a munkában azonban figyelemmel kell lennünk arra, hogy a nagyobb gépjárműforgalom ne terhelje a városnak azt a részét, ahol elsősorban a turizmust, a kultúrát és a táji szépséget kínáljuk. A város és az ipari parkot üzemeltető cég együttműködésének köszönhetően már elkészült a Ring út-

szakasz, amely lehetővé tette az ipari park közvetlen megközelítését az autópályáról. Hosszú távú célunk, hogy a városon áthaladó forgalmat is csökkentsük, ezért egy elkerülő út megépítését szorgalmazzuk. Most készül az út megvalósíthatósági tanulmányterve, amelynek megépítésére pályázni szeretnénk a közeljövőben.

A gazdaságfejlesztési partnerség térségi szintű tervezete

Tekintettel arra, hogy napjaink nemzetközi gazdaságában nem az egyes szereplők (az egyes vállalkozások, az elszigetelt települések) versenyeznek, hanem pl. a vállalkozások esetében ellátási láncok, földrajzi térségek, települési hálózatok, nagyon lényeges a partnerség elvének és a kapcsolatépítés gyakorlatának középpontba helyezése. Az együttműködések a vállalati stratégiákra és működési tapasztalatra gyakorolt hatásukon keresztül, a nagyobb gazdasági erő révén, a jobb információáramlás segítségével és számos más csatornán át hozzájárulhatnak az egyes vállalkozások, illetve az egyes település (adott esetben Tata) magasabb szintű teljesítményéhez, eredményességéhez. A folyamatban az önkormányzat bizonyos területeken közvetlenül, máshol katalizátorként (a folyamatok felgyorsítójaként) vehet részt – mindegyik területen térségi szintű kitekintéssel. Ezért a helyi vállalkozásokkal, a térség önkormányzataival partneri viszonyt kell kialakítanunk, amelyet folyamatos (mind formális, mind pedig informális) kommunikációval kell segítenünk. Ebben a kapcsolatban kezdeményező szerepet kell vállalnunk, közös célokat kell megfogalmaznunk térségünk sikeressége érdekében. A rendelkezésre álló uniós támogatások elnyerése miatt is fontos a környező városokkal és ipari parkjaikkal együttműködnünk. Ennek keretében közös pályázatot is beadhatunk, közös fejlesztésekbe is foghatunk, de elkerülhetjük a konkurens pályázatok készítését is. Többek között a fenti célok elérése érdekében a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat elfogadta idén a Területfejlesztési Operatív Programját, amelyben önkormányzatunk is aktív szereplőként vesz részt. A terv egyik prioritása – „A megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás ösztönzés és társadalmi együttműködés” keretén belül – foglalkoztatási paktumok kidolgozása az érintett szervezetekkel és önkormányzatokkal.

A fejlesztési célok, a prioritások meghatározásánál, valamint a korábbi fejlesztések megvalósulásának értékelésénél is kiemelkedően fontosak az

érintett partnerek jelzései, visszajelzései. Az „információáramlás” intézményesítése érdekében szükséges egy informális fórum létrehozása, amely lehetőséget biztosít arra, hogy rendszeres időközönként megtárgyaljuk a korábbi beruházások tapasztalatait, és meghatározzuk a jövőbeni fejlesztési irányokat.

A forrásbevonási és tőkevonzó képesség erősítése

A fejlesztésekhez szükséges tőke rendelkezésre állása, a helyi gazdaság egy bizonyos kritikus tömegének kiépülése, illetve az önkormányzati szándékokat alátámasztó források elérése nélkül a koncepció nem lehet eredményes. Napjainkban a világban rendkívül erős verseny folyik a működő tőkéért, amelyben naponta újabb szereplők jelennek meg a világ minden részéről, s komoly erőfeszítéseket tesznek a befektetők megnyerése érdekében. A versenyt tovább erősíti, hogy a 2014-2020-as uniós költségvetési ciklusban az EU-s támogatások 60%-át a kormányzat döntése értelmében a gazdaságfejlesztésre kell fordítani. E versenyben Tátának is elemi érdeke a részvétel: saját erősségeinek, egyedi értékeinek felmutatása, illetve a rendelkezésre álló támogatások minél hatékonyabb lehívása. Ez szisztematikus munkát és jelentős erőfeszítéseket igényel az önkormányzat és a fejlesztésben érdekelt partnerei részéről. E „piacon” is határozottan jelen kell lenni, nemcsak igényekkel és vágyakkal, de komoly előkészítő munkával és érdekérvényesítő képességgel is. Ezen a területen a legfontosabb feladatnak a következőket tekintjük: új befektetések vonzása; a külső finanszírozású projektek számának és nagyságrendjének emelése; jelentős nemzetközi projektek létrejöttének és megvalósulásának elősegítése. Ennek érdekében telephelymarketing tevékenységet folytatunk, intézkedési csomagot állítunk össze a 2014-2020-as európai források bevonására, s tovább erősítjük külső kapcsolatainkat.

Telephelymarketing

Az ipari park üzemeltetőjével a befektetők megnyerése érdekében egy kiadványt készítünk, amelyből a város ipari területei iránt érdeklődők a legrövidebb időn belül a legtöbb információt kaphatják meg a lehetséges helyszínekről, a beruházás szempontjából releváns eljárások menetéről. Az összeállított komplex dokumentumcsomagot nemcsak a városunk iránt ér-

deklődőnek adhatjuk oda, hanem lehetőséget biztosít arra is, hogy konkrét ajánlatokkal is megkeressünk befektetői csoportokat annak érdekében, hogy növeljük a letelepedő cégek számát. Az elkövetkezendő időszakban az a feladatunk, hogy minél szélesebb körben propagáljuk a kiadványt.

Intézkedéscsomag az európai uniós források bevonása érdekében

Az új európai uniós költségvetési ciklusban a rendelkezésre álló források 60%-át gazdaságfejlesztésre kell fordítani. Ezért a város és az ipari területek fejlődéséhez elengedhetetlen egy intézkedési csomag kidolgozása, amely a források hatékony és gyors felhasználását segíti. Ennek érdekében a közös önkormányzati hivatalban létrehoztunk egy projektmenedzsment csoportot, annak munkáját külsős szakértők, pályázatírók is segítik. Feladatai között szerepel a rendszeres tájékoztatás a pályázatokról az önkormányzat honlapján; a város elkövetkezendő időszakban elindítható kulcsprojektjeinek (15-30 db) számbavétele, kidolgozása, illetve előkészítése. Koordinációs feladatokat is ellát a menedzsment: összehangolja az elnyert pályázatok megvalósításában résztvevő szereplők munkáját, illetve elősegíti a projektek gyors és hatékony befejezését.

Külső kapcsolatok erősítése

A városfejlesztésben a belső szereplők kezdeményezései és forrásai mellett figyelmet érdemelnek azok a külső szereplők is, akik valamilyen módon – társadalmi vagy gazdasági szállal – kötődnek a városhoz. Rajtuk keresztül – vagy közvetlenül az ő bevonásukkal – jelentős impulzusok indulhatnak el. Ide sorolható a testvérvárosi kapcsolatok erősítése, azok tartalmi gazdagítása; az elszármazott tataiakkal való kapcsolattartás formális kereteinek kialakítása; az információs csatornák működtetése; a kapcsolatok ápolása; a város egyéb szakmai, hálózati és tematikus együttműködéseinek aktivizálása; hazai és nemzetközi szervezetekkel, érdekképviseletekkel (kamarák, kereskedőházak) folytatott, rendszeres konzultáció.

IV/3. TATA MEZŐ- ÉS ERDŐGAZDÁLKODÁSÁNAK FEJLESZTÉSE

Az iparfejlesztés mellett, a város másik kiemelt fejlesztési irányvonala – a település, illetve a térség adottságából adódóan – a mező- és erdőgazdálkodás. Ebben a munkában fontos, hogy Tata és a körülötte lévő, hozzá kapcsolódó kistérség falvai újra szorosra fűzzék a kapcsolatukat: erősítsék gazdasági, kereskedelmi, turisztikai, intézményi és közösségi viszonyukat.

Megújult Hangya szövetkezés – a Közösség által támogatott mezőgazdálkodás

Újra kell értelmeznünk a helyi piacot. Ezen elképzelésünk a Közösség által támogatott mezőgazdálkodásban ölthet testet, amelynek régi hagyománya visszanyúlik a XIX. század legvégén, 1898-ban alapított Hangya szövetkezetekre. Mindkét szervezeti forma – a Közösség által támogatott mezőgazdálkodás és a Hangya szövetkezet is – a falu és a város közvetlen, direkt termelői és fogyasztói kapcsolatait építi újjá lánckereskedők közbeiktatása nélkül. A szövetkezés célja, hogy a termelők biztonságban legyenek, a felvásárlóknak ne legyenek olyan mértékben kiszolgáltatva, mint ma, a fogyasztók pedig az áruk megbízhatóságának és a személyes kapcsolatoknak köszönhetően egészségesebb, olcsóbb, jobb minőségű áruhoz, élelmiszerhez jussanak. Ez a forma egyben közösségépítést is jelent: családok, baráti társaságok, munkahelyi közösségek, családi gazdaságok, kistermelők, lakóközösségek, polgári körök stb. vehetnek részt benne, laza helyi közösséget, egyesülést alkotva. Ez a gazdálkodási-kereskedelmi forma újraértelmezi a lokalitást, egyfajta jó értelemben vett protekcionizmust (előnyadást) jelent azzal, hogy alapja a személyes meggyőződés, a helyreállított bizalom; közel hozza a fogyasztót a termelőhöz. Lényege a kölcsönös előnyszerzés, termelők és fogyasztók direkt találkozási révén; a hasznot a fogyasztó és a termelő elosztja egymás között, amelyet a direkt kereskedelem tesz lehetővé. Ennek a szövetkezésnek alapját sikerült leraknunk azáltal, hogy 2014-ben megkezdte működését a helyi



ARATÁS TATA HATÁRÁBAN

termelői piac: a termelőknek helyszínt biztosítunk terményeik értékesítésére, a vásárlóknak pedig garantáljuk az áruk megbízhatóságát. A piac sikerességét mutatja, hogy egy évvel a nyitás után már városi piacról beszélhetünk. Az elkövetkezendő időszakban közreműködünk a piac infrastrukturális-fejlesztésében, hogy a termelők és a vásárlók egyaránt elégedettek lehessenek.



TERMELŐI PIAC

Mindemellett létrehozhatnánk egy szociális szövetkezetet is. Az itt termelt áruk biztos felvevői lehetnének az önkormányzati fenntartású intézmények, amelyek ezáltal biztosítanák a szövetkezet működéséhez szükséges anyagiakat is. A szervezet létrehozása újabb munkahelyeket teremtene elsősorban azoknak, akik jelenleg nem képesek elhelyezkedni a munkaerőpiacon.

A város és a falu kapcsolatának erősítését szolgálhatják továbbá az olyan rendezvények, programok megszervezése, mint a disznóvágás, a Márton-napi liba és újborkor ünnep, a malmok világára alapozott Molnár Napok stb. Tavaszi munkák, szüret idején, idénymunka-csúcsokban a fogyasztók is besegíthetnek a helyi mezőgazdálkodásba. Ezáltal a hagyományos, tradicionális termelés új, innovatív elemekkel egészül ki. Egy ilyen jellegű megközelítés kell ahhoz, hogy a globalizált világban a hagyományos piacokat újragondoljuk, arra egy helyi, lokalizációs programot építsünk fel. Ebbe a programba talán bevonható lenne az iskolai étkeztetés is.

Mezőgazdaság – biogazdálkodás a turizmus szolgálatában

A Tatai kistérség mezőgazdasági potenciálja, a 2-300 év alatt kialakult, vizek táplálta talajok a körzetet alkalmassá teszik arra, hogy az itteni zöldség-gyümölcsstermesztés, állattenyésztés Tata és térségének rendkívül fejlett, sokrétű turizmusát is szolgálja. Ezt a lehető legmagasabb szinten kell megoldania, hiszen a közvetlen, helyi fogyasztás is ezt igényli. A tájgazdálkodás legmagasabb szintjét a biogazdálkodásra alapozott mezőgazdálkodás adja,

amely egybecseng a turizmus magas szintet igénylő vendéglátó funkciójával. A biodiverzitás fővárosaként fontosnak tartjuk, hogy mind termelői, mind felhasználói oldalról támogassuk a biogazdálkodást.

Erdőgazdálkodás a turizmus és rekreáció szolgálatában

Tata városa, a városkörnyék és a Gerecse felé nyíló vidék jelentős erdőségekkel rendelkezik. Ezen erdőségek lehetőségeit azonban eddig még nem használtuk ki teljes mértékben. Nemrégiben önkormányzatunk erdőgazdálkodó lett. Ennek köszönhetően mi magunk dönthetünk erdeink hasznosításáról az elfogadott erdőgazdálkodási tervünk alapján. Úgy kell erdeinket fejleszteni és gazdálkodni rajtuk, hogy egyszerre legyenek képesek a módszeres, de a táji értékeket figyelembe vevő erdőművelésre és a turisztikai tevékenységek folytatására (kirándulás, rekreáció, vadászat, természet-megfigyelés). Az önkormányzati tulajdonú erdők jövőbeni megfelelő, fenntartható kezelése érdekében szükséges felülvizsgálnunk az erdőgazdálkodási programunkat. A Természetes Életmód Alapítvány (Agostyán) által kidolgozott fenntarthatósági, erdőnevelési program kiváló minta, modellkísérlet lehet számunkra.



SZÜRET A LÁTÓ-HEGYEN

Halászat, halgazdaság a turizmus és a rekreáció szolgálatában

Városunkban és közvetlen környezetében számos halastó található, amelyek jelenleg csak részben vannak kihasználva. Célunk, hogy a tavak halászati jogát a város kapja meg, és így ismételten meghonosíthassuk Tatán a magas színvonalú halászatot és a halgazdálkodást, amely hozzájárulhat településünk turisztikai palettájának színesítéséhez, valamint új munkahelyek teremtéséhez. A halászatához kapcsolódóan a város gasztronómiai kínálatát is bővíthetnénk (pl. tatai ponty, mint helyi specialitás).

Vadászat, vadgazdálkodás a turizmus és a rekreáció szolgálatában

A vadászat Tata és a környékbeli települések adottságai alapján fontos szerepet tölthetne be a város turisztikai életében. Jelenleg azonban ezt nem használjuk ki kellő mértékben, ezért fontos, hogy a vadásztársaságokkal együttműködve komoly fejlesztéseket valósítsunk meg ezen a területen, s ezáltal is szélesítsük városunk turisztikai lehetőségeit.

IV/4. TATAI TURIZMUSFEJLESZTÉSI PROGRAM

A történeti örökségre, a táji, természeti értékekre alapozott, valamint a kistérségi kapcsolatokra épült turizmus

Kevés olyan városa van az országnak, amely annyi turisztikai vonzerővel rendelkezne mint Tata városa és környéke. Minden megtalálható itt, amiért érdemes néhány napot eltölteni: gazdag vízi világ, érdekes és változatos táj, fantasztikus növényzet, építészeti, történeti emlékek sokasága, sokrétű és izgalmas kultúra, gasztronómiai hagyományok, vonzó rendezvények. Mindezeket eddig csak részben használtuk ki. Közép és hosszú távú fejlesztéseinkkel Tata jelenlegi idegenforgalmát megőrizhetjük. Számos olyan látványosságunk van, amely az országban is szinte egyedülálló. A vonzerő megtartása érdekében ezen látnivalókat folyamatosan fejlesztenünk kell, országos, illetve nemzetközi szintre kell azokat emelnünk. A városban jelenleg is zajló fejlesztések egytől egyig turisztikai célt is szolgálnak, és hozzájárulnak városunk turisztikai vonzerejének növeléséhez. Az elmúlt időszakban megkezdtük az Angolkert rehabilitációját, és folytatjuk a felújítással nem érintett területek (Kristály-fürdő) szépítését is, amelyre kidolgozunk egy hasznosítási koncepciót is, és



PIARISTA RENDHÁZ

pályázatot adunk be annak megvalósítására. A régi városközpont, a Kossuth tér és környéke is most épül újjá, a közeljövőben pedig szorgalmazzuk, hogy a tér meghatározó épületei közül a Szent Kereszt Plébániatemplom és a posta épülete is megújuljon. Az elkövetkezendő évek legfontosabb feladatai között szerepel az Öreg-tó partján található Esterházy-kastély, a vár és a Piarista rendház rekonstrukciójának előkészítése, amelyben önkormányzatunk szorosán együtt kíván működni a Magyar Állammal az építészeti értékek minél gyorsabb megújítása érdekében.

A kormány nemrégiben a várra és a kastély épületére vonatkozóan kifejezte megújítási szándékát: jóváhagyta a Nemzeti Kastélyprogramot és most készíti elő a Nemzeti Várprogramot, amelyekben kiemelt helyen szerepelnek Tata építészeti értékei.

A Fényes-fürdő fejlesztésére vonatkozóan korábban tervet készítettünk, az elmúlt évek tapasztalatai alapján szükségessé vált ennek a felülvizsgálata. A terv revíziója után a legfontosabb feladatunk, hogy uniós támogatással minél hamarabb megkezdjük a fürdő fejlesztését. Városunk turisztikai célú fejlesztései között kiemelt helyen szerepel az Öreg-tó rehabilitációja, a Kálvária-domb természetvédelmi értékeinek megújítása, valamint a visszatérő források hasznosítása, illetve az Országgyűlés térnek, mint közösségi térnek az erősítése.

A megfelelő fejlesztések, rekonstrukciók végrehajtása után Tatát a világörökség részévé kívánjuk tenni kulturális és természeti együttes kategóriában. Ez a lépés Tatát a világturizmus „főútvonalára” helyezné. Feltérképezzük, és egységes nyilvántartásba vesszük kulturális és természeti értékeinket. Ennek első lépéseként létrehoztunk egy Települési Értéktár Bizottságot és egy Település Értéktárat. A következő lépés az, hogy felvesszük városunk kincseit az értéktárba, majd továbbítjuk azokat a Megyei Értéktárba.

Tata és környéke híres arról, hogy több olyan rendezvénnyel tud a nagyközönség elé állni, melyek helyi és kistérségi vonzerejükön túl országos, sőt nemzetközi hatókörrel rendelkeznek, bemutatva kisvárosunk és térségének ezer arcát. Ezek között megtalálhatók a zenei, kulturális, történelmi, népi kultúrát bemutató vagy a természetet középpontba állító rendezvények fesztiválok:

- Szent György Napi Lovasünnep
- Tatai Patara
- Tatai Sokadalom

- Víz, Zene, Virág Fesztivál
- Tatai Barokk Fesztivál és Nemzetközi Zenei Mesterkurzus
- Mihály napi vásár, Lóvoda Nap
- Öreg-tavi Nagy Halászat
- Tatai Vadlúd Sokadalom

A városban tartott események, fesztiválok nagy száma miatt, az esetleges időpont-ütközések elkerülése érdekében a nagyrendezvények szervezőivel minden év végén közös egyeztető értekezletet tartunk a következő év eseményeire vonatkozóan. Önkormányzati szervezésben összeállítjuk (és szükség szerint rendszeresen frissítjük) az éves városi eseménynaptárt. Korábban a Tatai Városkapu Zrt., 2013-tól a tatai Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezet állítja össze a turisztikai célú városi programfüzetet, amelybe elsősorban a nagy városi rendezvények, fesztiválok kerülnek bele.

A Tata és Környéke Turisztikai Egyesület 2011-ben külső szakértők bevonásával elkészítette azokat a stratégiai alapidokumentumokat, amelyek rövid-, közép- és hosszú távon megalapozzák és meghatározzák Tata és környéke turizmussal összefüggő fejlesztéseit. Ezen dokumentumok sorában kiemelt helyet kapott az ún. pozicionálási és versenyképességi stratégia, amely a látványosságok és az adottságok reális értékelése alapján Tatának és környékének Magyarország turisztikai piacán betöltött és remélt jövőbeni szerepét fogalmazza meg, illetve ennek eléréséhez szükséges lépéseket, és az egyedi termékfejlesztési irányokat jelöli ki, továbbá a turisztikai termékek jól lehatárolt fogyasztói célcsoportjait rögzíti. A stratégiát városunk képviselő-testülete is megismerte, és egyetértett a megvalósításának szükségességével. A megalkotott terv végrehajtásáról évenként beszámolót kell készítenünk annak érdekében, hogy nyomon tudjuk követni annak megvalósulását. A stratégiát folyamatosan fejlesztenünk kell, és időként felül kell vizsgálnunk.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján megállapíthatjuk, hogy városunk turisztikai vonzereje folyamatosan emelkedik. Annak érdekében, hogy a jelenlegi vendégforgalmat tovább növeljük a következő intézkedéseket kell tennünk: meg kell hosszabbítanunk a turisztikai szezont, a megkezdett módon tovább kell bővítenünk a programkínálatot és a szálláshelyek számát. A városban megrendezésre kerülő fesztiválok jelentős része a nyárra koncentrálódik, és ez által a vendégforgalom is ezen időszakra összpontosul. Meg kell vizsgál-

nunk, hogy miképpen tudjuk a fesztiválszezont meghosszabbítani, és milyen új fesztiválokat tudnánk meghonosítani városunkban, esetlegesen egy Tatai Ősz és egy Tatai Tavasz fesztivált. Az ún. kiemelt hétvégék közötti időszakok programkínálatának bővítésén is dolgoznunk kell. Ennek érdekében már össze is állítottunk egy részletes tervet, amely az év minden időpontjában megfelelő programot biztosít az ideérkező turistáknak. Ez magával vonja majd a városban eltöltött vendégéjszakák számának növekedését is. A szálláshelyek számának emelése érdekében támogatjuk a turisztikai vállalkozások megjelenését és fejlesztését. A városba látogató turisták többsége maximum három éjszakát tölt el nálunk. Fel kell mérnünk azon célcsoportoknak az igényeit, amelyek hosszabb ideig tartózkodnának a városban, abban az esetben, ha az igényeiknek megfelelő program és szálláshely állna a rendelkezésükre. Számukra – a 2011-ben elfogadott stratégiával összhangban – exkluzív szálláshelyekre és hasonló minőségű programokra volna szükség.

A város arculatának még kedvezőbb irányú változtatása érdekében szükséges, hogy folyamatos visszajelzést kapjunk a hozzánk látogatóktól. Ezért felmérést kell készítenünk az idelátogatók véleményéről, tapasztalatairól, s azokat be kell építenünk fejlesztési koncepciónkba.

A turizmust nemcsak nagyszabású programokkal kívánjuk támogatni – mint pl. épületegyüttesek rekonstrukciója, költséges programok, fesztiválok –, hanem színvonalas információs rendszerrel és mindenütt kapható tematikus térképekkel is. A város legszebb részeit, legizgalmasabb programjait bemutató rövidfilmet/filmeket, klipeket készítünk, amelyeket bárhol az országban, kiállításokon, de itt, Tatán is szervezett – nem kifejezetten turisztikai jellegű – programok keretében is be lehetne mutatni.

Az előbb említett elemek mindegyike egy egységes városmarketing része, amelyet a Tatai Városkapu Zrt. a Tata és Környéke Turisztikai Egyesülettel együttműködve valósít meg. Tata számára új lehetőségek nyílnak azáltal, hogy a város egyes meghatározó és megkülönböztető értékei az elmúlt időszakban elindult folyamatok nyomán bekapcsolódhatnak az idegenforgalomba.

Mind az elmúlt években elvégzett munkák (az Angolkert rekonstrukciója, az Ökoturisztikai Központ kialakítása), valamint a jelenleg megvalósulóban lévő és a jövőben megvalósításra kerülő fejlesztések a város turisztikai vonzerejének erősítését szolgálják, s a város egyéb kompetenciáinak erősödését is segítik.

Kiaknázatlan lehetőség a bor- és gasztronómiai turizmus

A tatai kistérség számos települése a Neszmélyi borvidékhez tartozik. A neszmélyi körzet tizenegy településéből hét – Baj, Dunaalmás, Dunaszentmiklós, Kocs, Neszmély, Szomód és Tata – a borvidékhez tartozik. Ezt az adottságot érdemes kihasználnunk, és a jelenleginél magasabb szintre fejlesztenünk. Az Ászár-Neszmélyi Borvidék egyelőre még nem rendelkezik egységes arculattal és marketinggel. Ezt a problémát orvosolhatja egy tatai központú Tata-Neszmély Borút, amely megvalósításának első lépéseit már megtettük: 2009-ben csatlakoztunk a Neszmélyi Borút Egyesülethez, és megkezdtük a borút kialakítását. A jövőben nagy hangsúlyt kell fektetnünk az egyesület szerepének erősítésére, új partnerek bevonására, illetve a borút fejlesztésének elősegítésére. Ki kellene alakítanunk egy úgynevezett Borok Házát is.

Szeretnénk összegyűjteni Tata és környéke termékeit, és azt a nagyközönség számára egy helyen elérhetővé tenni. Ennek első lépéseként egy Helyi Termék-pontot alakítanánk ki a Tourinform irodában, ahol a termelők áruit mutatnánk be. A jövőben kiépítenénk a Helyi Termék-pontok hálózatát Tatán és a környező településeken (Baj, Dunaalmás, Dunaszentmiklós, Kocs, Naszály, Neszmély, Szomód, Tardos, Vértesszőlős, Vértestolna). Ezeken a pontokon a térségbe látogatók és a helyben élők is átfogó képet kaphatnak majd a kézműves-munkákról, valamint a feldolgozott mező- és erdőgazdasági termékekről, amelyeket akár meg is vásárolhatnak a helyszínen.

A turizmus tematikus és alternatív formái

Tata és környéke kiválóan alkalmas arra, hogy a turizmus tematikus és alternatív formái megjelenjenek, mint például a kulturális-, vallási-, sport-, élmény-, konferencia- és ökoturizmus. Ennek érdekében felmértük az igényeket és kidolgoztunk egy pozicionálási és versenyképességi stratégiát a fentiek megvalósítására. Az elkövetkezendő időszakban a fő feladatunk, hogy a stratégiában megfogalmazottaknak eleget tegyünk.

A mai magyar turizmusban egyre fontosabb szerepe van a sportnak, egyre nagyobb igény mutatkozik a turisták körében arra, hogy aktív pihenés keretében töltsék el a szabadidejüket, nyaralásukat. Többek között ezért hoztuk

létre az Öreg-tó partján az Ökoturisztikai Központot, amely a kerékpárosoknak és a kirándulóknak nyújt sport- és turisztikai szolgáltatásokat. A centrum szakmai fejlesztését folyamatos feladatunknak tekintjük.

A jelenlegi változatos lehetőségeken (gyaloglás, kerékpározás, vízi sportok, úszás, golf, vadászat stb.) túl újabb sportolási lehetőségeket is szeretnénk meghonosítani, többek között a lovaglást, amelynek gazdag hagyománya van városunkban. Szeretnénk helyreállítani és újra megnyitni a régi Esterházy-lovardát, a város egyik régi büszkeségét. Folyamatosan tárgyalásokat folytatunk a lovarda jelenlegi tulajdonosával annak érdekében, hogy megújuljon a lovarda épülete, és azt múltjához méltó módon hasznosíthassuk.



ÚJ KAJAKHÁZ ÖKOTURISZTIKAI KÖZPONT

Tata „imázsa”

A négy tematikus útvonalra (tatai élővizek útja, tatai zöld út, tatai barokk út, tatai malmok útja) alapozva lehetne Tata „imázsát” (azaz a városról a nagyközönség köreiből kialakítani szándékozott képet) megalkotni. Az útvonalak legjellegzetesebb elemeinek felhasználásával – folytatva a korábbi példákat – plakátokat, naptárakat lehetne készíteni (pl. Tata madártávlatból; a régi Tata; Tata vizei; az élővizek városa; Tata parkjai, kertjei; tatai zöld táj; Tata, a barokk város; Tata, a malmok városa; a Tatai Platan, az Év fája). A kiadványok megjelenítésébe szeretnénk bevonni a civil szervezeteket, számítunk a közreműködésükre a lebonyolításban és a terjesztésben is.



A TATAI NAGY PLATÁN AZ ÉV FÁJA 2014-BEN

Tata nemzetközi konferencia- és rendezvényközpont lehet

Városunkban jelentős a konferenciaturizmus, mivel közlekedési szempontból nagyon szerencsések vagyunk: a város minden irányból jól megközelíthető, nem esik távol a fővárostól, a határtól, de még a szomszédos országok fővárosaitól sem. Mindez alkalmassá teszi arra, hogy nemzetközi programok helyszíne lehessen.

A Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság 2012 decemberében együttműködési megállapodást írt alá a Nemzeti Községi Szolgálati Egyetemmel, melynek keretében évente konferenciát rendeznek Tatán Magyary Zoltán tiszteletére. A meglévő gyakorlatot további lehetőségekkel lehetne bővíteni, például a felsőoktatási intézmények tudományos rendezvényeinek Tatára szervezésével.

A város ugyan rendelkezik nagy létszámot (180-200 főt) befogadó szálláshelyekkel, illetve konferenciataktáris lehetőséggel, mégis kiemelt célként fogalmazzuk meg turisztikai programunkban egy konferenciaturizmust biztosító intézmény létesítését. Az elmúlt évben megépített Ökoturisztikai Központban már meg tudunk rendezni egy 100 fős konferenciát, de szükség volna még ennél nagyobb rendezvényteremre is. A konferenciaturizmus fellendítése érdekében infrastrukturális fejlesztéseket kell végrehajtanunk, és meg kell teremtenünk annak szakmai feltételeit is.

V. GIESSWEIN SÁNDOR SZOLIDARITÁSI PROGRAM

A keresztényszocialista mozgalom első magyarországi képviselője Giesswein Sándor (1856-1923), Tatán született. Az elődök valószínűleg Mária Terézia telepítési politikája során kerültek Elzászból ide. Édesapja gazdatiszt volt az Esterházyak tatai birtokán. Édesanyja, Echardt Erzsébet bécsi családból származott. Középiskoláit a tatai piarista – majd mint kispap –, a győri bencés gimnáziumban végezte. Teológiai tanulmányait Bécsben kezdte és Budapesten fejezte be. Zalka János győri püspök 1878-ban szentelte pappá. 1878-1881 között Kismartonban volt káplán, itt írta doktori disszertációját. 1881-1883 között a győri tanítóképzőben latint tanított. 1883-ban került a győri püspöki udvarba Zalka János püspök mellé. Itt szertartó, levéltáros, szentszéki jegyző - zsinati vizsgálóbíró, 1892-ben püspöki titkár, 1898-ban kanonok, 1902-ben apát, 1909-ben pápai preláthus volt. 22 éves korára Giesswein már nyolc nyelvet ismert. A magyar és német mellett beszélt a latin, görög, angol, francia, spanyol, olasz és esperantó nyelveket. 1904-től a Keresztényszociális Egyesületek Szövetségének elnöke, 1905-től mint néppárti képviselő aktív politikai munkásságot folytatott, a forradalmi munkásmozgalommal szemben szorgalmazta a keresztényszocialista szervezetek létrehozását. Részt vett az esperantó nyelv és a feminista mozgalom propagálásában. A Szent István Akadémia és a Magyar Békeegyesület elnöke. Az I. Világháború utolsó éveiben a háború ellen foglalt állást; kapcsolatba került Szabó Ervinnel és a Galilei Körrel. Az 1918-i polgári demokratikus forradalomban a Nemzeti Tanács tagja volt.

V/I. SZOLIDARITÁSI ÉS SZOCIÁLIS PROGRAM A TATAIAKÉRT

Szociális igények

Az elmúlt esztendőben úgy próbáltuk kialakítani saját szociális ellátási és segélyezési rendszerünket – a magasabb szintű jogi szabályozással összhangban –, hogy a segítség a leginkább rászorulókhöz jusson el. Megteremtettük a kötelező szociális alapszolgáltatások feltételeit, így most már az önként vállalt

feladatokra tudunk koncentrálni. Ebben a munkában városunk civil szervezeteire, illetve az egyházi közösségekre szeretnénk támaszkodni.

2014-ben egy ÁROP-projekt keretében a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal közösen megalkottuk Tata város szociális térképét. A projekt elkészítésében városunk intézményei és a civil élet szereplői vettek részt. A szociális felmérésnek köszönhetően egy olyan helyzetképet kaptunk városunkról, amely nemcsak rámutat a városrészi, területi jellegzetességekre, hanem valós szociális igényeket is megfogalmaz. A térkép segítségével célirányosan és hatékonyan tudjuk segíteni a problémákkal küszködő családokat, háztartásokat és közösségeket. A jövőben folyamatosan frissítjük az elkészített térképet, hogy a felmerülő igényekre, változásokra minél hamarabb tudjunk reagálni.

Intézményi ellátottság

Városunkban a szociális alapszolgáltatásokat és a szakellátásokat 2013 óta a Tatai Kistérségi Többcélú Társulás fenntartásában működő Szociális Alapellátó Intézmény végzi. Az intézmény felel a szociális étkeztetésért, a házi- és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásért, a támogató szolgálatért, az idősek és az értelmi fogyatékosok nappali ellátásáért, a családsegítésért, a lakótelepi szolgáltatásért, valamint a hajléktalanok ellátásáért.



SZOCIÁLIS ALAPELLÁTÓ INTÉZMÉNY

2011-ben egy központi intézménybe integráltuk a szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatásokat, a Deák Ferenc utca 5. szám alatt lévő épületbe. Az összevonásnak köszönhetően valamennyi szociális szolgáltatást – kivéve a hajléktalan ellátást és az idősek klubját – egy helyszínen biztosítunk. Itt működik a Gyermekjóléti Szolgálat, amely a veszélyeztetett gyermekek támogatását és a családok gondozását végzi egy jól kiépített „jelzőrendszer” segítségével. A város vezetése a „jelzőrendszer” munkáját folyamatos konzultációval segíti, és kiemelt feladatának tekinti a jelzőrendszeri együttműködés megerősítését. A helyszínen drogprevenciós programot is működtet

tünk a Nemzeti Drogmegelőzési Intézettel kötött együttműködési megállapodás alapján.

2015 nyarától – a Szociális Alapellátó Intézmény kezdeményezésére – huszonöttről harminckét főre bővítjük az intézményben a fogyatékkal élő gondozottak engedélyezett létszámát. A közeljövőben az ő szociális foglalkoztatásukra ki kell dolgoznunk egy szakmai programot, amelynek segítségével hasznosan tudnák eltölteni a napjaikat. A fogyatékkal élőket a város sportéletébe is szeretnénk bevonni, ezért felvesszük a kapcsolatot a sportegyesületeinkkel, hogy közösen találjuk meg ennek a módját.

A Deák Ferenc utcai székhelyen idősek klubja is működik ötven fővel. Ezenkívül a városban a Kocsi utca 13. szám alatt is van számukra egy kisebb klubhelyiség. A jövőben – amennyiben elsődleges célunk: a Kocsi utcai klub egyházi fenntartásba adása nem valósul meg – szeretnénk egy helyszínen működtetni a klubot, hogy mindenki számára ugyanazt a magas színvonalú ellátást tudjuk biztosítani. Mivel erre egyedül a kertvárosi ingatlan alkalmas, gondoskodni fogunk a másik városrészben lakó idősek odaszállításáról.

Városunk hajléktalanjainak ellátásáról az Almási úton gondoskodunk. Jelenleg húsz férfinak és öt nőnek tudunk éjjeli menedéket nyújtani. Pályázati pénzből fejleszteni szeretnénk a meglévő épületet, és annak felszereltségét. Megfontolandónak tartjuk egy úgynevezett „zsilipszoba” kialakítását is a helyszínen. A zsilipszoba lehetőséget biztosít azon hajléktalan személyek átmeneti elkülönítésére – ez különösen a téli krízisidőszakban fontos –, akiknek a hajléktalanszállón való elhelyezésére valamely feltétel hiányában (érvényes tüdőszűrés, vagy erősen ittas személy esetén) nincs lehetőség.

A szociális alapszolgáltatások jelenleg mind szakmailag, mint infrastrukturálisan megfelelő körülmények között működnek. A jövőben is ezt a színvonalat szeretnénk biztosítani, ezért a területen dolgozóknak továbbképzéseket biztosítunk, és támogatjuk a Szociális Alapellátó Intézmény fejlesztéseit.

Szociális munka és bérlakások

Az utcai, lakótelepi szociális munkaszolgáltatás keretében tovább kell erősítenünk a megkezdett közösségépítést a szociális munka eszközeivel. Szociális bolt kialakítását és szociális szövetkezet létrehozását tervezzük, amelyek szintén segítséget nyújthatnak a közfoglalkoztatott személyeknek a munka világába történő visszavezetésében.

Az önkormányzati szociális bérlakások a Tatai Városgazda Kft. lakáskezelő tevékenységének köszönhetően alapvetően jó körülményeket biztosítanak a bérlőknek. Fontos és folyamatos feladatunk a régi építésű, úgynevezett udvaros lakások külső felújítása, komfortosabbá tétele, valamint a szigetelésük megoldása.

Az Újhegyben és a Mocsai úton lévő szociális bérlakások egy tömböt alkotnak, amelynek esetleges következménye, hogy az adott városrésztől is elkülönülnek, így az ott élők nem tudnak a közösség, az adott városrész életébe bekapcsolódni. Ennek megoldására kell törekednünk a jövőben, akár városrészi programok („újhegyi napok”) indításával. Mivel ezen elkülönült tömbök lakossága körében túlsúlyban vannak a hátrányos helyzetű rétegek, a hátrányos helyzettel járó problémák is hatványozottabban jelentkeznek. Emiatt különösen fontosnak tartjuk a szegregátumok kialakulásának megelőzését.

Foglalkoztatás

Tapasztalataink szerint a pénzbeli szociális támogatás sok esetben csak átmeneti megoldást jelent, hosszabb távú hathatós segítséget azonban nem nyújt, ezért új segélyezési formákat dolgoztunk ki a szociális szférában dolgozók segítségével. Az új rendszer figyelembe veszi a helyi sajátosságokat, a demográfiai adottságokat és a munkaerő-piaci lehetőségeket. A támogatásokat elsősorban olyan formában nyújtjuk, amely a rászorulókat étkeztetésének és lakhatásának feltételeit biztosítja (fűtés, világítás, ivóvíz). A segélyben részesülőkől városunk elvárja a családsegítő szolgálattal való együttműködést.

Városunk az új szociális támogatásokkal a valóban rászorulókat szeretné és tudja segíteni. A munkaképes tataiakat pedig minél inkább igyekszünk bevonni a munka világába. Ennek érdekében kiszélesítettük a közfoglalkoztatási programunkat, és évről évre egyre több ember munkába állását segítjük a Tatai Városgazda Nonprofit Kft. keretében történő foglalkoztatással. Ezenkívül részt veszünk a kulturális közfoglalkoztatás keretében meghir-

detett programban és a Magyar Nemzeti Digitális Archívum és Filmintézet által szervezett projektben.

A közfoglalkoztatási programunkat továbbra is fenntartjuk: szeretnénk minél több munkaképes embernek állást adni. Programunkat ugródeszkának tekintjük, hosszú távon az a célunk, hogy mindenkit visszasegítsünk a munkaerő-piacra: a köz- vagy a versenyszférába. A közmunkások foglalkoztatásba mentálhigiénés szakember bevonását is tervezzük annak érdekében, hogy lelki-pszichés segítségnyújtással is támogassuk a munka világában és az élet egyéb területein való helytállásukat, hiszen körükben egyre nagyobb számban érzékelünk az anyagi és szociális problémák mellett egyéb sérüléseket, zavarokat, amelyek leküzdéséhez szakember közreműködésére lehet szükség.

A közmunkások foglalkoztatása mellett továbbra is élünk a nyári diákfoglalkoztatás lehetőségével: teret biztosítunk azon diákoknak és hallgatónak, akik a nyári időszakban szeretnék magukat kipróbálni, tapasztalatot és gyakorlatot szerezni a munka világában.

Fogyatékkal élők, megváltozott munkaképességűek

2013-ban esélyegyenlőségi programot fogadtunk el, amely kiemelt figyelmet fordít a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra, többek között a fogyatékkal élő emberek életkörülményeinek, oktatási, foglalkoztatási és lakhatási lehetőségeiknek javítására. Céljaink között szerepel a fogyatékosok kulturális és sport programjainak bővítése; a közintézményeken belüli tájékozódásuk segítése; a közterületek, a járdák, a parkolók akadálymentesítése; a mozgásukban korlátozottak támogatása az egészségügyi szűrővizsgálatokhoz való hozzáférésben.

2015-ben együttműködési megállapodást írt alá a város vezetése az Esőemberekért Egyesülettel. A város kifejezte elköteleződését az autisták iránt, és biztosította őket arról, hogy hosszú távon az autizmussal és egyéb társult (fizikai) sérüléssel élő polgá-



AZ AUTIZMUS VILÁGNAPJÁN A SZENT GERGELY LAKÓOTTHONBAN

rok számára is megfelelő települési környezetet kíván létrehozni, amely biztosítja számukra a hátrányos megkülönböztetéstől való mentességet; a teljes és hatékony társadalmi befogadást és részvételt; a különbözőségük tiszteletét és elfogadásukat; továbbá megteremti társadalmi esélyegyenlőségüket; a közszolgáltatásokhoz és a társadalmi javakhoz történő teljes és egyenjogú hozzáférésüket. Kifejezte azon szándékát is, hogy az autistákat érintő döntésekbe bevonja az egyesületet, legyen szó az akadálymentesítésről vagy a fogyatékosok közéletben való részvételéről.

A megváltozott munkaképességűek és a fogyatékkal élők foglalkoztatása érdekében az Esőemberekért Egyesületen kívül több szervezettel is együttműködünk, ezek közül kiemelten a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, amely a leghátrányosabb helyzetűek munkaerő-piaci esélyeinek növelése érdekében tart motiváló képzéseket. Az Európai Szociális Alap által nyújtott támogatást is igénybe vesszük, amellyel a megváltozott munkaképességű vagy fogyatékkal élő személyek munkavállalását segítjük (Reintegráció Munkaerő-piaci Szolgáltatásokkal). Az együttműködés keretében jelenleg is alkalmazunk rehabilitációs foglalkoztatottakat a polgármesteri hivatalban. Ezt a foglalkoztatási formát a jövőben is folyamatosan fenn kívánjuk tartani, követendő példát állítva a településünkön működő egyéb foglalkoztatók számára.

Az említett szervezetekkel kialakított kapcsolatot a jövőben szeretnénk tovább mélyíteni, és megadni nekik mindenfajta segítséget, amely egy szociálisan érzékeny városvezetéstől elvárható. Az esélyegyenlőségi tervünket folyamatosan gondozzuk, és időről időre elvégezzük annak felülvizsgálatát.

Együttműködés egyházi és civil szervezetekkel

Nem szeretnénk áthárítani a civil élet szereplőire és az egyházakra a szociális jellegű problémákat, hanem szoros kapcsolat kialakítására törekszünk velük, hogy együttesen tudjuk felderíteni és orvosolni a gondokat. Ennek érdekében életre hívtuk a Szociális Kerekasztalt, amelynek tagjai nemcsak a szociális intézmények és egyesületek képviselői, hanem azok is, akik mindennapi munkájuk során kapcsolatba kerülnek olyan személyekkel, családokkal, akik különböző nehézségekkel küszködnek (karitatív szervezetek, munkaügyi hivatal, szociális szervezetek, alapítványok, közösségi kezdeményezések képviselői).

A szociális területen kiemelten fontosnak tartjuk a civilek, az önkéntesek és az egyházak bevonását. Ők már most hatalmas szolgálatot teljesítenek ezen a területen, sőt eltérő eszközrendszerük és lehetőségeik miatt sok esetben hatékonyabb és eredményesebb munkát végeznek, mint az egyéb, jogi értelemben szigorúbb szabályokhoz kötött ellátórendszerek. Ezért a korábbiakhoz képest fokozottabban szeretnénk igénybe venni szabad kapacitásaikat a szociális ellátó rendszer működtetésében.

Városunk minden esztendőben az éves költségvetéséből támogatást biztosít a szociális területen tevékenykedő civil szervezeteknek. Nagyobb összeggel segíti többek között a Magyar Máltai Szeretetszolgálat tatai szervezetét, a Magyar Vöröskereszt tatai területi szervezetét és a Szociális Háló Közalapítványt.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálattal már évek óta együttműködünk: az anyagi támogatáson túl csatlakozunk különféle kezdeményezéseikhez, és megadjuk munkájukhoz a szükséges szakmai segítséget. Sőt nem csak a segélyezési-segítési tevékenységben hangoljuk össze munkánkat. Idén a Jázmin Utcai Általános Iskola udvarán egy máltai típusú játszóteret és játszóházat alakítunk ki, amelynek a működtetését is közösen végezzük.

Anyagi lehetőségeinkhez mérten civil szervezeteink munkáját is igyekszünk segíteni: Egészségvédelmi és Szociális Alapot hoztunk létre, amelyre minden évben pályázhatnak. Az Alapból az egyesületek működését, illetve életmód és életvezetési tanácsadási programjaikat, rendezvényeiket támogatjuk. Ezt a forrást a jövőben is biztosítani szeretnénk számukra, és ha lehetőségeink engedik, a pályázható összeget is növelni fogjuk.

Továbbra is ösztönözzük és támogatjuk az önsegítő csoportok létrejöttét, mivel ezek a kisközösségek „valahova tartozást” és támogatást jelentenek: empátiával viszonyulnak az egyénhez, aki ezáltal megszabadul az elszigeteltség érzésétől; fenntartják a jobb élet reményét; új lehetőséget nyitnak a problémamegoldásra; alkalmasak a félelmek és szorongások megbeszélésére; biztosítják az együttérzést és az információk bizalmas kezelését. A csoport támogatása fokozatosan feloldhatja a reménytelenség érzését, lehetővé teszi az önkontroll visszaszerzését.

Az éves költségvetés terhére eseti megkeresés alapján támogatni tudjuk a beteg gyermeket nevelő családokat is. Helyiség biztosításával támogatjuk az

Anonim alkoholbeteg klubjának működését, és a Szociális Háló Közalapítványon keresztül pénzügyi forrást is biztosítunk nekik.

A civil szervezetekkel kapcsolatban az egyik legfontosabb feladatunk a partnerségi kapcsolat kialakítása, valamint az, hogy népszerűsítsük őket (helyi televízió, újság, honlap) mindenütt, ahol csak tudjuk. Fel kell hívni a figyelmet a munkájukra, hogy a rászorulóknak minél könnyebben megtalálják őket, és tudják, hogy kihez fordulhatnak segítségért. E célkitűzésekkel összhangban készült el egy 2014-ben lebonyolított TÁMOP-projekt keretein belül az önkormányzat információs kiadványa, amely minden fontos adatot tartalmaz, és segít eligazodni a településünkön elérhető közszolgáltatások területén.

Ahogy a város szociális rendeletében is rögzítettük az elkövetkezendő években mind a támogatások, mind a szociális alapszolgáltatások biztosítása terén szeretnénk még nagyobb hangsúlyt fektetni az egyházakkal és a civilekkel való kapcsolattartásra. Törekszünk arra, hogy minél hatékonyabban és hatásosabban hangoljuk össze munkánkat. Továbbá konkrét feladatok megvalósítását is várjuk tőlük, amelyekhez mindenfajta támogatást igyekszünk megadni.

V/2. CSALÁD- ÉS GYERMEKTÁMOGATÁS

Gyermek- és ifjúsági támogatási rendszer

Az elmúlt években számos családtámogatási intézkedést vezettünk be. A Kőkúti Általános Iskola mellett felépített tanuszodában lehetővé tettük az óvodások és általános iskolások számára a kedvezményes úszásoktatást, amely a kormányzati döntések következtében mára már felmenő rendszerben, a „mindennapos testnevelés” keretében egyes évfolyamok számára ingyenessé vált. Minden esztendőben pénzeszközöket biztosítunk a sportutánpótlás-nevelésre. Költségmentesen kapják meg diákjaink a Tata helytörténeti tankönyvet. Ingyenesen biztosítjuk gyermekeink utazását a testvérvárosainkba, és költségmentesen szervezünk nekik nyári iskolai táborokat. Városunk a tatai gyermekeknek életkezdési támogatást is nyújt.

2010-ben a tatai tanulók részére Tata Ifjúsági Kártyát vezettünk be, amelyet minden diák térítésmentesen kap. A kártyával a tanulók ingyenesen közleked-

hetnek a Középnugat-magyarországi Közlekedési Központ (korábban Vértes Volán) helyi járatain. Ezenkívül a kártyával rendelkezők 50 Ft-ért léphetnek be a Fényes fürdőbe, és kedvezményesen vehetik igénybe az ottani szolgáltatásokat. Ezt a nagyarányú kedvezményt a jövőben is biztosítani szeretnénk a gyerekek szabadidejének hasznos eltöltése érdekében.

2012-től Tata Kártya néven a felnőttek részére is bevezettük a kedvezményekre jogosító kártyát, amelyet 1500 Ft-ért igényelhetnek a Tatán élők és a Tatán munkát vállalók. A Kártya jelenleg több mint 80 tatai és 1200 országos partnernél biztosít kedvezményeket, amelyek mértéke 5%-tól 50%-ig terjed (például a kártyatulajdonosok féláron jutnak be a Fényes fürdőbe, illetve a városi nagy rendezvényekre). Önkormányzatunk, valamint a kártyás rendszert működtető Tatai Városkapu Közhasznú Zrt. folyamatosan azon munkálkodik, hogy a kártyabirtokosok minél szélesebb körben vehessék igénybe a kedvezményes szolgáltatásokat. A Tata Kártyát elfogadó partnerhálózat ennek köszönhetően fokozatosan növekszik.

A Tata Kártya nyújtotta kedvezményeket, szolgáltatásokat igyekeztünk kiterjeszteni minél több szabadidős sporttevékenységre (pl. kártyabirtokosok olcsóbban nevezhetnek a Minimarathonra) és a sportlétesítmények használatára.

2008-ben kidolgoztuk városunk Gyermekbarát programját, amelyre alapozva minden évben intézkedési tervet fogadunk el (l. Öveges program). Annak végrehajtásáról és tapasztalatairól is részletes tájékoztatást adunk. Az intézkedési terv a gyermekek és a fiatalok életének szinte minden területét felöleli, azonban ennek keretein belül speciális gyermek- és ifjúsági támogatási rendszert még nem dolgoztunk ki. Célunk az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően a fiatalok támogatása és esetlegesen egy egységes gyermek- és ifjúsági támogatási rendszer kidolgozása. Több éve rendszeresen csatlakozunk a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Pályázathoz, amelynek segítségével a felsőoktatásban tanuló, szociálisan rászoruló tatai diákokat segítjük tanulmányaikban.



NAPKÖZIS TÁBOR A JÁZMIN ISKOLÁBAN

Városunk az általános iskolák állami fenntartásba vételét követően is teljesen ingyenesen biztosítja a hátrányos helyzetű gyermekek számára a nyári napközis táborban való részvételt. A nyári napközis tábor helyszínét szeretnénk áttenni a Fényes-fürdőre, ahol 2015-ben kialakítjuk az ehhez szükséges infrastrukturális feltételeket. A táborok megszervezésébe – a felügyeletet biztosító táborvezető pedagógusok mellett – pedagógushallgatókat és programszervező munkatársakat is szeretnénk bevonni, hogy közreműködésükkel az eddigieknél még színesebb elfoglaltságokat, programokat, kirándulásokat tudjunk biztosítani a gyermekek számára.

A balatonszepezdi gyermektáborunk felszereltségét illetően jelentős előrelépést tettünk az elmúlt időszakban: jobb minőségű használt bútorokat vásároltunk, amellyel berendezhetjük a tábor helyiségeit. A jövőben szeretnénk a gyermektáborot kívül-belül felújítani. Ez a terület parkosítását is magában foglalná. A fejlesztésre vonatkozó tanulmányterv elkészítésére a közeljövőben kerül sor.

Fontosnak tartjuk továbbá, hogy tanítási időben az iskola és azon belül is az udvar a gyerekeknek minél tartalmasabb kikapcsolódást nyújtson, ezért fontosnak tartjuk az udvarok fejlesztését, ennek keretében a közeljövőben sor kerül a Vasváry János Általános Iskola udvarának megújítására.

Városunk teret ad a civil szervezetek családokat segítő kezdeményezéseinek (pl.: Lakóközösségi és Szolgáltató Iroda – rövidített néven LISZI), támogatja és népszerűsíti azokat. Pályázati alapjainkkal anyagilag is segítjük a civil szervezetek programjait. A Gyermekbarát város programnak is szerves részét képezi a családok számára nyújtott jogi és pszichológiai tanácsadás, valamint a családi szabadidős- és sportrendezvények szervezése. Ugyancsak a Gyermekbarát program keretében az Anyatejes világnaphoz kapcsolódóan a tatai védőnői hálózat minden évben szaktanácsadói napot szervez a Csillagsziget Bölcsődében. A rendezvény célja a segítségnyújtás, a tanácsadás és a kismamák közösségbe vonása. Az eseményen az anyák szakemberektől kaphatnak választ a problémáikra, nehézségeikre, sőt egymással is megoszthatják tapasztalataikat.

Önkormányzatunk is igyekszik minél családbarátabbá tenni a hivatalt: nemrég játszósarkot és pelenkázó helyiséget alakítottunk ki kisgyermekes ügyfeleink részére, és ma már lift is működik az épületben, így a díszterem (polgármesteri szint) akadálymentesen elérhető, akár babakocsival is.

V/3. A VÁROS A TATAI IDŐSEK SZOLGÁLATÁBAN

Idősek Otthona

Az idősgondozásban, a szociális alapszolgáltatásokban Tata Város Önkormányzata számos feladatot lát el, amelyek szakmai, tárgyi és személyi feltételeit folyamatosan biztosítjuk, együttműködve a Tatai Kistérségi Többcélú Társulással. 2007. október 1-jétől a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzattól a Tatai Kistérségi Többcélú Társulás fenntartásába került az Időskorúak Otthona. Az intézmény által használt ingatlanok Tata város tulajdonában vannak. A korábbi években (2008. és 2010-2011.) benyújtott fejlesztési pályázatok következtében a székhelyintézmény a Tatai Kistérségi Többcélú Társulással együttműködve teljes mértékben megújult. A fűtési rendszer korszerűsítésével, a nyílászárók cseréjével, a tető és a homlokzatok hőszigetelésével energiatakarékosabb, gazdaságosabb lett az intézmény működtetése. A belső felújítás során a lakók állapotának, igényeinek megfelelő vizes blokkokat hoztunk létre. Megújítottuk az egészségügyi szűrő és diagnosztikai eszközöket is. Az intézményben – szakképzett mozgásterapeuta felügyelete és segítségével – az ellátottaknak lehetőségük van automatikus motomed berendezés terápiais és kondicionáló célú használatára, valamint relaxációs masszázsfotel igénybevételére is. Energiaracionalizálási pályázat elnyerésével 2010-ben megújult, és beázás ellen védetté vált az épület födémje. Az ingatlan külső szigetelést is kapott, amely az épület hőfokának megtartását biztosítja.

A Kistérségi Társulás által fenntartott intézmény kapcsán a közeljövő feladata döntést hozni a Kocsi utcai telephely megszüntetéséről és értékesítéséről vagy más funkcióval történő megtöltéséről, ezzel egyidejűleg az idősoththoni ellátást biztosító, megfelelő számú férőhelyet adó új épületszárny megépítéséről a Fényes-fasori épület mellett. Célunk pályázati forrás igénybevételével az ellátásra szorulóknak humánusabb környezetben való gondozása, életminőségének javítása. Szeretnénk kialakítani az idősek részére olyan környezettudatos és akadálymentesített környezetet, amely segíti autonómiájuk és identitásuk megőrzését is. Terveink megvalósulása esetén száznegyven lakó életminősége javul, és ezzel egyidejűleg az intézmény fenntartási és üzemeltetési költségei is kedvezőbbek lesznek. Mindenképpen megoldandó feladat az idősek otthonának bővítése és fejlesztése, mivel az elmúlt évben körülbelül száz fő szerepelt az otthonba bejutni vágyók várólistáján.

Idősek gondozása

Néhány évvel ezelőtt felmerült a Kocsi utcai idősek nappali klubjának más módon való működtetése (átadás a református egyház részére, idősek szállítása a Deák Ferenc utcai idősek klubjába, vagy más ingatlanba való áthelyezése). Végül az idősek érdekeit, szokásait, valamint az önkormányzat anyagi lehetőségeit figyelembe véve a Kocsi utcai ingatlanban történő további működtetés támogatott. Ezzel párhuzamosan elvégeztük az ingatlan fűtési és világítási rendszerének felújítását. Az otthon működési engedélyét 2016. december 31-ig meghosszabbították. Mindezek ellenére továbbra is keressük az idősek klubjának egyházi fenntartásba adásának lehetőségét.

Az időseknek – 2009-től szociális alapszolgáltatásként – jelzőrendszeres házi segítségnyújtást biztosítunk kistérségi szinten a Szociális Alapellátó Intézményen keresztül. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időskorú vagy fogyatékos személyek, illetve pszichiátriai betegek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízishelyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás. A program a saját otthonukban élő emberek – jogszabályokban megfogalmazott rászorultság alapján – távfelügyeletét oldja meg.

A rászoruló egy gomb megnyomásával jelzi a távfelügyeleti állomásnak (diszpécserközpont) az esetleges veszélyhelyzetet. Ezt vagy a készülék billentyűzetén, vagy egy a nyakba akasztható segélyhívó gomb megnyomásával teheti meg. A diszpécserközpontba beérkezett jelről az ügyeletben lévő szakképzett gondozónő azonnali értesítést kap és haladéktalanul (maximum 30 percen belül) megjelenik az ellátott otthonában, a felmerült krízishelyzetet pedig a helyzet jellegének megfelelően megoldja. A szolgáltatás indulásakor negyven készülékünk volt, ma már nyolcvan készülék áll az idősek rendelkezésére. A jelzőrendszeres készülékek számát az igényeknek megfelelően folyamatosan bővítjük.



A JELZŐRENDSZERES HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSHOZ SZÜKSÉGES KÉSZÜLÉK

Az elmúlt időszakban az önkormányzat képviselőiben személyesen felkerestük városunk idős embereit, hogy felmérjük szükségleteiket, illetve tájékoztassuk őket a településünkön igénybe vehető szociális szolgáltatásokról. Ugyanezt segíti a Máltai Szeretetszolgálattal közösen lebonyolított ÁROP-projekt keretében összeállított szociális információs kiadvány és az elkészült szociális térkép.

Az idősekről való gondoskodást kiemelt feladatának tartja a város, ezért minden évben az Idősek Hete keretében felhívjuk a figyelmet az idősekről való gondoskodás fontosságára, a velük való törődésre, illetve az irántuk tanúsított tiszteletadásra. Mind anyagilag, mind erkölcsileg támogatjuk a város nyugdíjas klubjait (Máltai Szeretetszolgálat Idősek Nappali Klubja, Városi Nyugdíjas Klub): programjaikhoz, kirándulásaikhoz, rendezvényeik lebonyolításához folyamatosan segítséget adunk.



NYUGDÍJAS KLUBOK FELLÉPÉSE AZ IDŐSEK HETÉN

Szükségesnek tartjuk az idősek biztonságát is érintő városi bűnmegelőzési koncepció megalkotását, amelyről már több alkalommal tárgyalt a képviselő-testület is.

V/4. A TATAI EGÉSZSÉGÜGY FEJLESZTÉSE

Kórház, járóbeteg-szakrendelés

Az Árpád-házi Szent Erzsébet Szakkórház és Rendelőintézet 2012. május 1-jétől állami fenntartásban működik, így a kórházzal kapcsolatos döntések meghozatala és a fejlesztési elképzelések megfogalmazása kikerült az önkormányzat hatásköréből.

A rendelőintézet Váralja utcai épületéből 2013. október 1-jétől kiköltöztetük az egészségügyi alapellátásokat, és ezen feladatokra megalapítottuk a Tatai Egészségügyi Alapellátó Intézményt. Az új intézmény keretein belül

működik ma már a védőnői szolgálat, az orvosi ügyelet és az iskola-egészségügyi ellátás. Új épületbe is költöztettük ezeket a szolgáltatásokat: a Fűrődő utca 19. szám alatt lévő magántulajdonban lévő ingatlanba, amelyet a tulajdonos teljes körűen felújított és berendezett.

Az Alapellátó közreműködésével meg kell találnunk annak a lehetőségét, hogy miképpen tudnánk együttműködni a hospice szolgálattal a daganatos betegek ellátásának javításában. Meg kell vizsgálnunk és ki kell dolgoznunk a háziorvosi ügyeletnek a mentőállomással közös diszpécserközpontból történő irányítását is.



A 2013-BAN ÁTADOTT EGÉSZSÉGÜGYI ALAPELLÁTÓ INTÉZMÉNY

A lakossági igényeket figyelembe véve továbbra is szervezünk egészségnapokat, egészségügyi szűrővizsgálatokat a településen működő egészségügyi intézmények közreműködésével.

Házi orvosok, fogorvosok

Városunk minden évben praxistámogatást biztosít a tatai háziorvosi körzetek működéséhez. Ezenkívül eseti megkeresések alapján pénzügyi források biztosításával segíti főként az induló praxisok eszközbeszerzését, vagy az egyedi problémák, rendkívüli helyzetek megoldását. A városunkban letelepedni kívánó körzeti orvosokat pedig kedvezményes bérleti lehetőség biztosításával támogatjuk.

Az éves praxistámogatást továbbra is szeretnénk biztosítani: pénzügyi lehetőségeinknek megfelelően hozzájárulunk a körzetek orvosi rendelőinek működéséhez.

Az Árpád-házi Szent Erzsébet Szakkórház és Rendelőintézet épületében működő felnőtt körzeti háziorvosi rendelőket az új rendelőintézeti épületbe fogjuk áthelyezni.

Három fogászati körzetünk alapellátása is az állami tulajdonban lévő Árpád-házi Szent Erzsébet Szakkórház és Rendelőintézet Váralja u.

6. szám alatti ingatlanában működik. A rendelőintézet elköltözésével az épületben lévő fogászati praxisoknak új helyet kell találnunk, ezért egy új egészségügyi alapellátó központ kialakítását tervezzük, ahol mindhárom praxis helyet kaphatna. Az új centrummal tizennyolcezer lakos ellátása javulna: megújult környezetben, korszerű körülmények között részesülhetnének fogászati kezelésben. Az új fogászati központ kialakítását követően megvizsgáljuk annak lehetőségét, hogy miképpen tudnánk saját fogászati ügyeletet működtetni, mivel jelenleg ezt a szolgáltatást csak Tatabányán vehetik igénybe a kistérségi lakosok.

Az Árpád-házi Szent Erzsébet Szakkórház és Rendelőintézet az Új Széchenyi Terv keretében támogatott „Új Járóbeteg Szakellátó Rendelő építése Tatán” című pályázata majd nyolcszázmillió forint összegű támogatást nyert el. A 2015 májusában kezdődő projekt során új szakrendelő hozzáépítésével bővítjük a Hősök terén található kórházi épületet. Az új kistérségi járóbeteg-ellátó központ, amely jelenleg három különböző helyszínen működik, egy helyen tudja majd biztosítani a negyvenegyezer lakos minőségi egészségügyi ellátását.



A RENDELŐINTÉZET ALAPKÖLETÉTELE

A beruházás – amely várhatóan 2015 őszén fejeződik be – lehetővé teszi az erőforrások racionalizálását és az intézmény gazdaságilag hatékony működtetését. Továbbá az egészségügyi ellátórendszer infrastruktúráját a szakmai kompetenciákhoz és a kor technikai elvárásaihoz igazítja. A fejlesztéssel javul a szolgáltatás színvonala, növekszik a munkabiztonság és a dolgozók is méltóbb munkakörülmények közé kerülnek, ezáltal pedig csökkenhet a pályaelhagyók száma.

Megelőzés, családvédelem

Minden korosztály számára biztosítani szeretnénk a testi és lelki jólétet, egészséget. A fiatalok egészségmegőrzése érdekében a város kedvezményesen biztosítja a 13 éves lányoknak és fiúknak a HPV-papilloma vírus elleni védőoltást, míg a szociálisan rászorulóknak teljesen ingyenessé tettük a vakcina beadását. Célunk, hogy további nem kötelező, de ajánlott oltásokat is széles körben elérhetővé tegyünk.

Minden évben az Idősek Hete rendezvénysorozat keretében igyekszünk bizonyos egészségügyi szűrővizsgálatokat ingyenesen biztosítani, továbbá egészségmegőrzéssel kapcsolatos előadásokat tartunk. A jövőben is szeretnénk minél több megelőző- és szűrő programot rendezni, illetve támogatni, úgymint a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság egészségmegőrzés témakörben szervezett előadásait, amelyeket tatai házi orvosok tartanak. Az Egészségügyi Alapellátó Intézmény keretében is szükséges lenne kialakítanunk egy megelőző programot megfelelő szervezeti háttérrel. Az egészségmegőrző és az ezzel összefüggő felvilágosító munkát a területen tevékenykedő civil szervezetek bevonásával, és velük való együttműködés keretében szeretnénk megvalósítani.

VI. DR. KISS ISTVÁN KÖZIGAZGATÁS-FEJLESZTÉSI PROGRAM

Kiss István (Karcag, 1906. – Budapest, 1997.) társadalom- és közigazgatási tudós pedagógus családban született 1906. január 7-én, Karcagon. Elemi és középiskolai tanulmányait követően a Pázmány Péter Tudományegyetemen folytatta tanulmányait, ahol előbb államtudományi (1929), majd később jogtudományi oklevelet szerzett. Szakmai tevékenységében először a tanyák igazgatási problémáival foglalkozott, és így került kapcsolatba Magyary Zoltánnal, akinek 1936-ban munkatársa lett. Kiemelkedő szerepe volt a Tatai járás vizsgálatának előkészítésében, szervezésében és a szakmai elemzésben is. Különösen fontos munkát végzett a Komárom Megyei Közjóléti és Gazdasági Szövetkezet igazgatójaként. A háború után országos szerveknél dolgozott, hosszabb ideig a Pénzügyminisztériumban. Több civil kezdeményezés tagja, szakmai támogatója volt. 1976-ban bekapcsolódott Tata Barátainak Köre munkájába, később tiszteletbeli elnöke lett a Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaságnak. Munkáját számos kitüntetéssel ismerték el: a Pro Tata kitüntetés (1976), a Magyary Zoltán emlékérem (1993), a Pro Régió (1992), a Magyar Köztársasági érdemrend középkeresztjének (1993) tulajdonosa.

*A Tatai járás vizsgálatának eredménye „A Közigazgatás és az emberek” című máig példaeértékű munkája volt. A könyv az 1930-as évek Tatai járásának egészét, és az oda tartozó akkor még 26 település helyzetét tárja fel az adatok és információk gazdagságára alapozva, ma is érvényes tudományos alaposággal és módszertannal. A tanulmány elkészítésével kapcsolatban ezt írja Kiss István: „A munka első lépéseként Magyary Zoltán a rám váró feladat felvázolása közben egy kis helyi levegőszippantásra – egy előzetes terepszemlén – végigvitt a térségben. Ekkor voltam először Tatán és mindjárt a szívemhez nőtt csobogó patakjain kelepelő malmaival, a várral, az Angolkertben még ott csillogó forrásokkal, a Csekével és az Öreg-tóval. Eztán a bejárás után került sor technikai előkészületként a központilag beszerezhető adatok előzetes beszerzésére, a helyszíni adatgyűjtés felvételi lapjainak és alaptérképeinek a megszerkesztésére és sokszorosítására, továbbá a helyszíni felvétel forga-
tókönyvének a felvázolására.”*

Az 1940-1944 között működött Tatai Népfőiskola munkáját is aktívan segítette Kiss István. Nagyon fontosnak tartotta a népfőiskola szerepét a járás, később az egész megye szempontjából. A háttér biztosítása mellett előadásaival is rendszeresen hozzájárult a népfőiskolai tanfolyamok eredményességéhez.

A Kormány 2011. június 10-én közreadta a Magyary Zoltán Közigazgatási-fejlesztési Program első kiadását, amely tárgyyszerűen kereste a választ azon kérdésre, hogy honnan hová és miképpen szeretne eljutni a magyar közigazgatás. 2012-ben már a Magyary Program 12.0-as kiadását tették közzé, amely az elmúlt évek eredményeit tartalmazta.

Célunk, hogy – a Magyary Programhoz illeszkedően, illetve annak alapelveivel összhangban – mi is megvalósítsuk Tatán a közigazgatás helyi fejlesztését, egyszerűsítését.

VI/1. ÜGYFÉLBARÁT ÖNKORMÁNYZAT

Ügyfélközpontú hivatal

A hivatali feladatok ellátása során a közigazgatás ügyfélbarát-szolgáltató jellegét kell elsődleges szempontnak tekintenünk. Ezen alapkövetelménynek azonban csak anyagi és szellemi ráfordításokkal, fejlesztésekkel, valamint az innovációs képességek és készségek felerősítésével tudunk megfelelni.

A hivatal épületének meglévő adottságait figyelembe véve olyan irodai, ügyfélfogadási tereket kell kialakítanunk, amelyek a színvonalas és kulturált ügyfélfogadás feltételeit biztosítják.

Lakossági ügyfélfogadásra – önálló, akadálymentesített ügyfélszolgálati iroda kialakításával – olyan centrumot kell létrehoznunk, amelyben a polgárok széles körben tudják ügyeiket intézni, és kezdeményezni az eljárások megindítását.

A lakosság digitális írástudásának javítása érdekében az ügyfélszolgálati irodán ki kellene alakítanunk egy olyan munkaállomást is, amely a segítséget igénylő, elektronikus hozzáféréssel nem rendelkező polgároknak biztosítaná az elektronikus elérhetőséget és kapcsolattartást (például tájékozódás a különböző pályázati lehetőségekről, hivatalok eléréséről, jelentkezés, adatkérés). A hivatal valamennyi irodájának elérése érdekében folytatnunk kell az akadálymentesítési beruházásainkat: olyan liftet kell terveznünk és létesítenünk, amely mind a négy szintet kiszolgálja.

Informatikai fejlesztések

Nélkülözhetetlen feladat a hivatal informatikai hálózatainak, szoftvereinek, a különböző információs adatbázisoknak a fejlesztése, rendszerezése és alkalmazása. Szükséges mind a belső – a hivatali ügyviteli és az önkormányzati képviselőkkel történő – kapcsolattartás, mind a külső, azaz az ügyfelekkel való interaktív e-ügyintézési kapcsolatok hatékony kiépítése.

A hivatal weblapjának továbbfejlesztése keretében – az ügyfeleknek szóló tájékoztatók mellett – lehetővé kell tennünk a különböző formanyomtatványok letöltését, illetve későbbi fázisban a konkrét e-alapú ügyintézés lehetőségét is. Elengedhetetlen a honlap angol nyelvű oldalának kialakítása és folyamatos fejlesztése.

Az iparüzési adó elektronikus úton történő bevallásának megteremtése után meg kell vizsgálnunk, hogy miképpen lehetne kiterjeszteni ezt a fejlesztést a többi adónemre is.

Az ügyintézés feltételeinek tárgyi és informatikai korszerűsítése nemcsak a hivatal szervezeti fejlődésére lesz pozitív hatással, hanem az ügyfelek számára is érzékelhetővé válik.

Közös Önkormányzati Hivatal

Közigazgatási együttműködés eredményeképpen 2013. március 1-jén létrejött a Tatai Közös Önkormányzati Hivatal, amely a járás lakossága kb. 70%-ának nyújt szolgáltatást. Tata, Dunaalmás, Dunaszentmiklós és Neszmély képviselő-testületei által létrehozott közös hivatali szervezet tatai székhellyel és községi kirendeltségekkel működik. A közös hivatal alapításánál alapvető szempont volt az állampolgárok teljes körű kiszolgálása, ezért mind a négy településen állandó kirendeltség működik. A hivatali értekezletek rendszere, a szakmai egyeztetések, az egységes elvek szerinti ügyfélfogadás és ügyintézés minden településen egytől egyig a lakosok kényelmét és érdekét szolgálják. Az egységes hivatal egyik alapvető feladata az alapító képviselő-testületek és a bizottságai üléseinek törvényességi szempontú előkészítése, a döntéseinek végrehajtása, illetve a testületekhez kapcsolódó adminisztrációs tevékenységek elvégzése, az önkormányzati képviselők munkájának segítése. A közös hivatalnak a 2014. esztendőben kiemelt feladata volt az április 6-i országgyűlési képviselők, a május 25-i európai parlamenti képviselők,

valamint az október 12-i helyi önkormányzati képviselők, polgármesterek és nemzetiségi önkormányzati képviselők választásának előkészítése és lebonyolítása. A hivatal feladata a nemzetiségi önkormányzatok tevékenységének segítése, elsősorban adminisztratív úton, ehhez a munkához kapcsolódik az előterjesztések – nagyrészt – írásban történő megfogalmazása.

2004 óta Tatán is működik a környező községek önkormányzataival megalakított Tatai Kistérségi Többcélú Társulás. A Társulás tevékenységének adminisztratív, technikai, szervezési feladatait szintén a hivatal látja el. 2015 áprilisától a már korábban említettek szerint a hivatal látja el az Időskorúak Otthona és a Szociális Alapellátó Intézmény gazdasági szervezeti feladatait.

VI/2. SZOLGÁLTATÓ ÖNKORMÁNYZATI KÖZIGAZGATÁS

A Magyary-terv megvalósítása a tatai polgárok és Tatán működő szervezetek együttműködését igényli. Meg kell ismernünk a lakosság, a civil és a gazdasági szervezetek véleményét, és be kell vonnunk őket a tervek előkészítésébe és a feladatok végrehajtásába.

Az önkormányzat – lehetőségeihez mérten – többféle módon támogatja a lakossági szerveződéseket: kedvezményes helyiség biztosításával, pályázható pénzügyi alapok és információs adatbázisok létrehozásával, kerekasztal-megbeszélések szervezésével, együttműködési megállapodások megkötésével.

Az önkormányzat kapcsolatrendszerének építése érdekében a következő feladatokat fogalmazzuk meg:

1. Fenn kell tartanunk a ma működő fórumrendszert, illetve ennek egyes elemeit bővítenünk kellene. Ebben a munkában számítunk a civil szervezetek véleményére, szerepvállalására.

2. Az önkormányzati törvényben előírt közmeghallgatás mellett minden olyan döntés előkészítésekor, amely a lakosság jelentős részét érinti, lakossági fórumot, városrészi gyűlést tartunk.

3. Biztosítjuk a vezető tisztségviselők, bizottsági elnökök folyamatos, rendszeres elérhetőségét, fogadónapját.

4. Fejlesztjük kapcsolatainkat a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzattal, a Komárom-Esztergom Megyei Kormányhivatallal és a Tatai Járási Hivatallal. Fontosnak tartjuk tevékenységünk összehangolását a térségi feladatok megoldásában.

5. Városunkban a történelmi egyházak meghatározó közösségteremtő és -formáló szerepet töltenek be. A köznevelési intézményi együttműködésen és a szociális ellátórendszer működtetésén túl is keressük velük a kooperáció lehetőségét.

6. Elismerjük és támogatjuk a városban élő különböző nemzetiségek kulturális és közösség-szervező tevékenységét, továbbá a megalakult roma, lengyel és német települési nemzetiségi önkormányzatokat.

VI/3. A VÁROSI KOMMUNIKÁCIÓ FEJLESZTÉSE

A város lakosságának hiteles tájékoztatását a Tata Város Önkormányzata és a Tatai Televízió Közalapítvány között létrejött kommunikációs megállapodás, a www.tata.hu városi honlap, a kéthetente megjelenő városi újság, valamint a megyei napilap internetes változatával önkormányzati oldalak megjelentetésére kötött szerződés biztosítja.



TATAI TELEVÍZIÓ STÚDIÓJA

Tata saját Facebook oldallal is rendelkezik. Ennek előnye, hogy az olvasók naponta többször is megtekintik az oldalt, s így a lehető leggyorsabban tájékozódhatnak a tatai és térségbeli hírekről. Továbbá a kistérségről is működtetünk honlapot (www.tataikisterseg.hu), ahol Tatán kívül a járásról, a többi településről is szerezhetnek információkat, adatokat az oldalra látogatók. Sőt az egyes települések programjai is megtalálhatók itt.

Március közepéig ingyenes, kéthetente megjelenő újságja is volt a városnak: a Helyi Téma. Sajnálatos módon az újságot kiadó Théma Lapkiadó Kft. csődbe ment és megszűnt a lap. A képviselő-testület nemrég döntött arról, hogy a Helyi Téma helyett új városi lapja lesz Tatának. Ezenkívül negyedéves gyakorisággal Tatai Patrióta címmel közéleti magazin megjelentetését is tervezzük (I. Öveges program).

A Tatai Televízió adásaiban nagy hangsúlyt kapnak a kulturális témájú hírek, melyek felölelik az önkormányzat, az intézmények, a civil szervezetek, egyházak által szervezett kulturális programokat. Hasonló intenzitással előzetes hírként és utólagos beszámolóként is közöl híreket a város honlapja a kulturális témákban, melyekhez fotódokumentáció is társul.

A megyei sajtóorgánumok közül a Forrás Rádióval és a 24 Óra internetes oldalával, a www.kemma.hu-val kötött külön megállapodást az önkormányzatunk. A Forrás Rádió az önkormányzati eseménynaptárban jelzett programokról rendszeresen tudósít, igény szerint pedig hanganyagot is készít bizonyos eseményekről. Ezenkívül évente két – az önkormányzat által meghatározott – rendezvényt előzetesen beharangoz. A rádió továbbá közzéteszi az internetes oldalán (www.forrasradio.hu) az önkormányzat fenntartásában működő intézmények által eljuttatott híreket, felhívásokat, programokat az aktualitásuk időtartamára.

A 24 Óra megyei napilap internetes oldalával, a www.kemma.hu-val kötött megállapodás célja az, hogy önkormányzatunk a működése során keletkező, feladataiból adódó információkról, hírekről és eseményekről a lakosság minél szélesebb körét a legrövidebb időn belül tudja megfelelően tájékoztatni.

VI/4. A KÖZIGAZGATÁS ÁTSZERVEZÉSE

Kapcsolat a Tatai Járási Hivatallal

A járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 218/2012. (VIII. 13.) Korm. rendelet 1. mellékletének 11.5.) pontja alapján a Tatai Járási Hivatal Baj, Dunaalmás, Dunaszentmiklós, Kocs, Naszály, Neszmély, Szomód, Tar-

dos, Tata és Vértestolna illetékességgel jött létre 2013. január 1-jén. Tata Város Önkormányzata gondoskodott a járási hivatal méltó elhelyezéséről az egykori tóvárosi községháza műemlék épületben.

2013. január 1-jével az okmányirodai feladatellátás, az alanyi ápolási díj, az időskorúak járadéka, az alanyi közgyógyellátás, az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság megállapítása, valamint a menekültügyek és egyéb kis ügyiratforgalmú eljárások (pl.: levegőtisztaság-védelmi ügyek) a járási hivatal hatáskörébe kerültek át.

2015. március 1-jével újabb hatáskörrel gyarapodott a járási hivatal: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosításával az aktív korúak ellátásának megállapítása (a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás) is hozzá került.

VI/5. KAPCSOLATOK ERŐSÍTÉSE

Testvérvárosi kapcsolatok

Tata Város Önkormányzata a nemzetközi együttműködés keretében az alábbi települések önkormányzataival tart fenn hivatalos testvérvárosi, testvér-települési kapcsolatot szerte Európában:

- Alkmaar város (Hollandia – 1985.)
- Gerlingen város (Németország- 1987.)
- Dammarie-les-Lys város (Franciaország- 1993.)
- Arenzano város (Olaszország – 1994.)
- Szógyén község (Szlovákia – 1997.)
- Montebelluna város (Olaszország – 2000.)
- Szováta város (Románia – 2002.)
- Pinczów város (Lengyelország – 2004.)
- Magyarkanizsa város (Szerbia – 2012.)

Testvérvárosi kapcsolataink keretében a tatai polgárok évente 50-60 testvérvárosi találkozónak lehetnek részesei Tatán és külföldön. Éves szinten 350-500 vendéget fogadunk Tatán, és 400-500 tatai utazik testvérvárosa-



FIATAL GERLINGENI ÚSZÓK FOGADÁSA
A VÁROSHÁZÁN

inkba. Testvérvárosi kapcsolatainkat szeretnénk tovább mélyíteni, és bővíteni egy kárpátaljai településsel.

Visegrádi négyes

Tata tagja továbbá az ún. Visegrádi négyes városi szintű együttműködésnek, melynek létrejötté egy 2005-ös üzletember-találkozóhoz köthető, amelyre Pinczów, Tata, Szógyén és Bystricze vállalkozói kaptak meghívást. Ezen a találkozón a települések polgármesterei megállapodást írtak alá arról, hogy a jövőben elősegítik a városaik közötti gazdasági és egyéb kapcsolatokat. A tíz éves együttműködés során számos rendezvényre került sor.

Pons Danubii



PONS DANUBII KÖZGYŰLÉS A TATAI VÁROSHÁZÁN

Önkormányzatunk tagja a Pons Danubii Korlátolt Felelősségű Európai Területi Együttműködési Csoportosulásnak (Pons Danubii EGTC), amelyet három szlovákiai (Komárom, Ógyalla, Gúta) és három magyarországi (Komárom, Tata, Kisbér) önkormányzat hozott létre 2010 decemberében. A társuláshoz egy évvel később csatlakozott Oroszlány városa is. A Pons Danubii EGTC a területi együttműködé-

ssel megvalósuló programjainak végrehajtása révén előmozdítja a gazdasági és társadalmi kohézió megerősödését a tagtelepüléseken.

A szövetség létrehozását Tata városa kezdeményezte. Jelenleg városunk látja el az elnöki tiszteket. A társulás tagjaival közös feladatunk, hogy kihasználjuk az új uniós ciklus nyújtotta pályázati lehetőségeket.

Tata város fejlődésének elismerése: az Európa Díj

Tata városa – a németországi Altöttinggel megosztva – 2013. április 26-án elnyerte az Európa Tanács Európa Díját. A díj odaítéléséről szóló hivatalos közlemény így fogalmaz: „A Komárom-Esztergom megyében található Tata városa 9 testvérvárossal kiterjedt és változatos cserekapcsolati hálózatot hozott létre. A 2012-ben szervezett több mint 60 esemény számos olyan kulturális-, sport- és iskolai cserét tett lehetővé, amely Tatát az európai eszme helyi szintű előmozdításának modelljévé teszi Magyarország számára.”

Az Európa Díjat, illetve az ezzel a névvel jelzett kitüntetési rendszert a strasbourgi székhelyű Európa Tanács alapította 1955-ben – olyan helyi és regionális önkormányzatok elismerésére, melyek kiemelkedően aktív szerepet vállalnak az európai egységet erősítő nemzetközi kapcsolatok terén. A kitüntetési rendszer négy lépcsős. Első lépcsőfoka az Európai Diploma, a második a Becsület Zászló, a harmadik a Becsület Plakett és a negyedik maga az Európa Díj. Tata városa – pályázata alapján – 1999-ben nyerte el az Európai Diplomát, 2000-ben a Becsület Zászlót és 2004-ben a Becsület Plakettet. Tata Város Önkormányzata azóta minden évben pályázott a kitüntetési rendszer legmagasabb fokozatának, az Európa Díjnak az elnyerésére. Ebben a kitüntetésben évente mindössze egy európai település részesülhet. Magyarországon eddig egyedül Szeged városa érte el ezt a sikert. 2013-ban az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének Európa Díj Albizottságához negyven pályázat érkezett be az Európa Díjra. Ebből az albizottság hivatala választotta ki a legjobb ötöt. A németországi Aalen és Altötting, a lengyelországi Poznan és Slupsk, vala-

mint Tata pályázata került az Albizottság elé. 2013. április 26-án döntöttek arról Strasbourghban, hogy mely település a legérdemesebb a díjra. A megosztott díjat Tatának és a németországi Altöttingennek ítélték oda.

Az Európa Díj elnyerése által Tata városa tagja lett az Európa Díjas Városok Szövetségének, amely minden évben más díjazott városban tartja közgyűlését. Tata 2014-ben Törökország fővárosában, Ankarában vett részt első alkalommal a rendezvényen. Feladatunk, hogy részt vegyünk a szervezet tevékenységében, az éves közgyűlésen pedig méltó módon képviseljük városunkat.



EURÓPA DÍJ ÁTVÉTELE 2013-BAN

Magyarországon eddig egyedül Szeged városa érte el ezt a sikert. 2013-ban az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének Európa Díj Albizottságához negyven pályázat érkezett be az Európa Díjra. Ebből az albizottság hivatala választotta ki a legjobb ötöt. A németországi Aalen és Altötting, a lengyelországi Poznan és Slupsk, vala-

VII. A MEGVALÓSÍTÁS ÚTJA

„Együtt erő vagyunk, szerteszét gyöngeség.”

(Wass Albert)

VII/1. KITÖRÉSI PONTOK, PRIORÍTÁSOK MEGHATÁROZÁSA

A Magyary-terv egyes fejezeteiben számos nagyszabású, számtalan kisebb lélegzetű konkrét programot határoztunk meg. Az egész terv időtávlata optimális esetben 20-25 év (egy emberöltő), rosszabb esetben, kedvezőtlen külső feltételek, rossz gazdasági környezet esetén 40-50 év (két emberöltő). A tervet fel lehet bontani rövid- és középtávú (2-5 éven belül megvalósuló), hosszú távú (6-10 éven belül megvalósuló), valamint nagy távú (10-25 év alatt megvalósuló) részekre. A Magyary-terv mindenkorai céljai meg kell, hogy jelenjenek az önkormányzat ciklusra szóló gazdasági programjában.

Az alábbiakban – a teljesség igénye nélkül – részletezzük a Magyary-terv 2008-as kiadásában felsorolt jelentősebb elemeket a program megnevezésével, és jelezzük a megvalósított, illetve folyamatban lévő projekteket:

I. Településfejlesztési akciók, nagyobb együttesek rekonstrukciója:

- A történelmi városközpont rekonstrukciója – a Kossuth tér és a Szent Kereszt Plébániatemplom környezete (később a Hősök tere és a Bercsényi utca, valamint a Rákóczi út közötti tömb átépítése) – folyamatban van;
- Az Esterházy-kastély és környéke (Kastély tér és Esterházy-sétány, Esterházy-lovarda) rekonstrukciója;
- A vár rekonstrukciója (Váralja utca, vár előtti tér rendezése) – a várban működő Kuny Domokos Múzeum fenntartója 2013. január 1-jétől az önkormányzat, az Országgyűlés döntésétől függően a vár tulajdonba vétele is várható;

- Az Angolkert felújítása (szabadtéri színpad rekonstrukciója, Kiskastély restaurálása, múzeummá alakítása) – folyamatban van;
- Az Öreg-tó környezeti rehabilitációja, az élővíz megőrzése, az Által-ér vízgyűjtő rendszerének rehabilitációja és mederfelújítása.

A nagyobb együttesek rekonstrukciója min. 5-8 éves, de pl. az Öreg-tó és az Által-ér vízgyűjtőjének rehabilitációja 12-15 éves, vagyis több cikluson átívelő program. Ezen nagy együttesek rekonstrukciója közül 4 éves ciklusonként 1-2-nek az elkezdése, 1-nek a befejezése lehet reális.

II. Egyes épületrekonstrukciók, kisebb léptékű infrastruktúra fejlesztések:

- Cifra-malom rekonstrukciója;
- Jenő-malom rekonstrukciója – Malom Múzeum;
- Kristály-fürdő rekonstrukciója;
- infrastruktúra-fejlesztések: útépitések (Ring – ipari park feltáró, elkerülő út) – az elkerülő út elkészült;
- távhő fejlesztés, csatornázás – a távhővezeték egy része megújult;
- források, vízfolyások rendezése – a Réti 8-as tó rehabilitációja folyamatban van;
- új városközpont fejlesztése (TAC-pálya, Piac tér);
- új egészségközpont építése – az állami fenntartásba került kórház és rendelőintézet új szakrendelőinek kialakítása folyamatban van, az önkormányzat egészségügyi alapellátó központot alakított ki;
- a művelődési ház rekonstrukciója – döntés szükséges az ingatlan jövőjéről;
- a zeneiskola és a könyvtár fejlesztése – a zeneiskola felújított épületbe költözött és állami fenntartásba került; a könyvtár későbbi elhelyezésére szolgáló egykori Tiszti Klub épületét az állam átadta az önkormányzatnak, az épület átalakítására vonatkozó tervek elkészültek, feladatunk a pénzügyi források előteremtése.

III. A megérkezés helyei, tematikus útvonalak, városmarketing:

A városmarketinggel kapcsolatos feladatokat a TDM szervezet, a Tata és Környéke Turisztikai Egyesület látja el.

VII/2. TATAI PÉNZÜGYI ALAPOK

A város mindenkori költségvetésében határozza meg az adott évben megvalósításra kerülő projekteket és azok forrását, beleértve az egyes pénzügyi alapokat is.

VII/3. A VÁROS EGÉSZÉNEK BEVONÁSA A TERV MEGVALÓSÍTÁSÁBA

A Magyary-terv legnagyobb erőforrásának a városméretű együttműködést tartjuk, amely a civil szervezetekkel, a helyi és külső vállalkozókkal való szövetségkötésben ölt testet. Ahhoz, hogy a civil szektor aktív szereplőként jelenjen meg a város gyarapításában, tovább kell erősíteni a városi szintű hatékony együttműködés intézményi háttérét és a működését támogató infrastruktúrát. A Magyary-terv civil (nonprofit) részének közvetlen „haszonélvezői” a civil szervezetek, de rajtuk keresztül a város teljes lakossága. Városunk fejlődését pozitívan befolyásolhatja az erős civil szektor.

Általában minden értékre alapuló közösség támogatása a város legjobb befektetése. A család-, gyermek- és idősektámogatási program, az egészségvédelem a család- és házasságvédelemmel együtt alapvető, az eddigi intézkedések folytatását, kiszélesítését igénylő út.

Tata város jelenlegi vezetésének, képviselő-testületének elhatározott szándéka az, hogy Tata fenntartható és sok vonatkozásban bővülő fejlesztése érdekében kezdeményezze, segítse minden itt élő, itt működő egyén, közösség, gazdasági szervezet, intézmény bevonását a Magyary-terv 2.0 végrehajtásába.

Az egyes programok kapcsán minden egyes esetben konkrétan és céltudatosan meg fogjuk szólítani az érintett, vagy potenciálisan érintett lakosokat, befektetőket, intézményeket, gazdasági vállalkozásokat.

A programjainkban olykor előforduló negatív hatások enyhítése érdekében széles körű felvilágosítással felkészítjük a lakosságot a változásokra.

Egy olyan városfejlesztés, helyi társadalom- és intézményfejlesztés előtt állunk, amelyet az itt élők egyetértésével, együttműködésével, széles körű bevonásával hajtunk végre, és amelyet folyamatos felülvizsgálattal újítunk meg.

ZÁRSZÓ

Zárszó helyett dr. Kiss István 1995-ben* feltett kérdését idézzük: „Mit köszönhet Tata és a Tatai-medence Magyary Zoltánnak?”

A választ nem lehet röviden megfogalmazni, de a kérdést újra fel kell tenni magunknak kibővítve: „Mit köszönhet Tata és a Tatai-medence Magyary Zoltán örököseinek?” Magyary Zoltán kijelölte Tata város és a Tatai járás fejlődési irányát, és megteremtette hozzá az alapokat. A mi felelősségünk az, hogy a jelen terv végrehajtásával is méltóvá váljunk örökségéhez.

(*1995-ben, még a Magyary Zoltán Népfőiskola megalakulása előtt a névadó emlékének megőrzése céljából pályázatot írt ki Dr. Kiss István és Gyüszti László könyvtárigazgató a tatai gimnazistáknak. A sors keze, hogy a nyertes pályamunkák alkotói közül ketten ma a tatai közigazgatást szolgálják, dr. Lantai Éva köztisztviselőként, illetve Nágel Balázs önkormányzati képviselőként.)



MAGYARY ZOLTÁN MELLSZOBRA AZ ÖREG-TÓ PARTJÁN,
BALÁZS ESZTER ALKOTÁSA

Köszönjük mindazoknak, akik hozzájárultak a program széles körű megismertetéséhez, és véleményükkel segítették a Magyary-terv 2.0 kidolgozását!

Horváthy Lóránt, Gerébi Ákos, Király István, Kovács Attila, Nágel Balázs, Robozné Schönfeld Zsuzsanna, Sasvári Beáta, dr. Varga András, Viczenáné Czégény Ágnes képviselők

Bondor Lajos, Dinga László, Horváth József, Kaszál József, Kiss János, Magyar Balázs, Szabó Katalin bizottsági tagok

Ambrusné Fülöp Mária, Balogh Mária, Becsákné Szőke Éva, Beigelbeck Edit, Bécsi Józsefné, Berczeli Edit, Bodonyi Ferenc, Borbély Zoltánné, Borsó Tibor, Brunner Sándor, Bujtor Lászlóné, Czumpf Attila, dr. Cseh Tamás, Csigéné Kecskés Erzsébet, Csikné Mészáros Klára, Csikós Gábor, Csajki János, Deli István, Dér Péter, Dóczy József, Domonkos Ágnes, Erős Roberta, Fekete Éva, Fekete Gyula, Fekete Gyuláné, Fekets Zoltán, Ferenczy Judit, Fogarasi Zsuzsanna, Fogel Zsolt, Futó-Kovács Éva, Fülöp Zsolt, Gira Tamásné, Gombás József, Görözdiné Vojnits Klára, Grépály András Zoltán, Hanákné Geng Viola, Bernhard Hennig, Herczeg Antal, Holczinger Zoltán, Horváth Dénesné, Horváth Róbert, Hunyáné Izsáki Zsuzsanna, Illés Dániel, Izing László, Janky Miklósné, Jónás Béla, Jungvirthné Bús Erzsébet, Kádas Judit, Kecskeméti Gábor, Kékesi Árpádné, Kiefer József, Kiss István, Kodermann Erzsébet, Koháry László, Koháry Lászlóné, Kotaska Zoltán, Kotaska Zoltánné, Kovács József, Kovács Tibor, Köhalmi Zoltán, Kremnitzky Gábor, Kubóné Erdőszéli Ilona, Kujhus Ferenc, Kun Imre, Kun Katalin, Labanc Györgyi, Lakatos Imre, Lakatos Imréné, Lázár Ottó, Magyarics Gábor, Majlingerné Vodál Zsuzsanna, Marschner Henrikné, Mesterházi Zsolt, Miklós Istvánné, Molnár Béláné, Molnár Imre, Molnár Judit, Molnár Tamás, Múth János, Mürklné Kurmay Mária, Nagy Éva, Nagy-Horváth Viktória, Nagy Sándor, Nágel Béla, Páhy László, Pálinkás Ernőné, Péntek Sándor, Petróczy Balázs, Pozsgay Zoltán, Pörtl Árpádné, Ramom Árpád, Rauch Edit, Rigó Erik, Riszter Jánosné, Rozmann József, Ruchti Róbert, Sahinné Herczeg Edina, Sáhó István, Sárközi Krisztina, Schmidtmayer Henrik, Schmidtmayer Richárd, Simon Csabáné, Sinkó Ildikó, Szabó István, Szabóné Erdőszéli Ilona, Szamosvölgyi József, Székely Csaba, Szőke Ferenc, Szőke Géza, T. Keresztesi József, Dr. Mariann Tóth-Hennig, Török László, Vas Judit, Vámosiné Illés Márta, Velencei Erzsébet, Zombori Mónika

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó.....	3
Köszönet.....	5
Magyary Zoltán, a névadó.....	7
Tata fejlődésének komplex programja – alapelvek.....	19
Tata fejlődése a 2008-2015. években, a város társadalmi, jogi, gazdasági környezetének változásai	22
Magyary-terv 2.0 elemei.....	26
I. Mikoviny Sámuel vizek és zöldfelületek program.....	28
I/1. Tata, az élő vizek városa	29
I/2. Tatai zöld táj	34
II. Fellner Jakab településfejlesztési program.....	40
II/1. Tata szíve program.....	42
II/2. Tatai, tóvárosi és agostyáni főutcák és főterek fejlesztése.....	44
II/3. A megérkezés helyei, tematikus útvonalak.....	44
II/4. A Tata és Tóváros közötti terület új életre keltése.....	45
II/5. A Május 1. út rehabilitációja.....	46
II/6. Kertváros, Újhegy és a Nagykert utcától dél-délnyugatra fekvő városrész alközpontjainak kialakítása.....	47
II/7. A lakótelepek rehabilitációja, rekonstrukciója.....	48
II/8. Tata közlekedésének rekonstrukciója, akadálymentesítése.....	49
II/9. Városüzemeltetés és infrastruktúra-fejlesztés.....	54
II/10. Bláthy Ottó energetikai program.....	57
II/11. A fenntartható fejlődés biztosítása.....	59
III. Öveges József oktatási-, kulturális-, sport-, család- és ifjúsági program.....	61
III/1. Tudásalapú városfejlesztés – Tata iskolaváros fejlesztése.....	62
III/2. Tata a kultúra és a sport városa.....	76
III/3. Tata gyermekbarát és ifjúsági programja.....	87
III/4. Helyi értékeink összegyűjtése, gondozása, támogatása.....	89
IV. Esterházy gazdaságfejlesztési program.....	91
IV/1. Munkahelyteremtés.....	92
IV/2. Tatai iparfejlesztés.....	96

IV/3. Tata mező- és erdőgazdálkodásának fejlesztése.....	102
IV/4. Tatai turizmusfejlesztési program.....	105
V. Giesswein Sándor szolidaritási program.....	112
V/1. Szolidaritási és szociális program a tataiakért.....	112
V/2. Család- és gyermektámogatás.....	119
V/3. A város a tatai idősek szolgálatában.....	122
V/4. A tatai egészségügy fejlesztése.....	124
VI. Dr. Kiss István közigazgatás-fejlesztési program.....	128
VI/1. Ügyfélbarát önkormányzat.....	129
VI/2. Szolgáltató önkormányzati közigazgatás.....	131
VI/3. A városi kommunikáció fejlesztése.....	132
VI/4. A közigazgatás átszervezése.....	133
VI/5. Kapcsolatok erősítése.....	134
VII. A megvalósítás útja.....	138
VII/1. Kitörési pontok, prioritások meghatározása.....	138
VII/2. Tatai pénzügyialapok.....	140
VII/3. A város egészének bevonása a terv megvalósításába.....	140
Zárszó.....	141